

**BETER INZICHT
IN DE
TENNISREGELS**

KNLTB

UITGAVE 2009

PREAMBULE

In 2004 is besloten deze handleiding weer zijn oorspronkelijke naam te geven, nl. **"Beter inzicht in de Tennisregels"**.

In 1948 verscheen de eerste druk van deze leidraad voor scheidsrechters van de hand van de befaamde tennisjournalist C. Vreedenburg, vanaf 1953 bijgestaan door de heer J.Velds. Na hun overlijden is hun werk voortgezet door de heer A.H. Verhoeve (van 1972 tot 1977).

Na diens overlijden hebben de heren A.J. Andrée Wiltens, R.J. Peperkamp en ondergetekende in 1978 de redactie overgenomen. Aangezien de professionalisering van het tennis tot vele nieuwe voorschriften, afspraken en gebruiken leidde, werd de uitgave omgewerkt tot een uitgebreid naslagwerk voor scheidsrechters, wedstrijdleiders, bondsgedelegeerden, spelers en andere belangstellenden. Toen werd ook besloten het boekje een nieuwe, speelsere titel te geven, tw. **"De tennisregels, gespeld en gespeeld"**.

In 1989 overleed de heer Andrée Wiltens en bleven Rob Peperkamp en ondergetekende als redacteur over.

In 1999 besloot de KNLTB dat de handleiding niet meer op persoonlijke titel diende te worden uitgegeven, maar onder verantwoordelijkheid van de Spelregelcommissie, waarvan overigens alle auteurs al deel uitmaakten.

In 2002 beëindigde Peperkamp zijn activiteiten als redacteur.

In 2003 tenslotte verscheen de laatste uitgave van "Gespeld en Gespeeld".

Toen er in 2004 weer een ingrijpende wijziging plaatsvond - deze keer m.b.t. de spelregels - leek het raadzaam deze titel niet meer te gebruiken en weer naar de oorspronkelijke titel terug te keren om duidelijk aan te geven dat "Gespeld en Gespeeld" verouderd is.

Eric Savalle
Voorzitter Spelregelcommissie KNLTB

januari 2009

VOORWOORD

Vanaf 1 januari 2004 is de opzet van de tennisspelregels ingrijpend gewijzigd. Het aantal wezenlijke veranderingen is beperkt, maar de regels zijn logischer gegroepeerd en een aantal regels is samen-gevoegd. Dat heeft geleid tot een vermindering van het aantal regels, nl. van 40 tot 30. Voorts hebben de regels een andere volgorde gekregen.

Als overgangsmaatregel zijn in deze editie bij de (nieuwe) regels de oude nummers van de regels tussen haakjes geplaatst.

In de uitgave van 2009 zijn de volgende veranderingen aangebracht. De specificaties van de eisen waaraan **ballen** (Bijlage I) moeten voldoen, zijn herschreven en overzichtelijker in een schema opgenomen. De specificaties van de eisen waaraan **het racket** (Bijlage II) moeten voldoen zijn herschreven .

In **'De rol van officials op de baan'** (Bijlage V) zijn twee nieuwe onderwerpen opgenomen, tw.

"De procedures bij de inspectie van balafdrukken" en een geheel nieuw onderwerp: "De procedures bij een Elektronisch Inspectie Systeem".

In deze laatste procedure staan aanwijzingen voor spelers om bij een slag, waarbij het punt is geëindigd of wanneer de speler het spel onderbreekt tijdens een rally, aan de scheidsrechter te vragen of hij zijn Elektronisch systeem wil raadplegen of een bal wel inderdaad "in" is. Dit systeem staat voorlopig alleen ter beschikking van scheidsrechters in grote proftoernooien.

Onder druk van de organisaties van prof Tennisspelers, de ATP (Association of Tennis Professionals) en de WTA (Women's Tennis Association), die sinds de 70-er jaren een zelfstandige positie innemen t.o.v. de ITF, vinden er voorts vrijwel jaarlijks aanpassingen plaats van (interpretaties van) regels en procedures.

Veelal worden deze aangepaste regels eerst in de ATP- en WTA-toernooien toegepast en 1 à 2 jaar later pas gesanctioneerd door de ITF en dus ook in de ITF-toernooien (o.a. de Grand Slams) en in Nederland van toepassing verklaard. Voorbeelden hiervan zijn o.a. wijzigingen m.b.t. het strafpuntensysteem, de blessureregels, het opnemen van een sanitaire onderbreking en versoepeling van de bepalingen m.b.t. reclame op kleding.

INHOUDSOPGAVE

Blz.

Preambule	2
Voorwoord	3
Inhoudsopgave	4
Inhoudsopgave van de tennisspelregels	6
A. De spelregels (alle even pagina's 8 t/m 58)	8
Toelichting op de spelregels (alle oneven pagina's 9 t/m 59)	9
B. De Nederlandse telling	76
-telling, terminologie	76
-aankondiging van de partij, afroepen van de stand	78
-afroepen van de stand in een tiebreak	79
C. Het telblad	81
-invullen vooraf en tijdens de wedstrijd	81
-bijzondere aanduidingen, invullen telblad bij tiebreak	82
-voorbeeld van ingevuld telblad	83
D. Organisatie nationale tennisarbitrage	85
E. Officials en hun taken en bevoegdheden	88
-bondsgedelegeerde, wedstrijdleder	88
-hoofdscheidsrechter	90
-toezichthouder	91
-verenigingscompetitieleder	92
F. De scheidsrechter	93
-taken vóór, tijdens en na de partij	93
-pre-match meeting	95
-wijze van optreden tegenover spelers	96
-wijze van optreden tegenover publiek	97
G. De lijnrechter	98
-algemeen, concentratie, roepen, handsignalen	98
-overrulen, tips	99
-specifieke taken	100
-samenwerking met scheidsrechter	102
-indeling lijnrechters	103
-bewegende lijnrechters	103
-aflossen van lijnrechters	104
H. Richtlijnen voor partijen zonder scheidsrechter	108
I. Code voor arbitragefunctionarissen	110
J. Gedragsregels voor spelers	112
K. Het strafpuntensysteem	116
-gedragsovertredingen	116
-tijdsovertredingen	118
-toepassing straffen	119
-procedure bij strafoplegging	120
-voorbeeld ingevuld strafpuntenblad	122
-suspensiepunten	125
L. Tuchtrechtspraak en administratieve overtredingen	126

M.	Blessure regels	128
	-blessuretijd van 3 minuten	128
	-behandelbare blessures	128
	-niet behandelbare medische kwalen	128
	-time-out procedures	128
	-blessurebehandeling buiten de baan	130
	-begin blessuretijd	130
	-aankondigingen tijdens blessuretijd	130
	-schema procedures blessurebehandeling	132
N.	Tenniskleding en reclame-uitingen	133
	-kleding, reclamecode	133
	-definities, nadere bepalingen	135
	-sancties	135
	-voorbeeld van toegestane reclame-uitingen	136
O.	Bijzondere onderwerpen	137
	-overrulen	137
	-hinderen	138
	-schema "hinderen"	140
	-overzicht onderbrekingsregels	141
	-sanitaire onderbreking	143
	-opschorting en uitstel	144
	-rusttijd tussen twee partijen	145
	-ballen	146
	-schematisch overzicht van regels m.b.t. ballen	148
	-schematisch overzicht m.b.t. herstellen van fouten	149
P.	Procedures voor wedstrijdleder/hoofdscheidsrechter bij wedstrijden zonder stoelscheidsrechter	150
Q.	Internationaal tennis	153
	-International Tennis Federation (ITF)	153
	-Association of Tennis Professionals (ATP)	153
	-Women's Tennis Association (WTA)	153
	-internationale verhoudingen	154
	-internationaal toernooitennis	155
	-internationale officials	156
R.	Engelse telling	160
	-telling	160
	-terminologie	160
	-afroepen van de stand	160
	-veel voorkomende tennistermen	161
S.	De geschiedenis van het tennisspel	166
T.	Wedstrijdtennis Reglementen	168
U.	Trefwoordenregister	169

INHOUDSOPGAVE VAN DE TENNISPELREGELS

Blz.

Regel 1 : Het speelveld	8
Regel 2 : Vaste hindernissen	14
Regel 3 : De bal	16
Regel 4 : Het racket	18
Regel 5 : Telling in een spel	22
Regel 6 : Telling in een set	24
Regel 7 : Telling in een wedstrijd	24
Regel 8 : Serveerder en ontvanger	24
Regel 9 : Keuze van speelhelpt en service	26
Regel 10 : Wisseling van speelhelpt	28
Regel 11 : De bal in het spel	28
Regel 12 : De bal raakt een lijn	28
Regel 13 : De bal raakt een vaste hindernis	28
Regel 14 : Volgorde van serveren	30
Regel 15 : Volgorde van ontvangen in het dubbelspel	30
Regel 16 : De service	30
Regel 17 : Het serveren	32
Regel 18 : Voetfout	32
Regel 19 : Foutieve service	34
Regel 20 : Tweede service	36
Regel 21 : Wanneer serveren en ontvangen	36
Regel 22 : De let tijdens een service	38
Regel 23 : De let	38
Regel 24 : Een speler verliest het punt	40
Regel 25 : Een goede terugslag	42
Regel 26 : Hinder	46
Regel 27 : Het herstellen van fouten	48
Regel 28 : De taak van officials op de baan	52
Regel 29 : Ononderbroken spel	54
Regel 30 : Coachen	58
Spelregels voor rolstoeltennis	60
Aanvulling op de tennisspelregels	62
Bijlage I : De bal	63
Classificatie van baanoppervlakken	65
Bijlage II : Het racket	66
Bijlage III : Reclame	67
Bijlage IV : Alternatieve telsystemen	68
Bijlage V : De rol van officials op de baan	70
Procedures bij de inspectie van balafdrukken	73
Procedures bij een Elektronische Inspectie Systeem	74
Schema van het speelveld	75

A. DE TENNISPELREGELS

Onderstaande spelregels zijn een zo zorgvuldig mogelijke vertaling van de officiële, d.w.z. internationaal geldende, in het Engels gestelde regels van de Internationale Tennis Federatie (ITF), waarvan de KNLTB lid is. De vertaling draagt de goedkeuring van de KNLTB. Mocht er echter twijfel bestaan over bedoeling en uitleg van een bepaalde zaak, dan dient de Engelse tekst als grondslag en uitgangspunt geraadpleegd te worden. Hoewel wij de illusie hebben dat dit niet vaak nodig zal zijn, dient toch op de Engelse "grondwet van het spel" de aandacht gevestigd te worden.

E.e.a. wordt nog benadrukt door de in 1993 opgenomen "aanvulling op de tennisspelregels" (zie blz. 62).

Bij verschillende spelregels staan "Gevallen en Beslissingen". Dit zijn aanvullingen op de betreffende spelregels. Zij geven een nader voorschrift, een nadere verklaring of interpretatie en zijn even bindend als de regels zelf.

HET ENKELSPEL

REGEL 1

Het speelveld (oud 1 en 34)

Het speelveld moet een rechthoek zijn, 23,77 m (78 voet) lang en voor enkelspelwedstrijden 8,23 m (27 voet) breed. Voor dubbelspelwedstrijden moet het speelveld 10,97 m (36 voet) breed zijn.

Het speelveld moet dwars over het midden worden gescheiden door een net dat aan een koord of metalen kabel hangt, die op een hoogte van 1,07 m (3,5 voet) over twee netpalen loopt of daaraan bevestigd is. Het net moet volledig worden gespannen en wel zo dat het helemaal de ruimte vult tussen de twee netpalen, en het moet voldoende fijnmazig zijn om er zeker van te zijn dat een bal er niet doorheen kan gaan. De hoogte van het net moet in het midden 0,914 m (3 voet) zijn, waar het net strak moet worden neergetrokken door een trekband. Een band moet het koord of de metalen kabel en de bovenkant van het net bedekken. De trekband en de band moeten geheel wit zijn.

- Het netkoord of de metalen kabel moet een diameter van ten hoogste 0,8 cm (1/3 inch) hebben.
- De nettrekband moet een breedte van ten hoogste 5 cm (2 inch) hebben.
- De netband moet aan elke kant tussen de 5 cm (2 inch) en 6,35 cm (2,5 inch) breed zijn.

A. TOELICHTING OP DE SPELREGELS

In het nu volgende hoofdstuk A staan de officiële spelregels op de linkerbladzijden.

De toelichtingen en praktijkvoorbeelden staan op de rechterbladzijden, ter hoogte van de betreffende spelregel.

TOELICHTING REGEL 1

Bijna een eeuw lang zijn de afmetingen uitsluitend in de Engelse lengte-eenheden uitgedrukt (1 yard = 0,9144 m, 1 foot = 0,3048 m, 1 inch = 2,54 cm).

Pas in 1969 is de ITF ertoe overgegaan achter de Engelse maten tussen haakjes de metrieke maten te vermelden. Omdat het hier een Nederlandse uitgave betreft, hebben wij de metrieke maten voorop gezet, met daarachter tussen haakjes de Engelse.

Opgemerkt moet worden dat de omrekening van "feet" in "meters" in de Engelse uitgave grotendeels is weergegeven tot slechts 2 cijfers achter de komma. Dat is logisch, omdat b.v. de lengte van het speelveld en de hoogte van de vaste netpalen vrijwel nooit tot op een millimeter nauwkeurig zijn. De afmetingen die wel met 3 cijfers achter de komma zijn weergegeven, betreffen de hoogte van het net in het midden, de plaats van de netpalen en de enkelspelpaaltjes.

De betreffende maten geven de buitenste grenzen van het speelveld aan; de lijnen vallen dus in hun gehele breedte binnen het speelveld. Hetzelfde geldt voor de servicevakken.

De **netpalen** mogen niet hoger zijn dan 1,095 m.

Op sommige tennisparcken ziet men de constructie van een aan of op een netpaal bevestigd **telbord**.

Dit is officieel niet toegestaan. Volgens de regel moet dit telbord dan nl. geacht worden deel uit te maken van de netpaal, die daardoor dus aanzienlijk in lengte toeneemt. Omdat het echter een zeer praktische oplossing is om de telling goed zichtbaar bij te houden, wordt deze

Voor dubbelspelwedstrijden moeten de netpalen aan elke kant met hun hartlijn 0,914 m (3 voet) buiten het dubbelspelspeelveld staan.

Voor enkelspelwedstrijden moeten de hartlijnen van de netpalen, indien een enkelspelnet wordt gebruikt, aan elke kant 0,914 m (3 voet) buiten het enkelspelspeelveld staan. Indien een dubbelspelnet wordt gebruikt, moet het net op een hoogte van 1,07 m (3,5 voet) worden ondersteund door twee enkelspelpaaltjes, waarvan de hartlijnen aan elke kant op 0,914 m (3 voet) buiten het enkelspelspeelveld staan

- De netpalen mogen niet meer dan 15 cm (6 inch) in het vierkant zijn of 15 cm (6 inch) in diameter.
- De enkelspelpaaltjes mogen niet meer dan 7,5 cm (3 inch) in het vierkant zijn of 7,5 cm (3 inch) in diameter.
- De netpalen en enkelspelpaaltjes mogen niet meer dan 2,5 cm (1 inch) boven de bovenkant van het netkoord uitsteken.

De lijnen aan de achterkant van het speelveld worden **achterlijnen** genoemd en de lijnen aan de zijkant van het speelveld worden zijlijnen genoemd. Er moeten twee lijnen tussen de enkelspelzijlijnen worden getrokken, op 6.40 m (21 voet) van elke kant van het net, evenwijdig aan het net. Deze lijnen worden de **servicelijnen** genoemd. Aan elke kant van het net moet de ruimte tussen de servicelijn en het net door de **midden-servicelijn** worden verdeeld in twee gelijke delen, de **servicevakken**.

De middenservicelijn moet evenwijdig aan de enkelspelzijlijnen worden getrokken, halverwege tussen deze in.

Elke achterlijn moet in tweeën worden gedeeld door een **middenmerk**, 10 cm (4 inch) lang, dat binnen het speelveld moet worden getrokken, evenwijdig aan de enkelspelzijlijnen.

- De middenservicelijn en het middenmerk moeten 5 cm (2 inch) breed zijn.
- De andere lijnen van het speelveld moeten tussen 2,5 cm (1 inch) en 5 cm (2 inch) breed zijn, op de achterlijnen na, die tot 10 cm (4 inch) breed mogen zijn.

Alle speelveldmaten moeten tot aan de buitenkant van de lijnen worden gemeten en alle lijnen van het speelveld moeten dezelfde kleur hebben die duidelijk contrasteert met de kleur van het baanoppervlak.

Op het speelveld, het net, de nettrekband, de netband, de netpalen of enkelspelpaaltjes is geen reclame toegestaan, behalve zoals voorzien in Bijlage III.

constructie oogluikend toegestaan, maar als vast obstakel (= **vaste hindernis**) beschouwd. Dit betekent dat degene die een bal tegen het telbord slaat -ook al komt de bal daarna in de goede speelhelft -het punt verliest (Zie ook toelichting bij Regel 2).

Onder **speelveld** wordt verstaan dat gedeelte van het speeloppervlak - aan beide zijden van het net - dat begrensd wordt door de achterlijnen en de zijlijnen met inbegrip van deze lijnen.

Bij een enkelspel is dit dus een rechthoek van 23,77 x 8,23 meter.

Het speelveld voor het dubbelspel is breder, nl. 23,77 x 10,97 meter.

Daarbij staan de netpalen 91,4 cm buiten de zijlijnen van het dubbelspelveld. Voor het enkelspel moeten de palen 91,4 cm buiten de zijlijnen van het enkelspelveld staan (gemeten vanaf de buitenzijde van de lijn).

Speelt men –wat vrijwel altijd het geval is –een enkelspel op een dubbelspelveld, dan is het net, dat aan de (dubbelspel)netpaal is bevestigd, ten gevolge van het aflopen naar het midden, op 91,4 cm afstand buiten de enkelspellijnen niet 1,07 m hoog, maar lager. Dit euvel wordt opgeheven door het plaatsen van losse **enkelspelpaaltjes** van 1,07 m hoogte. Met de plaatsing van die paaltjes wordt veel gehaspeld, hoe duidelijk de tekst ook is. Onthoudt slechts dit: steeds moeten de palen, hetzij bij enkelspel dan wel bij dubbelspel, met hun hartlijn op 91,4 cm van de buitenkant van de zijlijnen voor het desbetreffende speelveld staan.

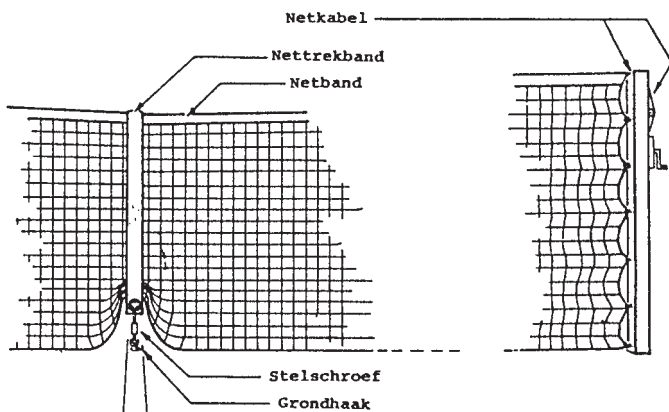
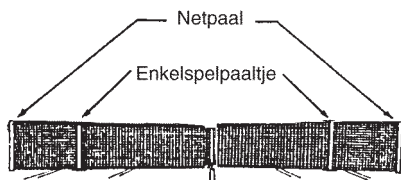
Heel nuttig is het op de baan laten aanbrengen van kleine witte vierkantjes op 91,4 cm van de zijlijnen van het enkelspelveld, ter markering van de plaats van de enkelspelpaaltjes.

Ook is het handig op de baan een maatstok te hebben die 1,07 m lang is en een duidelijk merkteken - een nokje of inkeping b.v. - heeft op 91,4 cm hoogte voor het meten van de nethoogte in het midden.

De middenservicelijn moet 5 cm breed zijn; de andere lijnen mogen 2,5 tot 5 cm breed zijn. In Nederland zijn alle lijnen 5 cm breed, ook de achterlijnen, hoewel die 10 cm breed mogen zijn, hetgeen b.v. op Wimbledon het geval is. Alleen op kunstgras – en hardcourtbanen mogen de achterlijnen 10 cm breed zijn.

Behalve het begrip "speelveld" komt men in de regels ook de begrippen baan, speelhelft, servicevak en kant tegen. Deze worden als volgt gedefinieerd:

- **speelveld**: dat gedeelte van het speeloppervlak - aan beide zijden van het net - dat begrensd wordt door de achterlijnen en de zijlijnen, met inbegrip van deze lijnen.
- **baan**: speelveld plus zij - en achteruitlopen.
- **speelhelft**: het halve speelveld aan één kant van het net.
- **servicevak**: dat gedeelte van een speelhelft, dat wordt begrensd door de enkelspelzijlijn, de middenservicelijn en een servicelijn.
- **kant**: het linker of rechter gedeelte van een speelhelft.

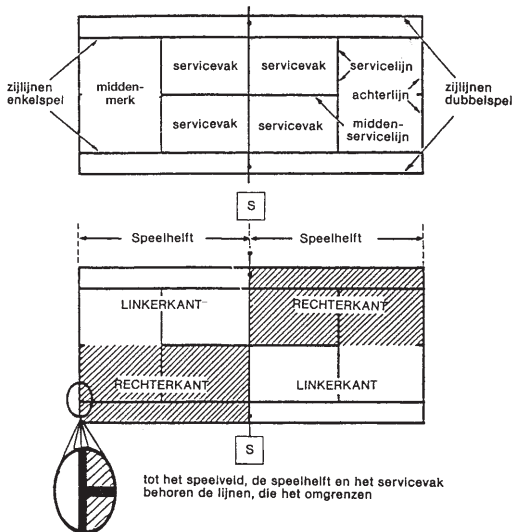

Voor wat de **reclame-uitingen** betreft wordt verwezen naar Bijlage III. Hierin staat o.a. dat reclame op het net is toegestaan, voorzover deze is aangebracht op dat deel van het net dat zich binnen 91,4 cm van het midden van de netpalen bevindt en voorzover deze op een zodanige manier is vervaardigd dat deze niet het zicht van de spelers belemmert of de speelomstandigheden beïnvloedt.

Een belangrijke bepaling die niet in Regel 1 staat, maar als Noot bij het schema van het speelveld is opgenomen, betreft de **vereiste ruimte achter en naast de baan**.

De achteruitloop moet 6.40 m zijn, de zijuitloop 3.66 m en de tussenuitloop (bij banen die naast elkaar staan) 5.00 m.

De aanbevolen minimale hoogte van een binnenbaan is 9,14 m (30 voet).

REGEL 2

Vaste hindernissen (oud 2)

Tot de vaste hindernissen van de baan behoren de vaste obstakels achter en naast de baan, de toeschouwers, de tribunes en zitplaatsen voor toeschouwers, alle andere vaste obstakels rond en boven de baan, de stoelscheidsrechter, lijnrechters, netrechter en ballenrapers, voorzover zij zich op hun juiste plaats bevinden.

In een enkelspelwedstrijd gespeeld met een dubbelspelnet en enkel-spelpaaltjes, zijn de netpalen en het deel van het net buiten de enkel-spelpaaltjes vaste hindernissen en worden deze niet beschouwd als netpalen of deel van het net.

TOELICHTING REGEL 2

De drie belangrijkste uitgangspunten m.b.t. vaste hindernissen zijn:

- a. Als een bal een vaste hindernis raakt, verliest de speler die de bal sloeg het punt (behalve wanneer het een eerste service betreft, want dan behoudt de serveerder het recht op zijn tweede service).
- b. Als een speler tijdens het spel een vaste hindernis raakt of er tegen aan loopt, gaat het spel gewoon door.
- c. Een speler kan nooit aanspraak maken op "gehinderd" zijn in zijn spel door een vaste hindernis, d.w.z. dat hij daar geen "let" (= overspelen van het punt) voor kan vragen, wat in andere situaties wel mogelijk is (Regel 26).

De vaste hindernissen zijn in twee categorieën te onderscheiden:

1. De **vaste obstakels** op en om de baan: hekwerken achter en naast het speelveld, tribunes, zitplaatsen om het speelveld. Bovendien alle andere vaste objecten, die zich rondom of boven het speelveld bevinden. Op een buitenbaan bijv. overhangende boomtakken; op een binnenbaan netten tussen de banen, spanten, stangen, lampen boven de baan en ook TV camera's. Verder bv. de stoel van de scheidsrechter en ook, zoals in de toelichting bij Regel 1 is aangegeven, het telbord.
2. **Personen**, die zich op de baan mogen bevinden, te weten de scheidsrechter, lijnrechters, netrechter en ballenrapers, alsmede toeschouwers. Alle bovengenoemde personen worden echter slechts als vaste hindernis beschouwd **zolang zij zich op hun juiste plaats bevinden**, d.w.z.:
 - a. voor de scheidsrechter: op de scheidsrechtersstoel;
 - b. voor lijnrechters en netrechter: op of naast de hun toegewezen stoelen of staanplaatsen, dus daar waar zij menen het beste zicht op "hun" lijn te hebben;
 - c. voor ballenrapers: bij een netpaal of achter in het veld tegen de achterkant van de baan en buiten het verlengde van de zijlijn.
 - d. voor toeschouwers: op de tribune.

Voorts worden **in een enkelspelwedstrijd** de netpalen en het deel van het net tussen het enkelspelpaaltje en de dichtstbijzijnde netpaal als vaste hindernis beschouwd.

Dat betekent dat een bal die dat gedeelte van het net raakt als fout wordt aangemerkt, ook al komt die bal daarna in de goede speelhelft.

REGEL 3

De bal (oud 3, 13, 27 en 32)

Om goedgekeurd te kunnen worden voor het spel volgens de Tennis-spelregels moeten ballen voldoen aan de specificaties in Bijlage 1. De Internationale Tennis Federatie beslist over de vraag of een bal of prototype aan de specificaties in Bijlage I voldoet of anderszins al of niet wordt goedgekeurd om er mee te spelen. Dergelijke beslissingen kunnen op haar eigen initiatief worden genomen of op aanvraag van elke bonafide belanghebbende, daaronder begrepen elke speler, fabrikant van tennisartikelen, Nationale Bond of leden daarvan. Dergelijke beslissingen en aanvragen moeten worden genomen c.q. gedaan in overeenstemming met de van toepassing zijnde 'Procedures voor herziening van en uitspraken over de tennisregels' van de Internationale Tennis Federatie (zie Bijlage VI).

De organisatoren van een evenement moeten van tevoren aankondigen:

- a. het aantal ballen waarmee gespeeld wordt (2, 3, 4 of 6)
- b. of, en zo ja wanneer de ballen gewisseld worden.

Indien er ballen gewisseld worden, kan dat ofwel:

- i. Na een overeengekomen oneven aantal spellen, in welk geval de eerste ballenwissel in de wedstrijd, rekening houdend met het inspelen, twee spellen eerder plaats zal vinden dan in het vervolg van de wedstrijd. Een tiebreakspel telt voor het ballen wisselen voor één spel. Een ballenwissel mag niet plaatsvinden aan het begin van een tiebreakspel. In dit geval moet de ballenwissel worden uitgesteld tot het begin van het tweede spel van de volgende set.
- ii. Aan het begin van een set.

Wanneer een bal tijdens het spel kapot gaat, moet het punt worden overgespeeld.

Geval 1: Moet het punt worden overgespeeld als een bal aan het eind van een punt zacht is?

Beslissing: Als de bal zacht is, niet kapot, wordt het punt niet overgespeeld.

Noot: Elke bal, die gebruikt gaat worden in een toernooi dat volgens de Tennis-spelregels wordt gespeeld, moet vermeld staan op de officiële door de ITF uitgegeven lijst van goedgekeurde ballen.

TOELICHTING REGEL 3

Hoewel er zeer veel soorten ballen van diverse merken en types op de markt zijn, mag bij door de KNLTB georganiseerde of goedgekeurde wedstrijden uitsluitend met ballen van erkende merken en types gespeeld worden. Dat houdt in, dat deze merken en types voldoen aan de eisen, gesteld in Regel 3 en getest volgens Bijlage I van deze Spelregels. In Nederland worden deze tests onder auspiciën van de KNLTB uitgevoerd door NOC/NSF.

De erkende merken en types worden jaarlijks in de officiële mededelingen van de KNLTB bekendgemaakt.

Er worden **drie typen ballen** onderscheiden, afhankelijk van hun gewicht en grootte (diameter), met een aanbeveling voor gebruik op de verschillende baansoorten (gespecificeerd in Bijlage I).

Zo zijn **type 1 ballen** harder dan de typen 2 en 3 en dus sneller en daarom speciaal bedoeld voor langzame speeloppervlakken (bv. gravel).

Bal type 2 is speciaal bedoeld voor middelsnelle baanoppervlakken (hardcourt, kunstgras).

Bal type 3 is een iets grotere en dus tragere bal, speciaal bedoeld om het servicegeweld af te remmen en dus aanbevolen voor (zeer) snelle banen zoals gras en enkele tapijtbanen (indoor).

Op de vraag hoe lang in wedstrijden met een bal mag worden gespeeld moet het antwoord luiden: totdat hij niet meer aan de eisen van Bijlage I voldoet. In de praktijk van wedstrijden wordt het overgelaten aan het oordeel van de wedstrijdleider, scheidsrechters, en ook van de spelers. De wedstrijdleider bepaalt gewoonlijk met inachtneming van de ter zake geldende reglementen zoals Competitiereglement, Wedstrijd- en toernooireglement en Reglement Nationale Ranglijstoernooien met hoeveel ballen er moet worden gespeeld en na hoeveel spellen deze moeten worden vervangen door nieuwe.

Voor de competitie komt dat bv. neer op drie nieuwe ballen per enkel-spelpartij.

N.B. Het feit dat een nieuwe bal van een erkend merk en/of goedgekeurd type is betekent overigens niet, dat de betreffende bal dan zonder meer aan alle gestelde eisen voldoet. Dat dient vóór aanvang van de partij door scheidsrechter (of spelers) te worden vastgesteld. In de praktijk betekent dit, dat men de bal tracht samen te knijpen, om te controleren of deze wel hard genoeg is. Diameter en gewicht blijven dan buiten beschouwing. Ook tijdens het inslaan kan nog blijken of een bal voldoet (Zie ook hoofdstuk O. Bijzondere onderwerpen (ballen) blz. 146).

REGEL 4

Het racket (oud 4)

Om goedgekeurd te kunnen worden voor het spelen volgens de Tennisspelregels, moeten rackets voldoen aan de specificaties in Bijlage II.

De Internationale Tennis Federatie beslist over de vraag of een racket of prototype aan de specificaties in Bijlage II voldoet of anderszins al of niet wordt goedgekeurd om er mee te spelen. Dergelijke beslissingen kunnen op haar eigen initiatief worden genomen of op aanvraag van elke bonafide belanghebbende, daaronder begrepen elke speler, fabrikant van tennisartikelen, Nationale Bond of leden daarvan. Dergelijke beslissingen en aanvragen moeten worden genomen c.q. gedaan in overeenstemming met de van toepassing zijnde 'Procedures voor herziening van en uitspraken over de tennisregels' van de Internationale Tennis Federatie (zie Bijlage VI).

Geval 1: Is meer dan één stel snaren toegestaan op het slagoppervlak van een racket?

Beslissing: Nee. De regel spreekt over een patroon (niet patronen) van gekruiste snaren. (Zie Bijlage II)

Geval 2: Wordt het patroon van besnaren van een racket als 'zoveel mogelijk gelijkvormig en plat' beschouwd als de snaren zich in meer dan één vlak bevinden?

Beslissing: Nee.

Geval 3: Mogen trillingsdempers worden aangebracht op de snaren van het racket en zo ja, waar mogen deze dan worden aangebracht?

Beslissing: Ja, maar deze dempers mogen uitsluitend worden aangebracht buiten het patroon van gekruiste snaren.

Geval 4: Tijdens het spel breekt een speler per ongeluk de snaren van zijn racket. Mag de speler nog een punt spelen met dit racket?

Beslissing: Ja, behalve daar waar dit uitdrukkelijk door organisatoren

Een tijdens de slagenwisseling lek geraakte, kapotte of beschadigde bal wordt direct vervangen en het punt moet worden overgespeeld. Een te zachte bal wordt eveneens vervangen, maar het punt blijft geldig.

Bijlage I geeft een uitvoerige specificatie van de eisen waaraan erkende ballen moeten voldoen.

TOELICHTING REGEL 4

Tot en met 1980 bestonden er geen regels die aangaven hoe een racket er uit moest zien. Men mocht met elk slaghout spelen, bij wijze van spreken ook met een honkbalknuppel. Vanaf de tachtiger jaren hebben zich echter stormachtige ontwikkelingen voorgedaan in de fabricage van rackets. Fabrikanten experimenteerden met de grootte van het racketblad en de lengte van het racket. In 1980 deed zich het feit voor, dat vrij onbekende profspelers plotseling opmerkelijke resultaten behaalden met rackets die in het midden een dubbele besnaring hadden, waardoor de meest vreemde effecten aan de bal konden worden gegeven. Aangezien hiermee het karakter van het spel te zeer geweld werd aangedaan, werden in 1981 voor het eerst regels vastgesteld m.b.t. de eisen waaraan een racket moet voldoen. Met name werden er eisen vastgesteld m.b.t. de besnaring en werden de maximum afmetingen van een racket in de lengte en in de breedte aan grenzen gebonden.

In 1982 is de bepaling toegevoegd dat het slagoppervlak (de besnaring) vlak moet zijn.

In 1995 is m.b.t. de gewichtsverdeling over het racket bepaald dat deze gedurende het spelen van een punt niet in de lengterichting mag worden gewijzigd. De bedoeling hiervan is te voorkomen dat het traagheidsmoment tijdens het spel wordt gewijzigd, waardoor de racketbeweging wordt versneld of de slagkracht op het moment van het raken van de bal wordt verhoogd.

In 2002 is bepaald dat er geen energiebron in het racket mag worden ingebouwd die de speelkarakteristieken kan beïnvloeden. Zo wordt deze regel voortdurend aangepast aan (ongewenst geachte) nieuwe ontwikkelingen.

Geval 4 is in 1992 opgenomen omdat aanvankelijk in de spelregels stond dat men niet met een kapot racket verder mocht spelen. De ITF Spelregelcommissie is echter van mening dat het - hoewel de spelregels voor iedere tennisspeler in de wereld gelden - onbillijk zou zijn om een jeugd - of clubspeler, die slechts één racket bezit, het verder spelen in een wedstrijd te beletten, wanneer er een snaar breekt.

In het professionele tennis geldt echter nog steeds de regel dat een speler niet een nieuw punt mag beginnen met een gebroken snaar. Hij

van evenementen is verboden.

Geval 5: Is het een speler toegestaan op enig moment tijdens het spel meer dan één racket te gebruiken?

Beslissing: Nee.

Geval 6: Mag een batterij die de speelkarakteristieken beïnvloedt in het racket worden ingebouwd?

Beslissing: Nee. Een batterij is verboden omdat het een energiebron is, net zoals zonnecellen en andere soortgelijke middelen.

mag wel een punt afspelen. Dit is bijvoorbeeld van belang voor een ontvanger bij wie een snaar breekt als gevolg van een terugslag op een eerste service, die "fout" was. De betrokkene mag verkiezen een tweede service te ontvangen met een gebroken snaar, om te voorkomen dat de serveerder het recht zou kunnen doen gelden op nog een eerste service. Hij is echter verplicht het racket te vervangen, voordat het volgende punt begint.

Zo nodig mag de speler - indien hij geen rackets meer heeft - de baan verlaten en ergens een racket proberen te krijgen, zij het binnen de geldende tijdsaders van Regel 29 (20 c.q. 90/120 sec.). Bij overschrijding van die tijd moet het Strafpuntensysteem (zie blz. 116) op hem worden toegepast.

Bijlage II geeft een uitvoerige specificatie van de eisen waaraan rackets moeten voldoen.

Onderstaande illustratie geeft aan wat toegestaan is bij het racket.

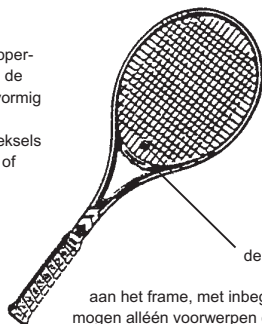
Let daarbij op het eventueel aanbrengen van **trillingsdempers**; deze moeten buiten het patroon van gekruiste snaren geplaatst worden.

maximum breedte van het racket is **31,75** cm.,
van de bespanning **29,21** cm.
maximum lengte van het racket is **73,66** cm.,
van de bespanning **39,37** cm.

geen dubbele besnaring, het slagoppervlak moet vlak zijn, het patroon van de snaren dient zoveel mogelijk gelijkvormig te zijn;

aan de snaren mogen alléén uitsteeksels bevestigd zijn die slijtage, springen of trilling beogen te beperken.

het frame, met inbegrip van de handgreep en de snaren, mag geen voorzieningen hebben die de vorm van het racket of de verdeling van het gewicht kunnen veranderen tijdens het spelen van een punt.

de dikte van de snaren mag verschillend zijn.

de trillingsdemper

aan het frame, met inbegrip van de handgreep, mogen alléén voorwerpen en voorzieningen zijn bevestigd die slijtage, springen of trilling beogen te beperken of het gewicht te verdelen.

REGEL 5

Telling in een spel (oud 26 en 27)

a. Standaardspel

Een standaardspel wordt als volgt geteld, waarbij de punten van de serverder als eerste worden genoemd:

Geen punt - 'Nul'

Eerste punt - '15'

Tweede punt - '30'

Derde punt - '40'

Vierde punt - 'Spel'

behalve dat, indien beide spelers/teams drie punten gewonnen hebben, de telling 'gelijk' is.

Na 'gelijk' is de telling 'voordeel' voor de speler die/het team dat het volgende punt wint. Indien dezelfde speler/hetzelfde team ook het volgende punt wint, wint die speler/dat team het spel; indien de tegenspelende speler/het tegenspelende team het volgende punt wint, is de stand weer 'gelijk'. Een speler/team heeft twee achtereenvolgende punten, onmiddellijk na 'gelijk', nodig om het spel te winnen.

b. Tiebreakspel

Tijdens een tiebreakspel worden de punten geteld als 'nul', 'één', 'twee', 'drie' enz. De eerste speler die/het eerste team dat zeven punten wint, wint het spel en de set, vooropgesteld dat er een verschil van tenminste twee punten is met de tegenstander(s). Indien noodzakelijk moet de tiebreak worden voortgezet tot dit verschil is bereikt.

De speler wiens beurt het is om te serveren moet het eerste punt van het tiebreakspel serveren. De volgende twee punten moeten door de tegenstander(s) worden geserveerd (in dubbelspelen door de speler van het tegenspelende team die aan de beurt is om te serveren). Hierna moet elke speler/elk team beurtelings twee achtereenvolgende punten serveren tot het eind van het tiebreakspel (in dubbelspelen moet binnen elk team dezelfde servicevolgorde worden aangehouden als gedurende die set).

De speler die/het team dat aan de beurt was om als eerste te serveren in het tiebreakspel, wordt ontvanger in het eerste spel van de volgende set.

Aanvullende goedgekeurde telmethoden staan in Bijlage IV.

TOELICHTING REGEL 5

De herkomst van de eigenaardige **telling in het standaardspel** is raadselachtig. Wilt u daarover meer weten, dan kunt u dit lezen in het laatste hoofdstuk van dit boekje : "De geschiedenis van het tennispel" (Zie blz 166).

De **tiebreak** is in 1971 bedacht door de Amerikaan James van Alen. Oorspronkelijk werd hij toegepast bij de spelstand 8-8 en volgde na de (punten) stand 6-6 in de tiebreak de zgn. "sudden death", d.w.z. dat degene, die dan het eerstvolgende punt won, de set (en evt. de wedstrijd) won. Het kon dus voorkomen dat beide partijen tegelijk matchpoint hadden in de beslissende set. In 1979 volgde toepassing van de tiebreak bij de stand van 6-6 of 8-8 en werd de "sudden death" afgeschaft.

In 1981 is de tiebreak pas in de officiële spelregels opgenomen, met aanvankelijk de mogelijkheid deze al of niet uitsluitend in de laatste set toe te passen; later in alle sets.

In Bijlage IV (blz. 68) staat een alternatieve telmethode beschreven wanneer de stand van (40) gelijk wordt bereikt. Dit betreft het zgn.

Beslissend Punt Systeem (BPS).

REGEL 6

Telling in een set (oud 27)

Er zijn verschillende telmethoden in een set. De twee hoofdmethoden zijn de 'Voordeelset' en de 'Tiebreakset'. Elk van beide methoden mag worden gebruikt, vooropgesteld dat de te gebruiken methode vóór het begin van het evenement wordt aangekondigd. Indien de Tiebreakset-methode wordt gebruikt, moet ook worden aangekondigd of de beslissende set als een Tiebreakset of als een Voordeelset zal worden gespeeld.

a. 'Voordeelset'

De speler die/het team dat het eerst zes spellen wint, wint die set, vooropgesteld dat er een verschil van tenminste twee spellen is ten opzichte van de tegenstander(s). Indien noodzakelijk moet de set doorgaan totdat dit verschil is bereikt.

b. 'Tiebreakset'

De speler die/het team dat het eerst zes spellen wint, wint de set, vooropgesteld dat er een verschil van tenminste twee spellen is ten opzichte van de tegenstander(s). Wordt de stand van zes spellen gelijk bereikt, dan moet er een tiebreakspel worden gespeeld.

Aanvullende goedgekeurde alternatieve telmethoden staan in Bijlage IV.

REGEL 7

Telling in een wedstrijd (oud 28)

Een wedstrijd kan worden gespeeld om 2 gewonnen sets (een speler/team heeft 2 gewonnen sets nodig om de wedstrijd te winnen) of om 3 gewonnen sets (een speler /team heeft 3 gewonnen sets nodig om de wedstrijd te winnen).

Aanvullende goedgekeurde alternatieve telmethoden staan in Bijlage IV.

REGEL 8

Serveerder en ontvanger (oud 5)

De spelers/teams moeten aan weerszijden van het net staan.

De serveerder is de speler die de bal voor het eerste punt in het spel brengt. De ontvanger is de speler die klaar staat om de door de serveerder geserveerde bal terug te slaan.

Geval 1: Mag de ontvanger buiten de lijnen van het speelveld staan?
Beslissing: Ja. De ontvanger mag elke positie binnen of buiten de lijnen aan zijn kant van het net innemen.

TOELICHTING REGEL 6

In Bijlage IV wordt als aanvullende alternatieve telmethode voor de telling in de set het systeem van **Korte Sets** beschreven.

TOELICHTING REGEL 7

De in Bijlage IV vermelde aanvullende alternatieve telmethoden voor de telling in de wedstrijd zijn:

- **Beslissende wedstrijdtebreak 7 punten**
- **Beslissende wedstrijdtebreak 10 punten**

TOELICHTING REGEL 8

Zoals Geval 1 aangeeft houdt "aan weerszijden van het net" niet in dat men als ontvanger binnen de lijnen van het speelveld hoeft te staan. Voor de serveerder gelden echter wel begrenzungen: hij moet achter zijn speelhelft en tussen het (denkbeeldige) verlengde van de buitenkant van de zijlijn en de middenservicelijn staan (zie ook Regel 17).

Een speler die een zeer schuin gespeelde bal buiten zijn speelhelft terugslaat en in zijn vaart voorbij de denkbeeldige verlenging van het net komt, maar buiten de speelhelft van zijn tegenpartij blijft, overtreedt

REGEL 9

Keuze van speelhelft en service (oud 6)

De keuze van de speelhelft en het recht om in het eerste spel serveerder of ontvanger te zijn, moet door tossen worden beslist voordat het inspelen begint. De speler die /het team dat de toss wint mag kiezen:

- a. In het eerste spel van de wedstrijd serveerder of ontvanger te zijn, in welk geval de tegenstander(s) de kant van het speelveld moet(en) kiezen voor het eerste spel van de wedstrijd, of
- b. De kant van het speelveld voor het eerste spel in de wedstrijd, in welk geval de tegenstander(s) moet(en) kiezen om in het eerste spel van de wedstrijd serveerder of ontvanger te zijn, of
- c. Te verlangen dat de tegenstander(s) één van de bovengenoemde keuzes maakt/maken.

Geval 1: Hebben beide spelers/teams het recht op een nieuwe keuze indien het inspelen wordt gestopt en de spelers de baan verlaten?

Beslissing: Ja. De uitslag van de oorspronkelijke toss blijft geldig, maar beide spelers/teams mogen een nieuwe keuze maken.

deze regel niet (zie echter Regel 24 f, waarin bepaald wordt dat een speler een slag verliest, indien hij - of zijn racket enz. - de grond raakt in de speelhelft van zijn tegenstander).

TOELICHTING REGEL 9

Tossen doet men bijvoorbeeld door het opgooien van een muntstuk, waarbij één van de partijen tevoren een bepaalde kant van die munt heeft gekozen (kruis of munt). Komt die kant boven, dan heeft die partij de eerste keus.

Bij partijen die door een scheidsrechter worden geleid, verricht deze de toss.

Tal van spelers menen dat er getost wordt om "wie er serveren zal". En vaak denkt de winnaar van de toss dat hij bovendien de kant vanwaar hij gaat serveren, mag kiezen. Dit is onjuist. Er zijn vier mogelijkheden.

Veronderstel dat A de toss wint, dan kan hij het volgende doen:

1. Hij kiest "serveren". Dan moet B ontvangen en heeft daarboven de verplichting de kant te kiezen (dus B beslist daarmee ook van welke kant A zal serveren).
2. Hij kiest "ontvangen". Dan moet B serveren, maar moet ook kiezen van welke kant hij dat zal gaan doen. Aan die keus mag hij zich niet onttrekken.
3. Hij kiest de kant. B moet dan kiezen of te serveren of te ontvangen.

Gezien deze drie keuzen, die de winnaar van de toss heeft, is het niet waarschijnlijk dat hij van geen enkele gebruik maakt. Blijkbaar heeft men toch in deze mogelijkheid willen voorzien en de winnaar van de toss het recht gegeven van zijn tegenstander te verlangen om (het eerst) te kiezen. Derhalve is de vierde mogelijkheid:

4. Hij laat de eerste keuze aan zijn tegenstander over. De tegenstander is dan verplicht een keuze te doen. Nadat B dan één van de drie eerste mogelijkheden heeft gekozen, moet A daarop de keuze doen van "kant" resp. "serveren" of "ontvangen", dus een van de verplichtingen van B, vermeld onder 1 t/m 3.

Ad Geval 1. Na een onderbreking van de inspeelperiode, bijvoorbeeld wegens regenval, kunnen de omstandigheden waaronder gespeeld zal worden, nogal gewijzigd zijn, denk aan zonnestand, windrichting of iets dergelijks. De spelers mogen daarom desgewenst opnieuw een keus maken m.b.t. service en speelhelft. De winnaar van de oorspronkelijke toss heeft weer de eerste keus.

REGEL 10

Wisseling van speelhelft (oud 16 en 27)

De spelers moeten van speelhelft wisselen na het eerste, derde en elk volgende oneven spel van elke set. De spelers moeten ook aan het eind van elke set van speelhelft wisselen, tenzij het totale aantal spellen van die set even is, in welk geval de spelers aan het eind van het eerste spel van de volgende set van speelhelft wisselen.

Tijdens een tiebreakspel moeten de spelers na elke zes punten van speelhelft wisselen.

REGEL 11

De bal in het spel (oud 17)

Tenzij een fout of let wordt afgeroepen, is de bal in het spel vanaf het moment dat de serveerder de bal raakt en blijft de bal in het spel totdat het punt is beslist.

REGEL 12

De bal raakt een lijn (oud 22)

Als een bal een lijn raakt, wordt dit beschouwd als het raken van het speelveld dat door die lijn wordt begrensd.

REGEL 13

De bal raakt een vaste hindernis (oud 23)

Als de bal in het spel een vaste hindernis raakt nadat hij de juiste speelhelft heeft geraakt, wint de speler die de bal sloeg het punt. Als de bal in het spel een vaste hindernis raakt, voordat hij de grond raakt, verliest de speler die de bal sloeg het punt.

TOELICHTING REGEL 10

Indien het wisselen van speelhelft bij vergissing niet na een oneven spel plaatsvindt - of in een tiebreak niet na (een veelvoud van) zes punten - moet na de ontdekking daarvan direct worden gewisseld, zonder daarvoor echter een aan de gang zijnde slagenwisseling te onderbreken. De juiste opstelling moet worden hersteld. De aan de beurt zijnde serveerder moet op de bereikte stand van de juiste speelhelft en de juiste kant verder serveren en daarna volgen de normale wissels (zie ook Regel 27).

TOELICHTING REGEL 11

De definitie van het in het spel zijn van de bal is heel belangrijk, vanwege de nadere uitleg van tal van spelregels. Goede voorbeelden hiervan zijn de Gevallen van Regel 24.

Zo geven de eerste drie Gevallen bij die Regel duidelijk aan dat al of niet verlies van een punt door bijvoorbeeld het met het racket of met het lichaam raken van het net afhankelijk is van het feit of de bal op dat moment nog in het spel was of niet.

Of, stel dat een bal in het net wordt gespeeld. De speler aan de andere zijde, denkende dat de bal erover zal komen, slaat er naar en raakt het net. Wie verliest het punt?

Indien de speler het net raakte, terwijl de bal nog in het spel was, (d.w.z. de grond nog niet had geraakt) dan verliest hij het punt; raakte de speler het net, nadat de bal uit het net op de grond was gevallen, dan verliest degene die de bal sloeg het punt.

TOELICHTING REGEL 12

De grenzen van het speelveld zijn, zoals in de toelichting op Regel 1 is aangegeven, de buitenkant van de lijnen. Een bal die de lijn raakt, ook de buitenkant ervan, geldt dus als "in".

TOELICHTING REGEL 13

De essentie van Regel 13 komt op het volgende neer:

- a) Een bal, die rechtstreeks tegen een vaste hindernis wordt geslagen, is een verliespunt voor diegene, die de bal sloeg.
- b) Een bal die, na in de (juiste) speelhelft te hebben gestuit, tegen een vaste hindernis komt, is een winstpunt voor diegene die de bal geslagen heeft.

Als vaste hindernis gelden hierbij de in Regel 2 genoemde objecten en personen.

REGEL 14

Volgorde van serveren (oud 15 en 35)

Aan het eind van elk standaard spel wordt de ontvanger serveerder en de serveerder ontvanger voor het volgende spel.

In een dubbelspel moet het team dat in het eerste spel van een set moet serveren beslissen welke speler in dat spel zal serveren. Op dezelfde wijze moeten de tegenstanders, vóór het begin van het tweede spel, bepalen welke speler in dat spel zal serveren. De partner van de speler die in het eerste spel serveerde, moet in het derde spel serveren en de partner van de speler die in het tweede spel serveerde, moet in het vierde spel serveren. Deze volgorde moet tot het eind van de set worden aangehouden.

REGEL 15

Volgorde van ontvangen in het dubbelspel (oud 35, 36 en 40)

Het team dat in het eerste spel van een set moet ontvangen, moet beslissen welke speler het eerste punt in het spel zal ontvangen. Op dezelfde wijze moeten hun tegenstanders, vóór het tweede spel begint, beslissen welke speler het eerste punt van dat spel zal ontvangen. De speler die de partner van de ontvanger van het eerste punt van het spel was, moet het tweede punt ontvangen en deze volgorde moet tot het eind van de set worden aangehouden. Nadat de ontvanger de bal heeft teruggeslagen, mag elke speler in een team de bal slaan.

Geval 1: Is het toegestaan dat een lid van een dubbelteam in zijn eentje tegen de tegenstanders speelt?

Beslissing: Nee.

REGEL 16

De service (oud 7)

Onmiddellijk voordat de serveerder de servicebeweging begint, moet hij met beide benen stilstaan achter (dit is verder van het net dan) de achterlijn en tussen de denkbeeldige verlengingen van het middenmerk en de zijlijn.

De serveerder moet dan de bal met zijn hand in een willekeurige richting loslaten en de bal met het racket raken voordat de bal de grond raakt. De servicebeweging is voltooid op het moment dat het racket van

TOELICHTING REGEL 14

De twee partijen moeten om beurten serveren. In een dubbelspel maakt elk paar aan het begin van elke set onderling uit wie van hen als eerste serveert. Die gekozen volgorde moet gedurende de hele set worden aangehouden. In een nieuwe set mag de volgorde worden veranderd. In de praktijk verloopt het serveren in een dubbel als volgt:

Stel dat A en B het ene paar vormen en C en D het andere. Het eerste paar verkiest dat A met serveren begint. Het tweede paar verkiest dat C begint. Het eerste paar begint met de service. Dat betekent dat A daarmee begint. Na van speelhelft te hebben gewisseld serveert C. Daarna B. Na weer van speelhelft te hebben gewisseld serveert D.

Dit komt erop neer dat iedere speler in een set steeds van dezelfde speelhelft van het veld serveert.

De volgorde van serveren moet ook bij toepassing van het tiebreaksysteem worden gehandhaafd.

TOELICHTING REGEL 15

Ook voor het ontvangen van de service geldt de regel dat de spelers onderling mogen bepalen wie het eerst de service ontvangt: wie dus rechts en wie links staat. Die keus is geheel vrij en staat los van de keus wie het eerst serveert.

Verwisselen van plaats (bij het ontvangen) tijdens een set is niet geoorloofd, wel ná een set, evenals dat met de service het geval is.

Ad Geval 1: de regels voor de proftoernooien stellen dat al bij het inslaan beide spelers op de baan moeten zijn. Wanneer een speler niet aanwezig is, moet de wedstrijdleader hem en zijn partner na 15 minuten vergeefs wachten tot verliezers verklaren.

TOELICHTING REGEL 16

De service is de enige slag, die wat de uitvoering betreft aan verschillende bepalingen is gebonden: er zijn verschillende regels aan gewijd. De bedoeling hiervan is in feite de service enigszins af te remmen, omdat anders - bij spel van behoorlijke tot hoge klasse - het overwicht te groot en het spel te eenzijdig zou worden.

In deze Regel 16 wordt de fase behandeld van wat we zouden willen noemen de aanzet van het serveren. Een speler mag wel komen aanlopen, maar hij moet met beide voeten stilstaan voordat hij de bal opgooit of laat vallen. Daarna mag de speler de bal onderhands of

de speler de bal raakt of mist. Een speler die slechts één arm kan gebruiken mag het racket gebruiken om de bal los te laten.

REGEL 17

Het serveren (oud 9 en 27)

Bij het serveren in een standaardspel moet de serveerder afwisselend achter één van de kanten van zijn speelhelft staan, in elk spel te beginnen van de rechterkant van zijn speelhelft.

In een tiebreakspel moet de service afwisselend van achter één van beide kanten van de speelhelft worden geslagen, waarbij voor het eerste punt moet worden geserveerd van de rechterkant van de speelhelft.

De geserveerde bal moet over het net gaan en het servicevak dat diagonaal er tegenover ligt raken, voordat de ontvanger hem terugslaat.

REGEL 18

Voetfout (oud 7 en 8)

Tijdens de servicebeweging mag de serveerder niet:

- a. Zijn stand veranderen door een loopbeweging, hoewel geringe bewegingen van de voeten zijn toegestaan; of
- b. Met een voet de achterlijn of het speelveld raken; of
- c. Met een voet het gebied buiten de denkbeeldige verlenging van de zijlijn raken; of
- d. Met een voet de denkbeeldige verlenging van het middenmerk raken.

Als de serveerder deze regel overtreedt is het een 'voetfout'.

Geval 1: Mag de serveerder in een enkelspel vanachter het deel van de achterlijn tussen de enkelspelzijlijn en de dubbelspelzijlijn serveren?

Beslissing: Nee.

Geval 2: Is het de serveerder toegestaan één of beide voeten van de grond af te hebben?

Beslissing: Ja.

boven de schouder serveren.

De afzonderlijke bepaling betreffende een speler met slechts één arm is gemaakt, omdat normaliter de bal niet tweemaal met het racket mag worden geraakt (Regel 24 e).

TOELICHTING REGEL 17

Hoewel de serveerder achter de achterlijn moet staan, mag hij de bal overal in de lucht raken, ook voorbij de achterlijn, dus boven het speelveld. De bal moet de grond raken in het servicevak diagonaal tegenover de serveerder. Dit is een aanduiding van de wijze waarop de bal in het spel wordt gebracht. Pas later, in Regel 24, wordt bepaald dat de tegenstander, de ontvanger, het punt verliest, wanneer hij de geserveerde bal slaat (of door deze wordt geraakt), voordat deze op de grond is geweest.

TOELICHTING REGEL 18

Bij de toepassing van deze regel is de term “tijdens de servicebeweging” van belang. Hieronder wordt verstaan: van het moment, dat de bal wordt opgegooid dan wel het racket naar achteren wordt gebracht tot het moment dat het racket de bal raakt. Tijdens deze servicebeweging mag de serveerder dus niet lopen (behoudens een kleine verschuiving van de voeten, een en ander ter beoordeling van de lijnrechter op de achterlijn of de scheidsrechter), niet met een voet op of over de achterlijn staan, noch voorbij de denkbeeldige verlenging van de buitenkant van de zijlijn of op of over de denkbeeldige verlenging van het middenmerk. Voldoet de serveerder niet aan deze voorwaarden, dan is er sprake van een voetfout.

Als de speler bijv. bij het begin van zijn servicebeweging met een voet de achterlijn raakt of overschrijdt, maar tijdens de slagbeweging vervolgens die voet zo verplaatst dat hij weer goed staat, dan moet die service toch worden afgekeurd wegens voetfout.

De vrije voet en het overige deel van het lichaam, en ook het racket, mogen tijdens de uitvoering boven de achter - of zijlijn of het middenmerk komen. De bal mag ook boven of zelfs over de achterlijn, naast de zijlijn of naast het middenmerk worden geraakt.

Behalve het zwaaien met een been over de lijn is ook het springen tijdens het serveren toegestaan (Geval 2), mits men niet de grond binnen het speelveld raakt, voordat de bal wordt geraakt.

De vaststelling van deze overtreding, tijdens de uitvoering van de

REGEL 19

Foutieve service (oud 10 en 39)

De service is fout als:

- a. De serveerder de regels 16, 17 of 18 overtreedt; of
- b. De serveerder de bal mist terwijl hij deze tracht te slaan; of
- c. De geserveerde bal een vaste hindernis, een enkelspelpaaltje of een netpaal raakt voordat hij de grond raakt; of
- d. De geserveerde bal de serveerder of de partner van de serveerder raakt, of iets wat de serveerder of de partner van de serveerder draagt of vasthoudt.

Geval 1: Nadat de serveerder de bal heeft opgegooid om te serveren, besluit hij deze niet te slaan en vangt hij hem in plaats daarvan op. Is dit een fout?

Beslissing: Nee. Een speler die de bal opgooit en dan beslist deze niet

service, is vaak moeilijk. De speler moet hierbij het voordeel van de twijfel krijgen. Slechts indien men er als scheids- of lijnrechter absoluut zeker van is, dat de serveerder voetfout maakt, moet men dat fout rekenen. De moeilijkheid van beoordeling en de overweging dat het toch niet zo erg is omdat de speler er (bijna) geen voordeel van heeft, weerhouden sommige lijn- en scheidsrechters ervan om voetfout te geven. Dat is bepaald onjuist. Nog onjuister is het om in het begin van de partij geen voetfout te geven, maar dit later als het kritiek gaat worden, opeens wél te doen, omdat men meent dat het er dan op aankomt. De speler heeft dan geen gelegenheid gekregen zich er van bewust te worden en wordt er op een voor hem zeer ongelegen moment onverwacht mee geconfronteerd.

Sommige spelers menen overigens dat zij eerst moeten worden gewaarschuwd. Dat is onjuist. Bij alle andere overtredingen van spelregels wordt men tenslotte ook niet eerst gewaarschuwd: een fout is een fout. Niet "fout" rekenen betekent het toelaten van een overtreding. Op zichzelf al onjuist, maar bovendien onbillijk tegenover de tegenpartij. Roep een voetfout pas af nadat het racket de bal heeft geraakt, niet voordat de bal is geslagen.

(Zie ook de Toelichting bij Regel 19, Geval 1).

Opmerkelijk is dat men niet met een voet de denkbeeldige verlenging van het middenmerk mag raken (d), maar wel (c) het denkbeeldige verlengde van de zijlijn (niet het gebied daarbuiten).

De ITF Spelregelcommissie geeft hierover als verklaring dat een serveerder niet op de denkbeeldige verlenging van de middenservicelijn mag staan noch deze raken, aangezien men diagonaal moet serveren. De serveerder mag echter wel op de denkbeeldige verlenging van de zijlijn staan of deze raken, aangezien de zijlijn een deel van de baan is.

TOELICHTING REGEL 19

De service is dus fout indien de serveerder:

- onmiddellijk voordat hij zijn servicebeweging begint niet stilstaat achter de achterlijn en tussen de denkbeeldige verlengingen van het middenmerk en de buitenkant van de zijlijn (Regel 16);
- de bal laat stuiten en dan slaat (Regel 16);
- de bal niet in het juiste servicevak slaat (Regel 17);
- tijdens de servicebeweging een loopbeweging maakt (Regel 18);
- tijdens de service met een voet op of voorbij de achterlijn staat dan wel op of voorbij het denkbeeldig verlengde van het middenmerk of voorbij de buitenkant van de zijlijn (Regel 18);
- de bal tracht te slaan en deze mist (Regel 19);
- de bal tegen een vaste hindernis (b.v. de scheidsrechtersstoel of het telbord) slaat of tegen een enkelspelpaaltje of een netpaal, voordat de bal de grond raakt (Regel 19);

te slaan, mag de bal met zijn hand of het racket opvangen of mag de bal laten stuiten.

Geval 2: Tijdens een enkelspelwedstrijd gespeeld op een speelveld met netpalen en enkelspelpaaltjes, raakt de geserveerde bal een enkelspelpaaltje en daarna het goede servicevak. Is dit een fout?

Beslissing: Ja.

REGEL 20

Tweede Service (oud 11)

Als de eerste service fout is, moet de serveerder opnieuw zonder oponthoud vanachter dezelfde kant van zijn speelhelft serveren als vanwaar de fout was geserveerd, tenzij de service vanaf de verkeerde kant was geslagen.

REGEL 21

Wanneer serveren en ontvangen (oud 12 en 30)

De serveerder mag niet serveren voordat de ontvanger klaar staat. De ontvanger moet zich echter aanpassen aan het redelijke tempo van de serveerder en moet klaar staan om te ontvangen binnen een redelijke tijd nadat de serveerder gereed is om te serveren. Een ontvanger die de service probeert terug te slaan, wordt geacht klaar te zijn. Als de ontvanger aangeeft dat hij niet klaar is, kan de service niet worden fout geteld.

- de bal tegen zichzelf of zijn partner slaat of tegen iets wat zij dragen of vasthouden (Regel 19).

Geval 1 betekent ook dat de serveerder, bij het te vroeg afroepen van "voetfout", de voetfout kan voorkomen door de bal niet te slaan. Men kan nl. niet voor voetfout worden bestraft voordat de service is voltooid

TOELICHTING REGEL 20

Als de eerste service vanaf de verkeerde kant is geslagen, moet de speler onmiddellijk naar de goede kant gaan en mag hij nog slechts een tweede service slaan.

TOELICHTING REGEL 21

"De serveerder mag niet serveren, voordat.." enz. Hierin ligt dus voor de ontvanger het recht opgesloten om klaar te zijn voor de terugslag. Dit recht betekent dat ook de scheidsrechter moet opletten of de ontvanger klaar is en dat hij evt. kan ingrijpen, voordat de ontvanger te kennen geeft dat hij niet klaar was. Overigens is duidelijk bepaald dat de speler, indien hij de service terugslaat of zelfs maar probeert terug te slaan, niet mag protesteren dat hij eigenlijk niet klaar was. Wanneer de ontvanger de service terugslaat of probeert terug te slaan (een duidelijk feit dus), heeft de scheidsrechter zich aan dit feit te houden, ook al was naar zijn mening de ontvanger niet klaar. De scheidsrechter had dit vóór de terugslag kunnen of moeten constateren en dienovereenkomstig kunnen of moeten beslissen.

Het recht van de ontvanger om klaar te zijn is overigens ondergeschikt aan de bepaling in de tweede zin van deze Regel, die zegt dat de ontvanger zich moet aanpassen aan het **redelijke tempo** van de serveerder. Vuistregel voor "redelijk tempo" is: **niet binnen 15 seconden serveren**; de ontvanger moet dan klaar staan.

In Regel 29 wordt overigens aangegeven dat tussen twee punten maximaal 20 seconden mogen verlopen.

REGEL 22

De let tijdens een service (oud 14)

De service is een let als:

- a. De geserveerde bal het net, de nettrekband of de netband raakt, en overigens goed is; of als de bal na het net, de nettrekband of de netband geraakt te hebben, de ontvanger of de partner van de ontvanger raakt, danwel iets dat zij dragen of vasthouden, voordat de bal de grond raakt;
- b. De bal wordt geserveerd terwijl de ontvanger niet klaar is.

In het geval van een servicelet telt de desbetreffende service niet en moet de serveerder opnieuw serveren, maar een servicelet kan niet een vorige servicefout teniet doen.

REGEL 23

De let (oud 13 en 25)

In alle gevallen waarin een let wordt afgeroepen, behalve wanneer een servicelet wordt afgeroepen bij een tweede service, moet het gehele punt worden overgespeeld.

Geval 1: Terwijl de bal in het spel is, rolt een andere bal de baan op. Er wordt een let afgeroepen. De serveerder had daarvoor een fout geserveerd. Mag de serveerder nu een eerste of tweede service slaan?

Beslissing: Een eerste service. Het hele punt moet worden overgespeeld.

TOELICHTING REGEL 22

Ad a. Een bal die geserveerd wordt en het net, de nettrekband of de netband raakt, geeft alleen dan recht op het overspelen van die service, wanneer die service overigens goed is (wanneer bijv. geen voetfout is gemaakt).

De netpaal en het enkelspelpaaltje zijn niet genoemd (zie Regel 19 c). Indien de bal hiertegen aan komt, is die service fout, ook al komt de bal daarna in het goede vak.

Merk op dat ook een servicelet wordt gegeven, wanneer de service-netbal daarna de ontvanger of diens partner rechtstreeks raakt of iets dat zij dragen of vasthouden.

De ontvanger verliest het punt wanneer hij (dan wel zijn partner) rechtstreeks wordt geraakt door een (geserveerde) bal (Regel 24 h).

Ad b. Indien er geserveerd wordt en de ontvanger aangeeft niet klaar te zijn en ook geen poging doet de bal terug te slaan, wordt het een servicelet. Niet een gewone let, omdat anders een serveerder met zijn tweede service een “let eerste service” zou kunnen forceren.

TOELICHTING REGEL 23

Situaties waarbij een “gewone” let moet worden gespeeld hebben vrijwel altijd te maken met onverwachte gebeurtenissen tijdens het spel, die de concentratie van een speler afleiden of met hinder van buitenaf. In deze gevallen moet het hele punt worden overgespeeld, d.w.z dat de serveerder recht heeft op twee services (een “let eerste service”), ook wanneer hij tijdens de uitvoering van de tweede service van buitenaf gehinderd wordt (b.v. door een bal die de baan inrolt).

Een andere situatie waarbij een eerste service moet worden gegeven, is de volgende: op een tweede service roept een lijnrechter “fout”, maar corrigeert dit onmiddellijk (terwijl de ontvanger de bal intussen heeft laten gaan). De serveerder heeft nu recht op twee services en wel op grond van het feit, dat de betreffende bal op dat moment “in het spel” was. Hij heeft de bal immers met een goede service in het spel gebracht; als dan een let moet worden gespeeld, moet het punt worden overgespeeld. Bedenk hierbij echter wel dat als deze service naar het oordeel van de scheidsrechter onhoudbaar was en de verkeerde afroep dus geen invloed heeft gehad op de mogelijkheid van de ontvanger om de bal terug te slaan, het punt aan de serveerder moet worden toegerekend (zie ook Regel 27).

In Regel 26 wordt overigens uitvoerig teruggekomen op situaties die met hinderen te maken hebben.

REGEL 24

Een speler verliest het punt (oud 18, 19, 20 en 40)

Het punt wordt verloren als:

- a. De serveerder tweemaal achter elkaar een foutieve service slaat; of
- b. De speler de in het spel zijnde bal niet terugslaat voordat deze tweemaal achter elkaar stuit; of
- c. De speler de in het spel zijnde bal zo terugslaat dat deze de grond of een voorwerp buiten het speelveld raakt; of
- d. De speler de in het spel zijnde bal zo terugslaat dat deze, voordat hij stuit, een vaste hindernis raakt; of
- e. De speler de in het spel zijnde bal opzettelijk 'draagt' of op zijn racket opvangt of hem opzettelijk meer dan eens met zijn racket raakt; of
- f. De speler of zijn racket, of hij het nu in zijn hand heeft of niet, of iets dat de speler draagt of vasthoudt op enig moment dat de bal in het spel is, het net raakt of de netpalen/enkelspelpaaltjes, het netkoord of de netkabel, de nettrekband of de netband, of het speelveld van de tegenstander; of
- g. De speler de bal slaat voordat deze over het net is gegaan; of
- h. De in het spel zijnde bal de speler raakt of iets dat de speler aan heeft of draagt, behalve zijn racket of;
- i. De in het spel zijnde bal het racket raakt terwijl de speler het niet in zijn hand heeft; of
- j. De speler opzettelijk en wezenlijk de vorm van het racket verandert terwijl de bal in het spel is; of
- k. In een dubbelspel, beide spelers de bal bij het terugslaan raken.

Geval 1: Nadat de serveerder een eerste service heeft geslagen, valt het racket uit zijn hand en raakt het net voordat de bal heeft gestuit. Is dit een servicefout of verliest de serveerder het punt?

Beslissing: De serveerder verliest het punt omdat het racket het net raakt terwijl de bal in het spel is.

Geval 2: Nadat de serveerder een eerste service heeft geslagen, valt het racket uit zijn hand en raakt het net nadat de bal buiten het goede servicevak heeft gestuit. Is dit een servicefout of verliest de speler het punt?

Beslissing: Dit is een servicefout, omdat de bal, op het moment dat het racket het net raakte, niet meer in het spel was.

TOELICHTING REGEL 24

Ad e. Dit betreft het tweemaal raken van de bal. Dit is niet toegestaan wanneer er duidelijk en opzettelijk een tweede “duw” heeft plaatsgevonden. Let op dat het sleutelwoord hierbij opzettelijk is en dat het tweemaal raken van de bal in één doorgaande slagbeweging niet als een strafbare dubbelslag wordt aangemerkt.

Ad f. een speler verliest ook het punt, indien hij of zijn racket het net raakt, voordat een door de tegenstander tegen het net geslagen bal de grond raakt. Die bal is pas uit het spel, wanneer hij na het net de grond heeft geraakt.

Onder “net” moet ook worden verstaan de zgn. pipe support (balk onder het net) die op indoorbanen wordt gebruikt om de netconstructie te verstevigen. De speler die deze balk tijdens de rally aanraakt, verliest het punt.

Ad g. De bal over het net nemen, dus aan de zijde van de tegenpartij, is niet toegestaan, omdat een bal slechts mag worden teruggeslagen of gevolleerd, wanneer de bal aan de eigen kant van het net is gekomen. Regel 25 b geeft hierop een uitzondering voor een bal die over het net terug stuit en Regel 25 e voor de zogenaamde uitzwaai van het racket over het net, nadat de bal aan de eigen kant geslagen is.

Ad h. “De in het spel zijnde bal”: indien een speler dus buiten het speelveld staat en wordt geraakt door een bal die uit zou gaan (maar de grond of omheining nog niet heeft geraakt), verliest hij op dat moment het punt (de bal is nog in het spel). Indien een speler buiten het veld staat en de bal vliegt tegen zijn racket (ook zonder dat hij tracht te slaan), dan verliest hij op dat moment ook het punt, tenzij die bal via zijn racket toch nog in de speelhelft van zijn tegenpartij komt (en het spel verder gaat).

Ad i. Het niet in de hand hebben op zich doet dus het punt niet verliezen. Wel als dat losgelaten racket de bal raakt. Ook indien een losgelaten racket het net raakt terwijl de bal nog in het spel is, wordt het punt verloren.

Ad j. Met deze regel loopt men vooruit op mogelijke technische ontwikkelingen. Die worden hiermee aan banden gelegd.

Ad k. De bedoeling van deze regel is dat de spelers van de ene partij de bal niet direct na elkaar mogen spelen. De bal moet afwisselend door één van de spelers (onverschillig wie) van het ene paar en één van de spelers van het andere paar worden gespeeld.

- Geval 3:* In een dubbelspelwedstrijd raakt de partner van de ontvanger het net voordat de geserveerde bal de grond buiten het goede servicevak raakt. Wat is de juiste beslissing?
- Beslissing:* Het ontvangende team verliest het punt omdat de partner van de ontvanger het net raakt terwijl de bal in het spel was.
- Geval 4:* Verliest een speler het punt als hij voorbij een denkbeeldige lijn in het verlengde van het net gaat, vóór of nadat hij de bal heeft geslagen?
- Beslissing:* De speler verliest in geen van beide gevallen het punt, voorzover hij niet de speelhelft van de tegenstander raakt.
- Geval 5:* Mag een speler, terwijl de bal in het spel is, over het net springen in de speelhelft van de tegenstander?
- Beslissing:* Nee. De speler verliest dan het punt.
- Geval 6:* Een speler gooit zijn racket naar de in het spel zijnde bal. Zowel het racket als de bal belanden in de speelhelft van de tegenstander en de tegenstander(s) kan/kunnen niet bij de bal komen. Welke speler wint het punt?
- Beslissing:* De speler die zijn racket naar de bal gooide verliest het punt.
- Geval 7:* Een bal die zojuist geserveerd is raakt de ontvanger of, in een dubbelspel, de partner van de ontvanger voordat hij de grond raakt. Welke speler wint het punt?
- Beslissing:* De serveerder wint het punt, tenzij het een servicelet is.
- Geval 8:* Een speler die buiten het speelveld staat, slaat de bal of vangt hem op voordat hij stuit en maakt aanspraak op het punt, omdat de bal ontegenzeggelijk 'uit' zou zijn gegaan.
- Beslissing:* De speler verliest het punt, tenzij het een goede terugslag is, in welk geval het spel doorgaat.

REGEL 25

Een goede terugslag (oud 24)

Een terugslag is goed als:

- a. De bal het net raakt of de netpalen/enkelspelpaaltjes, het netkoord of de metalen kabel, de nettrekband of de netband, vooropgesteld dat de bal erover heen gaat en de grond binnen de goede speelhelft raakt; behalve in gevallen zoals voorzien in Regel 2 en 24 d; of
- b. De speler, nadat de in het spel zijnde bal de grond binnen de goede speelhelft heeft geraakt en weer over het net is teruggedraaid of teruggeblazen, over het net reikt en de bal in de goede

Ad Geval 2: Men wil met dit Geval dus aangeven, dat de serveerder nog recht heeft op een tweede service. Doet deze situatie zich voor bij een tweede service, dan verliest de serveerder altijd het punt.

Ad Geval 7: Een geserveerde bal die rechtstreeks de ontvanger of diens partner raakt levert een punt op voor de serveerder. Heeft de bal eerst het net geraakt voordat hij de ontvanger of diens partner raakt, dan is het een (service) let (dus een eerste of tweede service).

Ad Geval 8: De speler verliest het punt – tenzij het een goede terugslag is - omdat de bal nog in het spel is.

TOELICHTING REGEL 25

Ad a. Een terugslag waarbij de bal het net enz. raakt, is goed, mits de bal erover heen gaat en de grond binnen de speelhelft van de tegenpartij raakt. Letterlijk opgevat (ook omdat er geen enkele verwijzing of nadere bepaling staat) zou dus een netbal eerst de grond moeten raken om goed te zijn. Echter, de geest van het spel sluit overal het volleren in. Een terug gevulde netbal is dus goed.

Merk op, dat hier wordt gesproken over een terugslag en dat deze regel niet slaat op de geserveerde bal. Een servicebal die de netpaal of een enkelspelpaaltje raakt is immers altijd fout, ook al komt hij nog in het goede servicevak terecht (Zie Regel 19 c).

speelhelft speelt, vooropgesteld dat de speler niet Regel 24 overtreedt; of

- c. De bal buiten de netpalen om wordt teruggeslagen, onverschillig of dit boven of onder de nethoogte geschiedt, zelfs wanneer de bal een netpaal raakt, mits de bal de grond in de goede speelhelft raakt; behalve in gevallen zoals voorzien in Regel 2 en 24 d; of
- d. De bal onder het netkoord tussen het enkelspelpaaltje en de naastbij gelegen netpaal gaat zonder het net, het netkoord of de netpaal te raken en de grond in de goede speelhelft raakt; of
- e. Het racket van de speler over het net komt, nadat deze de bal aan zijn eigen kant van het net heeft geslagen en de bal in de goede speelhelft komt; of
- f. De speler de in het spel zijnde bal slaat, die een andere in de goede speelhelft liggende bal raakt.

Geval 1: Een speler slaat een bal terug, die vervolgens een enkelspelpaaltje en dan de grond in de goede speelhelft raakt. Is dit een goede terugslag?

Beslissing: Ja. Raakt echter een geserveerde bal het enkelspelpaaltje, dan is het een servicefout.

Geval 2: Een bal die in het spel is raakt een andere bal die in de goede speelhelft ligt. Wat is de juiste beslissing?

Beslissing: Het spel gaat door. Als het echter niet duidelijk is dat de actueel in het spel zijnde bal is teruggeslagen, moet een let worden gegeven.

Ad b. Het is een grondregel dat een bal niet mag worden teruggeslagen, voordat hij over of langs het net is gegaan (Regel 24 g). In deze Regel 25 wordt een bijzonder geval behandeld, nl: A slaat een bal in de speelhelft van B; de bal stuit door effect en/of door de wind terug boven de speelhelft van A, voordat B hem - aan zijn kant - heeft kunnen slaan. B mag in dat geval de bal over het net nemen, mits hij of zijn racket, noch zijn kleding het net raken of de speelhelft van A. Hij mag de bal dan zelfs tegen het net aan de kant van de tegenstander slaan.

Ad c. Een bal mag dus, indien de spelsituatie daartoe leidt, buiten de paal om naar de andere speelhelft worden gespeeld, bijv. bij het terugspelen van een zeer schuine slag. De slag is zelfs dan goed, wanneer de bal beneden nethoogte gespeeld wordt, ook nog zelfs als een in functie zijnde netpaal of enkelspelpaaltje wordt geraakt. Raakt zo'n bal echter een "vaste hindernis" (bv. de scheidsrechtersstoel of het op de netpaal bevestigde telbord), dan verliest de speler het punt. Bedenk wel dat in een enkelspel de netpaal altijd een vaste hindernis is. Voorts wordt, evenals in lid a, als voorwaarde genoemd dat de bal de grond in de goede speelhelft moet raken. Met verwijzing naar de bedoeling van het spel, kan worden aangenomen dat zo'n bal als goed moet worden aangemerkt als hij wordt terug gevollerd, voordat hij kans heeft gehad om te stuiten.

Ad d. Deze situatie slaat op een enkelspel gespeeld op een dubbelspelveld, zoals vrijwel altijd het geval is. Het net tussen enkelspelpaaltje en netpaal hoort er eigenlijk niet te zijn en een bal die beneden nethoogte hiertussen door wordt geslagen – meestal is dat aan de binnenkant van de netpaal waar het net niet goed strak getrokken is tegen de paal – wordt dan ook goed gerekend.

In een dubbelspel wordt zo'n bal fout gerekend, omdat het net dan moet aansluiten cq. geacht wordt aan te sluiten.

Ad e. Na het raken van de bal aan de goede (eigen) kant van het net, mag het racket in de uitzwaai over het net komen, maar natuurlijk niet het net raken.

In een enkelspel is het met het racket of het lichaam raken van het netgedeelte tussen enkelspelpaaltje en netpaal en het raken van de netpaal zelf tijdens een slagenwisseling overigens geen fout.

Ad f. Duidelijk blijkt hieruit dat het spel gewoon doorgaat wanneer een in het spel zijnde bal een andere bal raakt die in het speelveld ligt. Laat speler A een bal in zijn speelhelft liggen en slaat zijn tegenstander B de bal ertegen, dan geldt dit als een normale slag, die A moet trachten terug te spelen. De scheidsrechter moet natuurlijk goed opletten of de juiste bal wordt teruggespeeld en niet die, welke in het veld lag en die soms vreemd kan wegspringen. Er staat: de in de goede speelhelft liggende bal. Dit houdt in, dat deze regel niet geldt voor het raken van een bal die in het speelveld komt aanrollen. Deze situatie valt onder Regel 25 (overspelen van het punt - gehinderd door iets buiten toedoen van een speler).

Hinder (oud 21, 25 en 36)

Als een speler bij het spelen van het punt wordt gehinderd door een opzettelijke handeling van de tegenstander(s), dan wint de speler het punt.

Het punt moet echter worden overgespeeld als een speler bij het spelen van een punt wordt gehinderd door ofwel een onopzettelijke handeling van de tegenstander(s) of door iets dat buiten de eigen controle van de speler valt (niet inbegrepen een vaste hindernis).

Geval 1: Is een onopzettelijk tweemaal geraakte bal te beschouwen als hinder?

Beslissing: Nee. Zie ook Regel 24 e.

Geval 2: Een speler reclameert dat hij opgehouden is met spelen omdat die speler dacht dat zijn tegenstander(s) gehinderd werd(en). Is dit hinder?

Beslissing: Nee. De speler verliest het punt.

Geval 3: Een in het spel zijnde bal raakt een vogel die over de baan vliegt. Is dit hinder?

Beslissing: Ja. Het punt moet worden overgespeeld.

Geval 4: Tijdens het spelen van een punt wordt de speler gehinderd door een bal of ander voorwerp die/dat aan zijn kant van het net lag toen het punt begon. Is dat hinder?

Beslissing: Nee.

Geval 5: Waar mogen in een dubbelspel de partner van de serveerder en de partner van de ontvanger staan?

Beslissing: De partner van de serveerder en de partner van de ontvanger mogen aan hun kant van het net overall staan, binnen of buiten het speelveld. Als een speler echter hinder voor de tegenstander(s) veroorzaakt, moet de hinderregel worden toegepast.

TOELICHTING REGEL 26

Sinds de invoering van deze regel geldt het volgende: wanneer de scheidsrechter van mening is dat een speler **opzettelijk** iets doet om zijn tegenstander in het spel te hinderen moet hij het punt aan de tegenpartij toekennen. Dit is dus feitelijk een aanvulling op Regel 24 (een speler verliest het punt, indien enz.)

Het is niet nodig dat de scheidsrechter met zijn beslissing wacht totdat de tegenpartij het punt door die opzettelijke hinder heeft verloren. De handeling op zich geeft al aanleiding tot het verliezen van een punt of tot een let.

Tot opzettelijk hinderen kan b.v. worden gerekend:

- het slaken van een kreet vlak voor het moment dat de tegenspeler de bal wil slaan;
- het - anders dan als (geoorloofde) schijnbeweging - onnodig bij het net heen en weer springen;
- het trekken van grimassen of het maken van wilde bewegingen als de tegenpartij een bal gaat slaan;
- het stampen op de grond als suggestie dat men oploopt;
- het als partner van de ontvanger vlakbij of op de kruising van de twee servicevakken gaan staan én daar overdreven bewegingen maken vlak voor of op het moment dat de tegenpartij gaat serveren (Geval 5);
- de tegenpartij op een of ander manier trachten te belemmeren de bal terug te slaan;
- met opzet twee ballen opgooien voor de service ;
- het voortdurend nodeloos terugslaan van duidelijk foute eerste services.

In bovenstaande gevallen is dus sprake van verlies van het punt voor de speler die (opzettelijk) hindert.

Er zijn echter ook situaties waarbij een speler **onopzettelijk hinder** veroorzaakt.

Van opzettelijk hinderen door de tegenstander kan bijvoorbeeld sprake zijn wanneer tijdens het spel een bal uit de broekzak van een speler valt of wanneer een speler zijn hoofddekseel verliest.

De scheidsrechter moet met een snelle blik naar de tegenstander beoordelen of deze hiervan hinder lijkt te hebben. Lijkt dit niet het geval, dan kan hij eventueel laten doorspelen. Heeft de tegenstander er zichtbaar hinder van - dat kan deze ook zelf laten merken door te protesteren - dan moet de scheidsrechter de **eerste keer** dat dit gebeurt **een let** geven, d.w.z. het punt laten overspelen. Bij **elke volgende keer** dat iets dergelijks gebeurt, **verliest** de betrokken **speler het punt** wegens "opzettelijk hinderen". De scheidsrechter moet hem hierop bij de eerste keer attent maken.

Let op: De speler die de hinder veroorzaakt heeft geen recht op een let, want het basisprincipe is dat een speler zichzelf niet kan hinderen.

REGEL 27

Het herstellen van fouten (nieuw)

Als principe geldt, dat wanneer een fout wordt ontdekt met betrekking tot de Tennisspelregels, alle daarvoor gespeelde punten geldig blijven. Fouten die op die wijze worden ontdekt, moeten als volgt worden gecorrigeerd :

- a. (oud 9a, 11 en 27b iii)
Als een speler tijdens een standaardspel of een tiebreakspel, van de verkeerde kant van zijn speelhelft serveert, moet dit direct nadat de fout wordt ontdekt worden gecorrigeerd en de serveerder moet, overeenkomstig de stand, van de goede kant van zijn speelhelft serveren. Een (eerste) service die fout werd geserveerd voordat de fout werd ontdekt, blijft geldig.

Tenslotte kan **hinder** worden veroorzaakt door iets dat buiten de eigen controle van de spelers valt, dus **door oorzaken van buitenaf**.

Indien een speler tijdens het spel of tijdens zijn servicebeweging wordt gehinderd door iets buiten zijn toedoen, zoals door een bal die van buiten de baan door komt rollen of een papiertje dat over de baan komt wapperen, moet een **let** worden gespeeld (Regel 23).

N.B. Lawaai door het publiek, "uit" roepen door toeschouwers en soortgelijke verstoringen worden niet als hinder beschouwd en mogen niet tot het overspelen van het punt leiden.

Een andere vorm van hinder van buitenaf kan door officials worden veroorzaakt.

Van **hinder door officials** kan sprake zijn in geval van een gecorrigeerde afroep van een lijnrechter of een overruling door de scheidsrechter.

Hierbij kunnen zich de volgende mogelijkheden voordoen:

- a. Indien de afroep wordt gecorrigeerd van "uit" naar "goed", moet een let worden gespeeld, tenzij de scheidsrechter - en hij alleen - van mening is dat er sprake was van een duidelijke ace of winnende slag die de andere speler met geen mogelijkheid zou hebben kunnen terugslaan.
- b. Indien de afroep wordt gecorrigeerd van "goed" naar "uit", dan is het punt beslist en is er geen sprake van hinder.
- c. Indien er een voetfout is afgeroepen voordat de serveerder de bal heeft geslagen, moet een let worden gespeeld.

Ad Geval 4: Voor deze situatie wordt geen let gegeven wegens hinderen, omdat de spelers de bal hadden kunnen verwijderen alvorens aan het punt te beginnen.

TOELICHTING REGEL 27

Wanneer een fout wordt ontdekt m.b.t de Tennisspelregels gelden in het algemeen twee principes:

- **alle daarvoor gespeelde punten blijven geldig, en**
- **de fout moet onmiddellijk worden hersteld**

Dit geldt voor bijvoorbeeld de volgende situaties:

- speler serveert van de verkeerde kant van zijn speelhelft
- speler serveert van de verkeerde speelhelft
- speler serveert buiten zijn beurt
- men is vergeten van speelhelft te wisselen

- b. (oud 16)
Als spelers tijdens een standaardspel of een tiebreakspel aan de verkeerde kant van het speelveld staan, moet dit direct nadat de fout is ontdekt worden hersteld en moet de serveerder, overeenkomstig de stand, van de goede kant van het speelveld serveren.
- c. (oud 15 en 37)
Als een speler tijdens een standaardspel buiten zijn beurt serveert, moet de speler die oorspronkelijk moest serveren, direct nadat de vergissing is ontdekt, serveren. Is een spel beëindigd voordat de vergissing wordt ontdekt, dan wordt het serveren in de gewijzigde volgorde voortgezet.
Een foutieve eerste service van de tegenstander(s), gemaakt voordat de vergissing werd ontdekt, telt niet.
Als in een dubbelspel de partners van een team buiten hun beurt serveren, blijft een foutieve eerste service, gemaakt voordat de vergissing werd ontdekt, geldig.
- d. (oud 27, Geval 3)
Als een speler tijdens een tiebreakspel buiten zijn beurt serveert en de vergissing wordt ontdekt nadat er een even aantal punten is gespeeld, moet de vergissing direct worden gecorrigeerd. Als de fout wordt ontdekt nadat er een oneven aantal punten is gespeeld, moet de volgorde van serveren gewijzigd blijven. Een foutieve eerste service van de tegenstander(s), gemaakt voordat de vergissing werd ontdekt, telt niet.
Als in een dubbelspel de partners van een team buiten hun beurt serveren, blijft een foutieve eerste service, gemaakt voordat de vergissing werd ontdekt, geldig.
- e. (oud 38)
Als er, in een dubbelspel, tijdens een standaardspel of tiebreakspel een vergissing wordt gemaakt bij de volgorde van ontvangen, moet deze verkeerde volgorde worden gehandhaafd tot het einde van het spel, waarin de vergissing werd ontdekt. Bij het volgende spel waarin zij in die set ontvanger zijn, moeten de partners dan weer in de oorspronkelijke volgorde ontvangen.
- f. (oud 27, Geval 1)
Als er bij vergissing bij 6 spellen gelijk een tiebreakspel is begonnen, terwijl vooraf was afgesproken dat er een 'Voordeelset' zou worden gespeeld, moet de vergissing onmiddellijk worden hersteld, indien er slechts één punt is gespeeld. Als de fout wordt ontdekt nadat het tweede punt is begonnen, moet de set doorgaan als een 'Tiebreakset'.

Er zijn **drie situaties** waarbij de gemaakte punten weliswaar geldig blijven, maar waarbij de fout niet onmiddellijk moet worden hersteld. Dit is het geval bij

- het ontvangen in verkeerde volgorde (in het dubbelspel): gewijzigde volgorde handhaven tot het einde van het spel;
- ballen wisselen vergeten: herstellen als de betreffende speler/het betreffende team weer moet serveren;
- tiebreak vergeten: als de fout wordt ontdekt na het tweede punt: gewijzigde situatie aanhouden tot de eerstvolgende mogelijkheid - dat is op 8-8 - om een tiebreak te spelen (zie g.).

De punten a tot en met i in deze Regel geven nader aan hoe bovenstaande situaties moeten worden opgelost.

- g. (oud 27, Geval 2)
Als er bij vergissing bij 6 spellen gelijk een standaardspel is begonnen, terwijl vooraf was afgesproken dat er een 'Tiebreakset' zou worden gespeeld, moet de vergissing onmiddellijk worden hersteld als er slechts één punt is gespeeld. Als de fout wordt ontdekt nadat het tweede punt is begonnen, moet de set doorgaan als een 'Voordeelsset', totdat de stand van 8 spellen gelijk (of een hoger even aantal) is bereikt, in welk geval (alsnog) een tiebreakspel wordt gespeeld.
- h. (nieuw)
Als per vergissing een 'Voordeelsset' of een 'Tiebreakset' is begonnen, terwijl vooraf was afgesproken dat de laatste set een beslissende wedstrijd-tiebreak zou zijn, moet de vergissing onmiddellijk worden hersteld als er slechts één punt is gespeeld. Als de fout wordt ontdekt nadat het tweede punt is begonnen, moet de set doorgaan ofwel totdat er een speler of team drie spellen wint (en daarmee de set) of totdat de stand van twee spellen gelijk wordt bereikt, in welk geval een beslissende wedstrijd-tiebreak moet worden gespeeld. Wordt de vergissing echter ontdekt nadat het vijfde spel is begonnen, dan moet de set doorgaan als een 'Tiebreakset' (zie Bijlage IV).
- i. (oud 32)
Als de ballen niet op het juiste moment zijn gewisseld, moet de vergissing worden hersteld wanneer de speler die/het team dat had moeten serveren met nieuwe ballen wederom aan de beurt is om bij een nieuw spel te serveren. Daarna moeten de ballen zo worden gewisseld, dat het aantal spellen tussen de wisselingen het oorspronkelijk overeengekomene is. Ballen mogen niet tijdens een spel worden gewisseld.

REGEL 28

De taak van officials op de baan (oud 29)

De taken en verantwoordelijkheden van officials die bij wedstrijden zijn aangewezen staan in Bijlage V.

TOELICHTING REGEL 28

Bijlage V (blz. 70) geeft een beschrijving van de taken en verantwoordelijkheden van officials op de baan (Zie ook de uitvoerige toelichting in hoofdstuk E. Officials en hun taken en bevoegdheden, blz. 88).

REGEL 29

Ononderbroken spel (oud 29 en 30)

In principe moet er zonder onderbreking worden gespeeld, vanaf het ogenblik dat de wedstrijd begint (zodra de eerste service van de wedstrijd wordt geslagen) totdat de wedstrijd is afgelopen.

- a. Tussen (twee) punten is een maximum van twintig (20) seconden toegestaan. Wanneer de spelers aan het eind van een spel van speelhelft wisselen, is een maximum van negentig (90) seconden toegestaan.
Echter, na het eerste spel van elke set en tijdens een tiebreakspel, moet zonder onderbreking worden doorgespeeld en moeten de spelers zonder rustperiode van speelhelft wisselen. Aan het eind van een set is er een setpauze van maximaal honderd twintig (120) seconden. De maximum tijd loopt vanaf het moment dat een punt is geëindigd totdat de eerste service voor het volgende punt is geslagen.
Organisatoren van professionele circuits mogen de ITF goedkeuring vragen om de negentig (90) seconden te verlengen die zijn toegestaan wanneer de spelers aan het einde van een spel van speelhelft wisselen en de honderd twintig (120) seconden die zijn toegestaan bij een setpauze.
- b. Als, door omstandigheden buiten de macht van de speler, kleding, schoeisel of noodzakelijke uitrusting (het racket uitgezonderd) in het ongereede raakt of verwisseld moet worden, mag aan de speler redelijke extra tijd worden toegestaan om het probleem te verhelpen.
- c. Er mag aan een speler geen extra tijd worden gegeven om weer op krachten te komen. Aan een speler die last heeft van een behandelbare medische kwaal, mag echter één medische onderbreking van drie minuten worden toegestaan voor behandeling van die medische kwaal.
Er mag ook een beperkt aantal sanitaire/kleding -onderbrekingen worden toegestaan, als dit vóór het evenement is aangekondigd.
- d. Organisatoren van evenementen mogen een rustperiode van maximaal tien (10) minuten toestaan, indien dit vóór het evenement is aangekondigd. Deze rustperiode kan worden opgenomen na de 3e set in een partij om 3 gewonnen sets, of na de 2e set in een partij om 2 gewonnen sets.
- e. De inspeeltijd mag maximaal vijf (5) minuten duren, tenzij de organisatoren van het evenement anders hebben beslist.

TOELICHTING REGEL 29

De essentie van Regel 29 is dat het spel in principe zonder onderbreking moet worden gespeeld. Hierbij gelden echter de volgende aanvullingen.

Ad a. De 20 seconden en de 90/120 seconden regel

De tijd **tussen twee punten** in een spel mag maximaal **20 seconden** bedragen.

Bij het **wisselen van speelhelft** mogen er maximaal **90 seconden** verlopen vanaf het moment dat de bal uit het spel is aan het eind van een spel, tot het moment dat de bal wordt geserveerd voor het volgende punt in een nieuw spel.

Bij een **setpauze** bedraagt deze tijd maximaal **120 seconden** (2 minuten).

Tussen de eerste en tweede service is geen openthoud toegestaan. De serveerder is hier degene die het tempo bepaalt, in die zin dat de ontvanger zich moet aanpassen aan het "redelijke tempo" van de serveerder. De serveerder mag redelijkerwijs echter niet verwachten dat de ontvanger direct na de eerste service klaarstaat. Redelijk betekent b.v. ook dat de serveerder de ontvanger in de gelegenheid moet stellen de fout geserveerde eerste servicebal evt. uit het veld of uit de buurt van zijn achterlijn te verwijderen en/of klaar te gaan staan voor de tweede service. In Regel 21 hebben we immers gezien, dat de serveerder niet mag serveren, voordat de ontvanger klaar is. Beiden moeten dus met elkaar rekening houden: de serveerder mag zijn service niet te snel slaan en de ontvanger mag niet te lang treuzelen met klaar te gaan staan.

Ad b. Omstandigheden buiten de macht van de speler

Voorbeelden van een door de scheidsrechter toe te stane onderbreking omdat omstandigheden buiten de macht van de speler daarvan de oorzaak zijn: indien een speler een contactlens verliest, indien de bril van een speler breekt, indien een kniebrace of ander medisch hulpmiddel defect of los geraakt, indien zijn kleding of schoeisel defect raakt (gebroken ritssluiting, kapotte veter).

Herhaling van uitrustingsgebreken kan aanleiding geven tot het verloren verklaren van de partij, omdat de speler ervoor moet zorgen dat zijn uitrusting in orde is. Vergeet niet dat de tegenpartij door openthoud hinder ondervindt. De toegestane tijd voor openthoud op grond van dit punt wordt niet genoemd. Dit moet dus redelijk zijn in relatie tot de oorzaak ervan. Ook mag aan een speler tijdens de speelhelftwisseling éénmalig een redelijke extra tijd worden gegeven voor het verwisselen van zijn schoenen en/of (natte) sokken. Hij mag hiervoor echter niet de baan verlaten.

Een ander niet direct aan 20 sec. gebonden openthoud, dat onder dit punt valt is het openthoud, dat aan een speler, die op een gravelbaan gevallen is, kan worden toegekend om b.v. zijn kleding en zijn armen of

benen af te vege en schoon te maken.

Merk op dat het racket uitgezonderd is in deze regel. Dat betekent dat, indien b.v. een snaar breekt, de betrokken speler -indien hij om die reden van racket wil wisselen - dat direct na de slagenwisseling moet doen. Hij krijgt hiervoor geen extra tijd.

Breekt een snaar van het racket van de serveerder tijdens de uitvoering van de eerste of tweede service, dan dient hij het punt gewoon uit te spelen. Was de eerste service echter fout, dan mag hij van racket wisselen. Dit geeft evenwel geen recht op een "let eerste service".

Als van het racket van de ontvanger een snaar breekt bij het retourneren van een foutieve eerste service mag ook hij het punt uitspelen, zonder eerst van racket te wisselen. Verkiest hij wel direct te wisselen dan krijgt de serveerder een "let eerste service"!

NB.: Bij proftoernooien moet het kapotte racket na het punt worden gewisseld; het is niet toegestaan met een kapot racket verder te spelen!

Ad c. Medische onderbrekingen en sanitaire onderbrekingen

Een speler krijgt geen extra tijd om weer op krachten te komen. Heeft hij echter een **behandelbare medische kwaal**, dan mag hem voor die kwaal **één onderbreking van drie minuten** worden toegestaan.

Medische kwalen, waarvoor "oplaptijd" mag worden gegeven, zijn in principe blessures die duidelijk waarneembaar op de baan zijn opgelopen als resultaat van een ongeval, b.v. een botsing tegen een (vaste) hindernis, een val, een plotseling optredende verstuiking of verrekking, of het geraakt worden door een bal. Te denken valt hierbij b.v. aan een opengehaalde knie, een verstuikte enkel of een gezwollen oog. Voorts mag blessuretijd worden gegeven voor alle blessures, waarbij bloed zichtbaar wordt.

Een speler kan echter ook blessuretijd krijgen als hij van mening is dat zijn lichamelijke conditie baat heeft bij een medische diagnose of behandeling (b.v. in geval van kramp). Zie hiervoor een uitgebreide toelichting op de blessureregels (Hoofdstuk M. blz. 128).

Er mag ook een "beperkt" aantal **sanitaire/kleding-onderbrekingen** worden toegestaan als dit vóór het evenement is aangekondigd.

In internationale en nationale reglementen zijn hierover nadere bepalingen gegeven. Deze komen op het volgende neer.

Sanitaire onderbrekingen mogen in principe **uitsluitend tijdens een setpauze** worden opgenomen, en wel éénmaal tijdens een partij om 2 gewonnen sets en tweemaal tijdens een partij om 3 gewonnen sets. Heeft een speler na een opgenomen sanitaire onderbreking nog een sanitaire stop nodig, dan kan dit evt. worden toegestaan tijdens speelhelftwisselingen of een volgende setpauze. Deze extra stops zullen echter worden onderworpen aan straffen volgens het Strafpuntenstelsel, indien de 90/120 seconden regel wordt overtreden.

REGEL 30

Coachen (oud 31)

Onder coachen wordt verstaan communicatie, advies of aanwijzing van enigerlei aard, hoorbaar of zichtbaar, aan een speler.

Bij teamevenementen, waar een teamcaptain op de baan zit, mag de teamcaptain de speler(s) tijdens een setpauze coachen of wanneer de spelers aan het eind van een spel van speelhelft wisselen, echter niet wanneer de spelers na het eerste spel van een set van speelhelft wisselen en niet tijdens een tiebreakspel.

Bij alle andere wedstrijden is coachen niet toegestaan.

Geval 1: Mag een speler gecoacht worden als dit gebeurt door discreet gegeven tekens?

Beslissing: Nee.

Geval 2: Mag een speler gecoacht worden wanneer het spel wordt onderbroken?

Beslissing: Ja.

Vrouwen hebben recht op **één extra onderbreking per partij** voor het verwisselen van kleding. Zie verder de uitgebreide toelichting op dit onderwerp in Hoofdstuk O. Sanitaire onderbreking, blz. 143.

Ad d. De KNLTB heeft van het eigen recht om de **rustregel** al dan niet in zijn eigen reglementen op te nemen of aan te passen gebruik gemaakt door te bepalen dat slechts indien om drie gewonnen sets wordt gespeeld een rustpauze is toegestaan, en wel van 10 minuten, na de derde set. Dit komt alleen voor bij de Nationale kampioenschappen voor mannen.

De scheidsrechter moet er goed op toezien dat de rust niet langer dan tien minuten duurt. De tien minuten gaan in op het moment dat de spelers de kleedkamer ingaan, nadat zij zich rechtstreeks daarheen hebben begeven. Aan het einde van die tien minuten moet het spel weer hervat zijn.

Voor de Grand Slam toernooien en de Davis Cup is bepaald, dat er tijdens een partij helemaal niet gerust mag worden, zelfs niet in een partij om drie gewonnen sets.

TOELICHTING REGEL 30

Als grondregel geldt dat een speler in individuele wedstrijden niet mag worden gecoacht en bij teamwedstrijden wel, maar dan alleen door de aanvoerder/coach.

Een aanvoerder/coach mag alleen bij het wisselen van speelhelpt (behalve tijdens de wissel na het eerste spel in een set en in een tiebreak) of bij een setpauze coachen, dus niet tijdens het spel of na een even aantal spellen. Aanmoedigingen zijn wel toegestaan.

Een aanvoerder/coach mag op de baan naast en schuin achter de scheidsrechtersstoel een zitplaats innemen.

Bij bepaalde evenementen (spelen op meerdere banen tegelijk) mag ook een vervanger coachen. Die vervanging moet officieel aan de wedstrijdleider/competitiegedelegeerde of (hoofd)scheidsrechter bekend gemaakt worden.

Een speler kan zich niet op overmacht beroepen. Zelfs niet wanneer hij tegen zijn zin in wordt geadviseerd. Hij moet er voor zorgen dat die hulp gestopt wordt. Lukt dat niet dan wordt hij daarvoor verantwoordelijk gesteld en kan hij via het Strafpuntensysteem worden gestraft.

Uit deze regel blijkt, dat het min of meer noodzakelijk is dat de scheidsrechter (bij individuele wedstrijden) de coaches van de spelers (van gezicht) kent en zo mogelijk al voor de aanvang van de partij weet waar zij hebben plaatsgenomen.

Zie ook hoofdstuk K. Strafpuntensysteem, blz. 116.

SPELREGELS VOOR ROLSTOELTENNIS

Op het rolstoeltennis zijn de ITF Tennisspelregels van toepassing, met de volgende uitzonderingen.

- a) De tweemaal stuiten regel
De rolstoeltennisser mag de bal tweemaal laten stuiten. De speler moet de bal terugslaan voordat deze de grond een derde keer raakt. De tweede stuit mag zowel binnen als buiten het speelveld plaatsvinden.
- b) De rolstoel
De rolstoel wordt beschouwd als deel van het lichaam en alle regels betreffende het lichaam van de speler zijn van toepassing op de rolstoel.
- c) De service
 - I. De service moet op de volgende wijze worden uitgevoerd. Onmiddellijk voordat de serveerder begint te serveren, moet hij stilstaan. De serveerder mag vervolgens (zijn rolstoel) één duw geven, voordat hij de bal slaat.
 - II. De serveerder mag gedurende de uitvoering van de service met geen enkel wiel enig ander gebied aanraken dan dat achter de achterlijn, binnen de denkbeeldige verlenging van middenmerk en zijlijn.
 - III. Indien de gebruikelijke wijzen van serveren lichamelijk onmogelijk zijn voor een Quad-speler, mag de speler of iemand anders de bal voor hem laten vallen. Iedere keer moet echter dezelfde methode van serveren worden gebruikt.
- d) Speler verliest punt
Een speler verliest het punt indien:
 - I. De speler er niet in slaagt de bal terug te slaan, alvorens deze voor de derde maal de grond raakt; of
 - II. Afhankelijk van regel e) hieronder, de speler enig deel van zijn voeten of onderste ledematen als rem of als stabilisator gebruikt door deze op de grond of tegen een wiel te houden terwijl hij serveert, een bal slaat, draait of stopt, terwijl de bal in het spel is; of
 - III. De speler niet met tenminste één bil contact blijft houden met zijn rolstoel op het moment dat hij de bal slaat.
- e) Het voortbewegen van de stoel met de voet
 - I. Indien een speler door zijn handicap niet in staat is de rolstoel via het wiel voort te bewegen, mag hij de rolstoel

- voortbewegen door het gebruik van één voet.
- II. Zelfs indien, overeenkomstig regel e)l. hiervoor, het een speler is toegestaan de rolstoel met gebruik van één voet voort te bewegen, mag geen enkel deel van de voet van de speler in contact zijn met de grond:
- a) gedurende de voorwaartse beweging van de zwaai, met inbegrip van het moment dat het racket de bal raakt;
 - b) vanaf het begin van de servicebeweging totdat het racket de bal raakt.
- III. Een speler die deze regel overtreedt, verliest het punt.
- f) Rolstoel -/validen tennis
- Wanneer een rolstoelspeler met of tegen een valide persoon in het enkel - of in het dubbelspel speelt, dan zijn de Regels voor Rolstoeltennis van toepassing op de rolstoelspeler, terwijl de Tennisspelregels voor validen tennis van toepassing zijn op de valide speler. In dit geval mag de rolstoeltennisser de bal tweemaal laten stuiten, terwijl de valide speler de bal slechts éénmaal mag laten stuiten.

Noot: De definitie van onderste ledematen is: het been, met inbegrip van de billen, heup, dijbeen, onderbeen, enkel en voet.

AANVULLING OP DE TENNISPELREGELS

De officiële en doorslaggevende tekst van de Tennisspelregels is voor eens en altijd gesteld in de Engelse taal.

Slechts tijdens een Jaarlijkse Algemene Vergadering van de Raad mag een verandering van deze Regels worden aangebracht of een uitleg hiervan worden gegeven en dan alleen indien een kennisgeving van het besluit dat zo'n verandering behelst in overeenstemming met Artikel 17 van de Statuten van de ITF Ltd. (Kennisgeving van Besluiten) door de Federatie is ontvangen en zo'n besluit of een dergelijk besluit met dezelfde werking, gedragen wordt door een meerderheid van tweederde van de terzake uitgebrachte stemmen.

Elke op deze wijze aangebrachte verandering treedt in werking vanaf de eerste dag van januari daaropvolgend, tenzij de Vergadering met dezelfde meerderheid anders beslist.

De Directie heeft echter de bevoegdheid om alle dringende kwesties betreffende de uitleg, die onderwerp zijn van bevestiging op de eerstvolgende Algemene Vergadering, te regelen.

Deze Regel mag nooit of te nimmer worden gewijzigd zonder de unanieme instemming van een Algemene Vergadering van de Raad.

BIJLAGE I

DE BAL

- a. De bal heeft een gelijkmatig oppervlak, bestaande uit een stoffen bekleding en is wit of geel van kleur. Als er naden zijn, zijn deze zonder steken.
- b. Meer dan één type bal is gespecificeerd. De bal dient te voldoen aan de specificaties, zoals die gegeven zijn in de onderstaande tabel.
- c. Alle tests met betrekking tot stuiten, grootte en deformatie moeten gedaan worden in overeenstemming met de bepalingen in deze bijlage.

Geval 1: Welke bal moet men gebruiken op welke soort baanoppervlak?

Beslissing: Drie verschillende types ballen zijn goedgekeurd om mee te spelen onder de tennisspelregels. Echter,

- a. baltype I (hoge snelheid) is bedoeld voor wedstrijden op langzame baanoppervlakken
- b. baltype II (gemiddelde snelheid) is bedoeld voor wedstrijden op middel snelle baanoppervlakken
- c. baltype III (lage snelheid) is bedoeld voor wedstrijden op snelle baanoppervlakken

	TYPE I (snel)	TYPE II (gemiddeld) ¹	TYPE III (langzaam) ²	Grote hoogte ³
Massa	56,0 – 59,4 gram	56,0 – 59,4 gram	56,0 – 59,4 gram	56,0 – 59,4 gram
Grootte	6,541 – 6,858 gram	6,541 – 6,858 gram	6,985 – 7,303 cm	6,541 – 6,858 cm
Stuit	135 – 147 cm	135 – 147 cm	135 – 147 cm	122 – 135 cm
Voorwaartse deformatie ⁴	0,495 – 0,597 cm	0,559 – 0,737 cm	0,559 – 0,737 cm	0,559 – 0,737 cm
Terugwaartse deformatie ⁴	0,673 – 0,914 cm	0,800 – 1,080 cm	0,800 – 1,080 cm	0,800 – 1,080 cm

Noten:

1. Dit type bal mag onder druk staan of drukloos zijn. De drukloze bal moet een interne druk hebben die niet groter is dan 7 kPa en mag gebruikt worden voor wedstrijden op hoogten van meer dan 1219 m boven zeeniveau en is tenminste 60 dagen geacclimatiseerd op de hoogte van het betreffende toernooi.
2. Dit type bal wordt ook aangeraden voor wedstrijden op hoogten van meer dan 1219 m boven zeeniveau op elke baansoort.
3. Dit type bal staat onder druk en is een additioneel type bal alleen bestemd voor wedstrijden op hoogten van meer dan 1219 m boven zeeniveau.
4. De deformatie is een gemiddelde waarde van een enkele meting langs elk van de drie loodrechte assen. De waarden van de individuele metingen mogen niet meer van elkaar verschillen dan 0,076 cm.

Classificatie van baanoppervlakken

De ITF testmethode die gebruikt wordt voor de bepaling van de snelheid van een baanoppervlak is methode ITF CS 01/01, die staat beschreven in de ITF publicatie "An initial ITF study on performance standards for tennis court surfaces".

Baanoppervlakken met een gemeten ITF baanoppervlak snelheids-waarde (Surface Pace Rating, SPC) tussen nul en 35 wordt geclassificeerd als Categorie 1 (langzaam). Voorbeelden van baanoppervlakken van Categorie 1 zijn de meeste typen gravel en andere typen ongebonden minerale oppervlakken.

Baanoppervlakken met een gemeten ITF SPC tussen 30 en 45 wordt geclassificeerd als Categorie 2 (gemiddeld/gemiddeld snel). Voorbeelden van baanoppervlakken van Categorie 2 zijn hardcourtbanen met verschillende acrylische coatings en sommige tapijtbanen.

Baanoppervlakken met een gemeten ITF SPC groter dan 40 wordt geclassificeerd als Categorie 3 (snel). Voorbeelden van baanoppervlakken van Categorie 3 zijn grasbanen en sommige tapijtbanen.

Noot: de voorgestelde overlap in ITF SPC waarden voor bovenstaande categorieën is bedoeld om een zekere vrijheid te houden in balkeuze.

BIJLAGE II

HET RACKET

- a. Het slagoppervlak wordt gedefinieerd als het geheel van snaren, begrensd door de gaten in het frame waardoor de snaren door het frame komen of, als dat kleiner is, de contactpunten van de snaren met het frame.

Het slagoppervlak moet vlak zijn en bestaat uit een patroon van gekruiste snaren, die verbonden zijn met een frame en die om en om gevlochten of aan elkaar bevestigd zijn waar zij elkaar kruisen. Het patroon van de snaren moet zoveel mogelijk gelijkvormig zijn en, in het bijzonder, niet minder dicht zijn in het midden dan in enig ander deel.

Het racket moet zodanig ontworpen en bespannen zijn, dat de speelkarakteristieken aan beide kanten gelijk zijn. Aan het racket mogen geen voorwerpen of uitsteeksels bevestigd zijn, tenzij deze uitsluitend en in het bijzonder worden aangewend om slijtage of trilling te beperken of te voorkomen, of, alleen voor het frame, om gewicht te verdelen.

Deze voorwerpen en uitsteeksels moeten redelijk van afmeting zijn en op een redelijke plaats aangebracht voor deze doeleinden.

- b. De totale lengte van het racket – inclusief de handgreep - mag niet groter zijn dan 73,7 cm (29,0 inches). De breedte van het frame mag nergens groter zijn dan 31,75 cm (12,5 inches). Het slagoppervlak mag nergens langer zijn dan 39,4 cm (15.5 inches) en niet breder dan 29,2 cm (11,5 inches).

- c. Het frame, met inbegrip van de handgreep en de snaren, mag geen enkele voorziening hebben die het mogelijk maakt om:
- de vorm van het racket wezenlijk te veranderen, of
 - de verdeling van het gewicht te wijzigen in de richting van de lengteas van het racket waardoor de balans zou veranderen, of
 - met opzet welke fysieke eigenschap dan ook te veranderen die de prestatie van het racket tijdens het spelen van een punt kan beïnvloeden.

Er mag geen energiebron in het racket worden ingebouwd of aan het racket worden bevestigd, die op welke manier dan ook de speelkarakteristieken verandert of beïnvloedt.

BIJLAGE III

RECLAME

1. Reclame is toegestaan op het net, voorzover deze is aangebracht op het deel van het net dat zich binnen 91,4 cm (3 voet) van het hart van de netpalen bevindt en op een zodanige manier is vervaardigd dat deze het zicht van de spelers niet belemmert of de speelomstandigheden beïnvloedt.
2. Reclame en andere afbeeldingen of materiaal, geplaatst achter en aan de zijkanten van de baan zijn toegestaan, tenzij deze het zicht van de spelers belemmeren of de speelomstandigheden beïnvloeden.
3. Reclame en andere afbeeldingen of materiaal, geplaatst op de baanoppervlakte buiten de lijnen zijn toegestaan tenzij deze het zicht van de spelers belemmeren of de speelomstandigheden beïnvloeden.
4. Ondanks bovenstaande paragrafen (1), (2) en (3) mogen op geen enkele reclame, afbeelding of materiaal, geplaatst op het net of achter en aan de zijkanten van de baan of op de baanoppervlakte buiten de lijnen, wit of geel of andere lichte kleuren voorkomen die het zicht van de spelers belemmeren of de speelomstandigheden beïnvloeden.
5. Reclame en andere afbeeldingen of materiaal zijn niet toegestaan op het baanoppervlak binnen de lijnen van het speelveld.

BIJLAGE IV

ALTERNATIEVE TELSYSTEMEN

TELLING IN EEN SPEL

Beslissend Punt Systeem. Dit afwijkende telsysteem mag worden gebruikt.

Een standaardspel wordt als volgt geteld:

Geen punt - nul

Eerste punt - 15

Tweede punt - 30

Derde punt - 40

Vierde punt - spel

Hierbij worden de punten van de serveerder als eerste genoemd.

Indien beide spelers/teams elk drie punten hebben gewonnen, is de stand 'Gelijk' en moet er een beslissend punt worden gespeeld. De ontvanger(s) kiest/kiezen om de service van de rechter- of van de linkerkant van hun speelhelft te ontvangen.

In een dubbelspel mogen de spelers van het ontvangende team niet van plaats wisselen bij het ontvangen van het beslissend punt. De speler die/het team dat het beslissend punt wint, wint het 'Spel'.

In een gemend dubbelspel moet de speler van hetzelfde geslacht als de serveerder het beslissend punt ontvangen. De spelers van het ontvangende team mogen niet van plaats wisselen bij het ontvangen van het beslissend punt.

TELLING IN EEN SET

1. 'Korte' sets.
De eerste speler die/het eerste team dat vier spellen wint, wint de set, vooropgesteld dat er een marge is van twee spellen of meer t.o.v. de tegenstander(s). Indien de stand vier gelijk wordt bereikt moet een tiebreak worden gespeeld.
2. Beslissende wedstrijd tiebreak (7 punten)
Wanneer in een wedstrijd de stand één set gelijk is, of twee sets gelijk in een wedstrijd om drie gewonnen sets, wordt er een tiebreakspel gespeeld om de wedstrijd te beslissen. Dit tiebreakspel vervangt de beslissende laatste set. De speler die/het team dat het eerst zeven punten wint, wint deze wedstrijd tiebreak én de wedstrijd, vooropgesteld dat er een verschil van tenminste twee punten ten opzichte van de tegenstander(s) is.

3. Beslissende wedstrijdtebreak (10 punten)
Wanneer in een wedstrijd de stand één set gelijk is, of twee sets gelijk in een wedstrijd om drie gewonnen sets, wordt er een tiebreakspel gespeeld om de wedstrijd te beslissen. Dit tiebreakspel vervangt de beslissende laatste set.
De speler die/het team dat het eerst tien punten wint, wint deze wedstrijdtebreak én de wedstrijd, vooropgesteld dat er een verschil van tenminste twee punten t.o.v. de tegenstander(s) is.

Noot: Wanneer de beslissende wedstrijdtebreak wordt gebruikt in plaats van de beslissende set:

- *Blijft de oorspronkelijke servicevolgorde gehandhaafd (Regels 5 en 14).*
- *Mag, in een dubbelspel, de volgorde van serveren of ontvangen binnen een team worden veranderd, zoals in het begin van elke set (Regels 14 en 15).*
- *Is er, voor het begin van de beslissende wedstrijdtebreak, een setpauze van 120 seconden.*
- *Mogen de ballen voor het begin van de beslissende wedstrijdtebreak niet worden gewisseld, zelfs niet als een ballenwissel aan de orde is.*

BIJLAGE V

DE ROL VAN OFFICIALS OP DE BAAN

De wedstrijdleider heeft de uiteindelijke beslissingsbevoegdheid over alle zaken met betrekking tot de toepassing of uitleg van de spelregels en zijn beslissing is definitief.

In wedstrijden waar een scheidsrechter is benoemd, heeft de scheidsrechter de uiteindelijke beslissingsbevoegdheid over alle zaken met betrekking tot waarneembare feiten gedurende de wedstrijd.

De spelers hebben het recht de wedstrijdleider naar de baan te roepen als zij het niet eens zijn met een beslissing van de scheidsrechter over een interpretatie van de tennisspelregels.

In wedstrijden waar lijnrechters en netrechters zijn aangewezen, nemen deze alle beslissingen (met inbegrip van voetfouten) met betrekking tot het in of uit geven van ballen op 'hun' lijn of met betrekking tot netballen. De scheidsrechter heeft het recht een lijnrechter of een netrechter te overrulen als de scheidsrechter er zeker van is dat er een duidelijke fout is gemaakt. De scheidsrechter is verantwoordelijk voor het al of niet afroepen van die lijnen (met inbegrip van het geven van voetfouten) of het afroepen van netballen, waar geen lijnrechter of netrechter is aangesteld.

Een lijnrechter die geen beslissing kan nemen moet dit onmiddellijk kenbaar maken aan de scheidsrechter, die dan zelf een beslissing moet nemen. Als de lijnrechter geen beslissing kan nemen of als er geen lijnrechter is en ook de scheidsrechter geen beslissing kan nemen over een waarneembaar feit, moet het punt worden overgespeeld.

Bij teamwedstrijden waar de wedstrijdleider op de baan zit, heeft de wedstrijdleider ook de uiteindelijke beslissingsbevoegdheid over waarneembare feiten.

Het spel mag worden stilgelegd of onderbroken op elk moment dat de scheidsrechter beslist dat dit noodzakelijk of passend is. De wedstrijdleider mag het spel ook stilleggen of uitstellen in geval van duisternis, weersomstandigheden of ongunstige baanomstandigheden. Wanneer het spel wordt uitgesteld vanwege duisternis, moet dit in principe worden gedaan aan het eind van een set, of nadat een even aantal spellen is gespeeld in de lopende set. Een uitgestelde wedstrijd moet worden hervat op dezelfde stand en met dezelfde positie van de spelers op de baan.

De scheidsrechter of de wedstrijdleider neemt beslissingen met betrekking tot het zonder onderbreking spelen en coachen volgens de geldende Gedragsregels voor dat evenement.

Geval 1: De scheidsrechter kent de serveerder een eerste service toe na een overrule, maar de ontvanger argumenteert dat het een tweede service zou moeten zijn, aangezien de serveerder al een fout had geserveerd. Moet de wedstrijdleider naar de baan worden geroepen om een beslissing te nemen?

Beslissing: Ja. De scheidsrechter neemt de eerste beslissing over spelregelzaken (zaken met betrekking tot de toepassing van bepaalde feiten). Indien de speler echter in beroep gaat tegen de beslissing van de scheidsrechter, moet de wedstrijdleider worden geroepen om de definitieve beslissing te nemen.

Geval 2: Een bal wordt uit gegeven, maar een speler reclameert dat de bal goed was. Mag de wedstrijdleider naar de baan worden geroepen om een beslissing te nemen?

Beslissing: Nee. De scheidsrechter neemt de definitieve beslissing over waarneembare zaken (zaken met betrekking tot wat zich daadwerkelijk afspeelde tijdens een bepaalde gebeurtenis).

Geval 3: Mag een scheidsrechter een lijnrechter aan het eind van een punt overrulen als, naar de mening van de scheidsrechter, eerder tijdens het punt een duidelijke fout is gemaakt?

Beslissing: Nee. Een scheidsrechter mag een lijnrechter alleen overrulen onmiddellijk nadat de duidelijke fout is gemaakt.

Geval 4: Een lijnrechter geeft een bal uit, waarna de speler reclameert dat de bal goed was. Mag de scheidsrechter de lijnrechter overrulen?

Beslissing: Nee. Een scheidsrechter mag nooit overrulen na een protest of beroep van een speler.

Geval 5: Een lijnrechter geeft een bal uit. De scheidsrechter kon de bal niet duidelijk zien, maar dacht dat de bal in was. Mag de scheidsrechter de lijnrechter overrulen?

Beslissing: Nee. De scheidsrechter mag de lijnrechter alleen overrulen als hij er zeker van is dat de lijnrechter een duidelijke fout heeft gemaakt.

Geval 6: Mag een lijnrechter zijn beslissing herzien nadat de scheidsrechter de stand heeft afgeroepen?

Beslissing: Ja. Als een lijnrechter beseft dat hij een vergissing heeft begaan, moet deze zo spoedig mogelijk hersteld worden, vooropgesteld dat dit niet het resultaat is van een protest of een beroep van een speler.

Geval 7: Als een scheidsrechter of een lijnrechter 'uit' geroepen heeft en de bal daarna als goed corrigeert, wat is dan de goede beslissing?

Beslissing: De scheidsrechter moet beslissen of de oorspronkelijke 'uit'roep enige speler heeft gehinderd. Als het hinder was, moet het punt worden overgespeeld. Als het geen hinder was, wint de speler die de bal sloeg het punt.

Geval 8: Een bal wordt teruggeblazen over het net en de speler reikt correct over het net om te trachten de bal te spelen. De tegenstander(s) hindert (hinderen) de speler dit te doen. Wat is de juiste beslissing?

Beslissing: De scheidsrechter moet beslissen of het hinderen opzettelijk of onopzettelijk was en ofwel het punt aan de gehinderde speler toekennen ofwel het punt laten overspelen.

PROCEDURES VOOR DE INSPECTIE VAN BALAFDRUKKEN

1. Balafdruk inspecties kunnen alleen op gravel, canada tenn en french court banen gemaakt worden.
2. Een verzoek van een speler of team voor een balafdruk inspectie zal alleen worden toegestaan indien de stoelscheidsrechter de afdruk niet met zekerheid kan beoordelen van zijn stoel. Het verzoek kan alleen gedaan worden op een slag waarmee het punt is geëindigd of indien de speler of team stopt met spelen van het punt tijdens een slagenwisseling (returns zijn toegestaan maar de speler moet dan onmiddellijk stoppen).
3. Indien de stoelscheidsrechter besloten heeft om een balafdruk inspectie uit te gaan voeren, dient hij van de stoel te komen en de balafdruk inspectie zelf te doen. Indien hij niet weet waar de afdruk zich bevindt, kan hij een lijnrechter vragen om hulp bij het vinden van de afdruk. Het is echter de stoelscheidsrechter die de inspectie verricht.
4. De oorspronkelijke beslissing of overrulle blijft van kracht indien de lijnrechter en stoelscheidsrechter de plaats van de afdruk niet kunnen vinden of indien de afdruk 'onleesbaar' is.
5. Nadat de stoelscheidsrechter de afdruk heeft 'gelezen' en zijn beslissing heeft gemaakt, blijft deze beslissing staan en is er geen beroep meer mogelijk.
6. Op gravel, canada tenn en french court banen dient de stoelscheidsrechter zijn afroep niet te vlug te maken, tenzij hij absoluut zeker is van de beslissing. In geval van twijfel kan beter gewacht worden met afroepen zodat gekeken kan worden of er eventueel een balafdruk inspectie nodig is.
7. In het dubbelspel moet de verzoekende speler zijn verzoek doen op een zodanige wijze dat ofwel het spel stopt ofwel dat de stoelscheidsrechter het spel stopt. Indien het verzoek aan de stoelscheidsrechter gedaan wordt, dient deze eerst te bepalen of de juiste verzoekprocedure werd gevolgd. Indien de procedure niet juist was of indien zij laat was, kan de stoelscheidsrechter oordelen dat het andere team opzettelijk gehinderd werd.
8. Indien een speler de afdruk uitveegt voordat de stoelscheidsrechter de uiteindelijke beslissing gemaakt heeft, impliceert dit dat hij het punt weggeeft.
9. Het is een speler niet toegestaan om aan de overkant van het net een afdruk te inspecteren. Overtreedt de speler deze procedure, dan wordt hij gestraft volgens het SPS voor onsportief gedrag.

PROCEDURES BIJ EEN ELEKTRONISCH INSPECTIE SYSTEEM

Bij toernooien waar een Elektronisch Inspectie Systeem wordt gebruikt, moeten de volgende procedures in acht worden genomen voor wedstrijden op banen waar het wordt gebruikt.

1. Een verzoek om een elektronische inspectie, na een lijnbeslissing of een overrule, door de speler of het team zal alleen worden toegestaan op een slag waarmee het punt is geëindigd of wanneer een speler of team stopt met het spelen van het punt tijdens een slagenwisseling (returns zijn toegestaan maar de speler moet dan onmiddellijk stoppen).
2. De stoelscheidsrechter moet beslissen om de elektronische inspectie te gebruiken, wanneer er twijfel bestaat over de nauwkeurigheid van de lijnbeslissing of overrule. Echter, de stoelscheidsrechter kan de elektronische inspectie weigeren als hij van mening is dat de speler een onredelijk verzoek doet of dat het verzoek niet op tijd is gedaan.
3. In het dubbelspel moet de verzoekende speler zijn verzoek doen op een zodanige wijze dat ofwel het spel stopt, ofwel dat de stoelscheidsrechter het spel stopt. Indien het verzoek aan de stoelscheidsrechter gedaan wordt, dient deze eerst te bepalen of de juiste verzoekprocedure werd gevolgd. Indien de procedure niet juist was of indien zij te laat was, kan de stoelscheidsrechter oordelen dat de tegenpartij opzettelijk gehinderd werd, waarbij het verzoekende team het punt verliest.
4. De oorspronkelijke beslissing of overrule blijft van kracht als het bij de elektronische inspectie niet mogelijk is, om wat voor reden dan ook, een beslissing te nemen over de betrokken lijnbeslissing of overrule.
5. De uiteindelijke beslissing van de stoelscheidsrechter zal het resultaat zijn van de elektronische inspectie en hiertegen is geen beroep mogelijk. Als een handmatige keus moet worden gemaakt voor het systeem om een speciale balafdruk te inspecteren, dan zal een door de referee aangewezen official beslissen welke afdruk zal worden geïnspecteerd.

B. DE NEDERLANDSE TELLING

De KNLTB heeft de telling met gebruik van Nederlandse termen bindend voorgeschreven voor alle wedstrijden tussen Nederlandse spelers, waaronder begrepen spelers die de Nederlandse tennisnationaliteit hebben.

Telling

Het tellen van de punten in een standaardspel gaat - volgens Spelregel 5 - als volgt:

(nul) - vijftien - dertig - veertig - spel

Daarbij kunnen allerlei combinaties voorkomen, zoals: nul-vijftien, dertig-vijftien, veertig-vijftien, veertig-dertig of vijftien gelijk, dertig gelijk (maar **niet** "veertig gelijk").

Voorts zijn er nog twee specifieke termen, t.w.:

gelijk:

deze term moet worden gebruikt, wanneer beide spelers (paren) drie punten in een spel hebben gemaakt, en daarna bij elke volgende keer dat men a.h.w. veertig gelijk staat.

voordeel:

deze term wordt voor het eerste punt na „gelijk” gebruikt, om aan te geven wie het 7e, 9e enz. punt heeft gewonnen.

Na de term „voordeel” wordt in persoonlijke wedstrijden de naam van de betrokken speler (serveerder c.q. ontvanger) genoemd, in teamwedstrijden (bijv. competitie) de naam van de desbetreffende vereniging en in landenwedstrijden de naam van het betreffende land.

Indien volgens het alternatieve telsysteem BPS (Beslissend Punt Systeem) conform Bijlage IV wordt gespeeld, moet na "gelijk" worden afgeroepen:

"beslissend punt, keuze ontvanger". De ontvanger bepaalt nu aan welke kant hij de service wil ontvangen (behalve in een gemengd dubbel). De winnaar van dit punt, wint het spel.

Bij het afroepen van de stand in het spel worden de punten van de serveerder het eerst genoemd (behalve in de tiebreak).

Terminologie

Voorts zijn o.m. de volgende Nederlandse termen voorgeschreven:

fout:

- voor een eerste of tweede geserveerde bal, die buiten het servicevak terecht komt (roep geen „fout” als de bal in het net geserveerd wordt en roep ook niet „dubbelfout” na een foutieve tweede service);
- voor een misgeslagen service;
- voor een bal, die niet volgens de spelregels geserveerd is;

- wanneer een bal met opzet tweemaal wordt geraakt of geslagen;
- wanneer een bal wordt geraakt voordat deze over het net is gekomen;
- indien een speler of iets wat hij draagt of vasthoudt de grond van de speelheft van de tegenpartij raakt, terwijl de bal in het spel is.

voetfout:

- voor een overtreding van de serviceregels (Regels 16 en 18) m.b.t. de positie en bewegingen van de voeten, gedurende de uitvoering van de service."

uit:

- voor een bal (niet een service zijde), die buiten het speelveld terecht komt, of een vaste hindernis of ander voorwerp buiten het speelveld raakt.

net:

- voor een geserveerde bal, die de top van het net (de netband of nettrekband) raakt, en daarover heen gaat.

netfout:

- wanneer een speler of iets wat hij draagt of vasthoudt het net raakt terwijl de bal in spel is. (Onder „net” ook te verstaan netband, nettrekband, netkabel, pipe-support en netpaal resp. enkelspelpaaltje).

door het net:

- wanneer een bal door de mazen van het net wordt geslagen.

let:

- voor een geserveerde bal, die de top van het net (de netband of nettrekband) raakt en daarna in het goede servicevak terechtkomt of na het raken van het net de tegenstander of iets wat hij draagt vasthoudt raakt;
- voor elk punt dat niet telt en dus overgespeeld moet worden.

let eerste service:

- voor het overspelen van de eerste service of het punt.

let tweede service:

- voor het overspelen van de tweede service.

tweemaal:

- voor een bal, die pas teruggespeeld wordt, nadat hij tweemaal of vaker gestuit heeft.

geraakt:

- als een bal in het spel de partner van de speler die die bal sloeg raakt, of iets wat deze draagt of vasthoudt;
- als de bal in het spel een tegenspeler raakt, of iets wat hij draagt of vasthoudt.

hinderen:

- wanneer een speler opzettelijk of per ongeluk iets doet, wat zijn tegenstander bij het uitvoeren van een slag hindert (Regel 26).

wacht (alstubieft):

- om de voortgang van de wedstrijd even te stoppen voor o.a. hinderlijke of gevaarlijke voorvallen.

correctie:

- aankondiging dat er een verkeerde beslissing is genomen of een verkeerde stand is afgeroepen. (Daarna roept men de correcte beslissing (stand) af).

spel

set

wedstrijd

Aankondiging van de partij

Vanaf het moment dat de spelers (5 minuten) gaan inslaan en de scheidsrechter zijn stopwatch indrukt tot het moment dat de wedstrijd daadwerkelijk begint, doet de scheidsrechter de volgende aankondigingen:

- „nog twee minuten”
- „nog één minuut”
- „tijd, wilt u zich gereed maken om te spelen”

Direct ná de aankondiging „nog één minuut”, hebt u de gelegenheid de spelers bij het publiek aan te kondigen, bijv.

„Dit is de halve finale damesenkelspel van de Nationale Kampioenschappen 2006; rechts van mij, Mevr. ...A..., links Mevr. B... Mevr. A. heeft de toss gewonnen en verkozen te serveren/ontvangen.” Als de introductie van de spelers door de speaker wordt gemaakt, zeg dan tijdens het inspelen “Mevr A won de toss en verkoos te serveren/ontvangen”.

Als Mevr. A. de service heeft gekozen en **klaar staat** om met de partij te beginnen, kondigt u aan: „Mevr. A. gaat serveren, spelen”.

In het tweede spel zal dus Mevr. B serveren. U kondigt dit aan, als zij klaar gaat staan om te beginnen: „Mevr. B gaat serveren”.

Voor de duidelijkheid kondigt u aan het begin van elke volgende set wederom de naam aan van degene die als eerste gaat serveren (vlak vóór het moment dat de betrokkene klaar staat).

Afroepen van de stand

Het afroepen van de stand geschiedt als volgt:

(voorbeeld van een wedstrijd tussen Verkerk en Sluiter

Spel Sluiter, één gelijk, eerste set

Spel Verkerk, Verkerk leidt 4-3, eerste set

Spel en eerste set, Sluiter, 6-4

Spel Verkerk, eerste spel tweede set, Sluiter leidt één set tegen nul.

Spel Sluiter, Sluiter leidt 3-2, tweede set en één set tegen nul.

N.B. De setstand moet alleen na afloop van een oneven spel worden afgeroepen, dus bij het wisselen van speelhelft (en uiteraard pas vanaf de tweede set).

Spel en tweede set Verkerk, 6-3, één set gelijk.

Spel Sluiter, eerste spel derde set, één set gelijk. (in een „best of five”)
Spel en derde set Sluiter 7-5, Sluiter leidt twee sets tegen één.

Spel Verkerk, eerste spel vierde set, Sluiter leidt twee sets tegen één.

Spel Verkerk, Verkerk leidt 2-0, vierde set.

Spel en vierde set Verkerk, 6-2, twee sets gelijk.

Spel Sluiter, eerste spel laatste set.

Spel Verkerk, Verkerk leidt 3-2, laatste set.

Spel, set en wedstrijd Verkerk, 3 sets tegen 2: 4-6, 6-3, 5-7, 6-2, 6-4.

Afroepen van de stand in een tiebreak

Wanneer de stand 6-6 wordt roept u:

„Spel ...(naam), zes gelijk, tiebreak”.

Vervolgens roept u na elk punt de stand af gezien vanuit degene die leidt, dus onafhankelijk van wie er serveert of gaat serveren.

Bijv.: 1-0 Verkerk, 2-0 Verkerk, 2-1 Verkerk, 2 gelijk, 3-2 Sluiter, 4-2 Sluiter... (wisselen), 4-3 Sluiter, 4 gelijk, 5-4 Verkerk, 6-4 Verkerk, spel en (1e .. 4e) set Verkerk 7-6 (!)

Het volgende voorbeeld moge een en ander nog eens verduidelijken.

Spelverloop	Afroepen
A gaat voor het 1ste punt serveren	
A wint dit punt	1-0, A
B moet voor het 2e punt serveren	
B wint dit punt	1-1
B serveert voor het 3e punt	
B wint dit punt	2-1, B
A moet weer serveren	
A wint dit punt	2-2
A serveert nogmaals	
A wint dit punt	3-2, A
De service gaat over naar B	
A wint dit punt	4-2, A, (wisselen)
Nadat van speelhelft is gewisseld, moet B nog een keer serveren	
B wint het punt	4-3, A
De service gaat weer naar A	
A wint dit punt	5-3, A

A serveert nogmaals
A wint het punt 6-3, A
De service gaat over naar B
A wint dit punt en daarmee de set Spel en (1e, 2e) set A, 7-6 of:
Spel, set en wedstrijd A, twee
sets tegen nul: 6-3, 7-6

NB. De laatste afroep (7-6) slaat dus op de spel-stand, nu de set beëindigd is en niet op de score waarmee de tiebreak is gewonnen.

De **afroepen** in de **tiebreak** tijdens een **dubbelspel** zijn in principe niet anders, met dien verstande dat de namen van beide spelers die leiden genoemd worden, b.v. 3-1 A en B of 6-5 C en D.

Afroepen in een beslissende wedstrijd tiebreak (7 of 10 punten)

Vóór het begin: „Beslissende wedstrijd tiebreak 7/10 punten.

.....(naam) gaat serveren.”

Na afloop: „Spel, set en wedstrijd(naam), 6-4, 4-6, **1-0.**”

C. HET TELBLAD

Invullen vooraf en tijdens de wedstrijd

De gegevens die op de voorkant moeten worden ingevuld spreken voor zich. Daar komt te staan om welk evenement het gaat, of het om een competitiewedstrijd gaat of een toernooi, om welke spelsoort, welke ronde, wie de spelers zijn, de (evt.) hoofdscheidsrechter, de (stoel)scheidsrechter, evt. lijnrechters, of er ballen moeten worden gewisseld en zo ja wanneer, enz.

Meestal vult de hoofdscheidsrechter of de wedstrijdleider het grootste deel van de voorkant al tevoren in.

Vóór de wedstrijd vult u ook al een gedeelte van de binnenbladen van het telblad in, nl. de volledige namen van de spelers (onderaan) en hun initialen in de kolom „Spellen” (en evt. al in de kolom „Tiebreak”). Hierbij komen de initialen van de eerstgenoemde speler(s) op het voorblad in de linker kolom en die van de tegenpartij in de rechter kolom.

Ook geeft u in voorkomende gevallen al aan wanneer de ballen voor het eerst moeten worden gewisseld. Dit doet u door vermelding van de letters NB (Nieuwe Ballen) in de kantlijn ter hoogte van de betreffende game.

Zodra u na de toss weet wie er begint te serveren, en aan welke kant de serveerder in het eerste spel staat, vult u in de kolom „SERV.” de beginletter van diens naam in en wel links in de kolom als de serveerder - van de scheidsrechtersstoel uit gezien - links staat en rechts in de kolom als hij rechts van u staat. Hierdoor kunt u tijdens het verloop van de partij controleren of van de juiste speelhelft wordt geserveerd.

Aangezien na de oneven spellen van speelhelft wordt gewisseld, moeten er afwisselend twee initialen links en twee rechts (of omgekeerd) onder elkaar staan. Bovendien is het hierdoor mogelijk bij hervatting van een onderbroken partij (bijv. wegens regen of duisternis) in één oogopslag te zien aan welke kant de spelers moeten staan.

Zodra de partij daadwerkelijk begint, noteert u de begintijd links bovenaan het telblad.

De punten, die door de serveerder worden gescoord, geeft u aan d.m.v. een diagonaal streepje in de bovenste vakjes en de punten, die door de ontvanger worden gemaakt, in het daaronder liggende rijtje.

Hierbij moet u telkens een vakje verder gaan, dus nooit twee streepjes onder elkaar zetten.

Ook het laatste punt van een spel moet u noteren. Wanneer een serveerder na 40-0 ook het volgende punt en dus het spel wint, moeten er vier (15-30-40- spel) streepjes naast elkaar staan.

In de kolom „Spellen” houdt u de door de speler(s) gewonnen spellen bij. Na afloop van elke set vult u in de daarvoor bestemde vakjes rechts onderaan de score in.

Na de laatste set vult u de uitslag op het voorblad in, noteert onderaan begin- en eindtijd en de duur van de partij en parafeert u het telblad.

NB. **Wordt de partij onderbroken** wegens bijv. regen, duisternis, **noteer dan het tijdstip waarop dit geschiedt**, bij de stand van dat moment. Dit geldt ook voor het tijdstip waarop de wedstrijd, hetzij normaal, hetzij wegens opgeven, is beëindigd. Voor de wedstrijdleader is dit gegeven van groot belang i.v.m. de duur van de toegestane rust indien één van de betrokken spelers nog een partij moet spelen of het bepalen van de toegestane duur van de inspeeltijd ná zo'n onderbreking.

Bijzondere aanduidingen

U moet ook **aces (onhoudbare services), eerste service-fouten, dubbele fouten, setpunten en gedrags- en tijdsovertredingen** op het telblad aangeven en wel als volgt:

- een „*”(punt) in het bovenvakje voor een foute eerste service;
- een „D” in het ondervakje voor een dubbele fout;
- een „A” in het bovenvakje voor een ace (onhoudbare service);
- een „O” (kringetje) om een setpunt;
- een „G” bij het punt waar een gedragsovertreding plaats had;
- een „T” bij het punt waar een tijdsovertreding plaats had;
- een „X” in het vakje van de tegenstander van degene die is bestraft met punt- of spelverlies.

Invullen telblad bij tiebreak

Voor het bijhouden van de score in een tiebreak gebruikt u de speciaal hiervoor afgedrukte kolom op het telblad.

U begint bovenaan ter hoogte van Spel 1 en komt daarmee onder de kolom „SERV” vanzelf terecht bij (de beginletter van de naam van) de serveerder die aan de beurt is.

De eerste serveerder in de tiebreak is nl. altijd degene die ook in die set begonnen is met serveren.

Na het eerste punt vult u in de tiebreak kolom de score (1-0) in, door notering van een „1” en „0” onder de initialen van de betrokken spelers. Vervolgens vult u de verdere scores verticaal in. U kunt telkens aan de linkerkant (onder „SERV”) zien wie er moet serveren.

Na afloop van de **tiebreak** vult u onderaan het telblad de **score 7-6** (of 6-7) in.

Na afloop van een **Beslissende wedstrijd tiebreak (7 punten)** vult u als score in **1-0 (getal)**, waarbij het getal de punten van de verliezer aangeeft.

Na afloop van een **Beslissende wedstrijd tiebreak (10 punten)** vult u als score in: **1-0 (10-getal)**, waarbij ook hier het getal de punten van de verliezer aangeeft.

De eindscore van een wedstrijd met een beslissende wedstrijd tiebreak kan dus bv. zijn: 7-6 (3), 4-6, 1-0 (4) of 7-6 (3), 4-6, 1-0 (10-7)

EVENEMENT	Gouden Cup Toernooi								
COMPETITIE	1e	2e	3e	4e	Tijd:	15.00 uur	****		
	DE	HE	DD	HD	GD				
TOERNOOI	Ronde: FINALE				Baan:	1	Categorie		

Koninklijke Nederlandse Lawn Tennis Bond

Telblad

KNLTB

Stoelscheidsrechter: Wouter Pieterse			
Ballenwissel: 11/13	Datum: 26/2	SPS toegepast	1 w - sp - dis 2 w - sp - dis
Hoofdscheidsrechter: Wim Oosterbeek			
Lijnrechters: AMELE TS BRUGHAN LL KROON BL BOLDER LL DE SEER LL SEURTS LL TONGER BL			

LOTING		NAMEN		UITSLAG		
WON	KOOS	VERENIGING	M	SET	SET	SET
X	VOOR		V	1	2	3
10	5		1	RAEMON SLUITER		
				ROGIER WASSEN		
				6	5	7
				()	()	()
tegen						
			2	JOHN VAN LOTTUM		
				MARTIN VERKERK		
				3	7	6
				()	()	(7)
Begintijd: 15.00 eindtijd: 17.20				duur: 2 uur 20 minuten		paraaf SR WP

D. ORGANISATIE NATIONALE TENNISARBITRAGE

Het bondsbestuur van de KNLTB delegeert een aantal taken aan Secties. De tennisarbitrage behoort tot het beleidsterrein van de Sectie Wedstrijdtennis, die deze taak heeft opgedragen aan de Landelijke Werkgroep Arbitrage (LWA). Deze werkgroep houdt zich zowel bezig met de organisatie van de arbitrage, alsmede met de inzet van scheidsrechters bij de onderscheidene evenementen. Ook het benoemen, resp. afvoeren van scheidsrechters vanaf nationaal niveau behoort tot de bevoegdheden van de werkgroep.

De opleiding van scheidsrechters is toevertrouwd aan de onder de LWA functionerende **Scheidsrechtersopleidingen** (LWA -SO). LWA -SO verzorgt het opleidings - en examenmateriaal voor alle niveaus.

Daarnaast organiseert zij de cursussen voor nationaal scheidsrechters en docenten.

Rechtstreeks onder Wedstrijdtennis ressorteert de **Landelijke Werkgroep Spelregels(LWS)**. Deze werkgroep is belast met de vertaling en interpretatie van de in het Engels gestelde internationaal geldende spelregels van de Internationale Tennis Federatie en de vele daarmee verband houdende bijzondere toernooiregels van o.a. de ATP en de WTA.

De LWS is ook belast met de samenstelling van de boekjes "Tennisspelregels" en "Beter inzicht in de Tennisregels".

De arbitrage binnen de KNLTB is vastgelegd in het Reglement voor de Tennisarbitrage (TAR). Hierin staat dat scheidsrechters leden van de KNLTB zijn, die met gunstig resultaat het voor hun categorie vastgestelde examens hebben afgelegd en met goed gevolg in de praktijk hebben bewezen aan de eisen van toelating, behorende bij hun categorie, te voldoen. Benoemingen en afvoeringen vinden jaarlijks plaats.

De scheidsrechters zijn ingedeeld in de volgende categorieën:

1. Verenigingsscheidsrechter
2. Bondsscheidsrechter
 - a. Districtsscheidsrechter, waaronder in opleiding:
 - * Kandidaat nationaal scheidsrechter 1
 - * Kandidaat nationaal scheidsrechter 2
 - b. Nationaal scheidsrechter

Voorts zijn er:

- toezichthouders
- districtshoofdscheidsrechters en
- nationale hoofdscheidsrechters

De **verenigingsscheidsrechter** fungeert in de eigen vereniging als scheidsrechter. Hij dient een schriftelijk examen af te leggen, dat afgenomen wordt door de Districtswerkgroep Arbitrage. In zijn opleiding

wordt tevens aandacht besteed aan praktijkbegeleiding.

De **districtsscheidsrechter** dient wedstrijden op het categorie 3-niveau goed te kunnen leiden. Hij moet een schriftelijk examen afleggen en dient zich te onderwerpen aan een praktijkexamen.

De **kandidaat nationaal scheidsrechter 1** is een door de LWA (op voordracht van een district) aangewezen districtsscheidsrechter, die daarmee kandidaat staat voor een hogere kwalificatie.

De **kandidaat nationaal scheidsrechter 2** is een door de LWA aangewezen kandidaat nationaal scheidsrechter 1, die daarmee kandidaat staat voor nationaal scheidsrechter en die met goed gevolg een schriftelijk examen heeft afgelegd en in de praktijk met gunstig resultaat is getest.

De **nationaal scheidsrechter** wordt door de LWA benoemd. De nationaal scheidsrechter dient wedstrijden op categorie 1-niveau goed te kunnen leiden, leiding te kunnen geven aan de hem toegevoegde lijnrechters en ballenkinderen, voldoende kennis te hebben van relevante reglementen en de Engelse taal voldoende te beheersen om het afroepen van de stand en discussies met spelers en/of coaches in het Engels te kunnen voeren.

De nationale scheidsrechters worden regelmatig op hun theoretische en praktische prestaties gecontroleerd, teneinde vast te stellen of zij nog aan de eisen voldoen.

Redenen om iemand af te voeren zijn:

- onvoldoende activiteit
- het niet meer voldoen aan de gestelde eisen
- wangedrag
- op eigen verzoek

De nationale scheidsrechters moeten jaarlijks minimaal 20 partijen als stoelscheidsrechter functioneren, waarvan minimaal 15 partijen op (inter)nationaal niveau.

De **districtshoofscheidsrechter** wordt benoemd door de Districtswerkgroep Arbitrage. Om te kunnen worden benoemd tot districtshoofscheidsrechter dient men kennis te hebben van de Spelregels en van de relevante reglementen m.b.t. de wedstrijd of het toernooi waar men als hoofscheidsrechter optreedt.

Tevens dient men districtsscheidsrechter te zijn (geweest).

Districtshoofscheidsrechters zijn verplicht per jaar minimaal 8 dagen op districts niveau te functioneren.

De **nationaal hoofdscheidsrechter** is een door de LWA aangewezen (oud-)bondsscheidsrechter, die in staat wordt geacht deze functie volgens de spelregels en procedures, en overige van kracht zijnde regelingen, naar behoren te vervullen.

Nationale hoofdscheidsrechters zijn verplicht per jaar minimaal 11 dagen, waarvan 8 op (inter)nationaal niveau, te functioneren.

E. OFFICIALS EN HUN TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

Bondsgedelegeerde

De bondsgedelegeerde heeft tot taak namens de KNLTB toezicht te houden op de organisatie van het hem toegewezen toernooi. Hij waakt over de belangen van de deelnemers en ziet toe dat de spelregels, de wedstrijd bepalingen, de bijzondere wedstrijd bepalingen en de bepalingen van het Wedstrijd- en Toernooireglement (WTR) op de juiste wijze worden nageleefd. Bij conflicten tussen deelnemers en de wedstrijd-leider treedt hij bemiddelend op. De wijze van benoeming van de bondsgedelegeerde alsmede zijn taken zijn omschreven in het WTR. Bij landelijke evenementen en bij Ranglijsttoernooien wordt de bondsgedelegeerde benoemd door de (landelijke) Commissie Toernooien, Evenementen en Speelsterkte, bij districtsevenementen door de (Districts) Commissie Wedstrijdtennis.

Wedstrijdleader

Een wedstrijdorganisator (vereniging of wedstrijdcomité) die een toernooi gaat organiseren dient een wedstrijdleader te benoemen. De taken en bevoegdheden van de wedstrijdleader zijn eveneens omschreven in het Wedstrijd- en Toernooireglement (WTR). E.e.a. komt op het volgende neer.

De wedstrijdleader:

- heeft de uiteindelijke beslissingsbevoegdheid over alle zaken m.b.t. de toepassing of uitleg van de spelregels, de gedragsregels en de toernooi- c.q. wedstrijdregels,
- is ervoor verantwoordelijk dat de hiervoor genoemde regels door hemzelf, door een in functie zijnde hoofdscheidsrechter en door de scheidsrechters en lijnrechters correct worden nageleefd,
- is verantwoordelijk voor de correcte „plaatsing” van spelers,
- verricht de loting voor het toernooi,
- is de eerst verantwoordelijke voor de planning van de wedstrijden,
- let erop dat de spelers duidelijk worden geïnformeerd over het speelschema,
- wijst de banen aan waarop moet worden gespeeld,
- is ervoor verantwoordelijk dat op elke baan aanwezig zijn: enkel-spel paaltjes, een meetlat, een scheidsrechtersstoel, stoelen voor de spelers en eventueel voor de lijnrechters,
- bepaalt met hoeveel ballen een partij wordt gespeeld, en wanneer deze evt. gewisseld moeten worden, voorzover dit niet in de bepalingen van het betreffende evenement is geregeld,
- bepaalt het tijdstip van het begin van de partijen, met inachtneming van de rechten van de spelers op rusttijden,
- is bevoegd een speler, die op de vastgestelde tijd niet gereed is om te spelen of weigert te spelen, in het betreffende onderdeel het

- recht op spelen of verder spelen te ontzeggen,
- beslist over het al dan niet afbreken van een partij wegens regen, duisternis of andere omstandigheden. In geval van duisternis doet hij dit na een even aantal spellen in de aan de gang zijnde set. NB. de scheidsrechter mag, op grond van Bijlage V, de partij onderbreken en/of opschorten, wanneer omstandigheden dit z.i. wettigen, maar de wedstrijdleider moet hieraan zijn goedkeuring geven of verder laten spelen),
- beslist of een reeds begonnen wedstrijd moet worden verplaatst naar een andere baan. Zo'n beslissing moet echter de goedkeuring van de spelers hebben, tenzij de verplaatsing noodzakelijk is om het betreffende evenement tijdig te beëindigen,
- beoordeelt of de banen geschikt zijn om bespeeld te worden (bijv. na regen),
- wijst, indien geen hoofdscheidsrechter is aangesteld, de scheidsrechters en evt. lijnrechters aan,
- beslist in al die gevallen, de toepassing of uitleg van de spelregels of gedragsregels betreffende, waarin de scheidsrechter zich onbevoegd verklaart een beslissing te nemen of waarbij een speler een beslissing van de scheidsrechter aanvecht. (NB.: het gaat hier **niet** om **zichtbeslissingen**, maar om **regelinterpretaties**).
- beslist in alle gevallen, waarin hij een verkeerde toepassing of uitleg van regels constateert,
- is bevoegd een scheidsrechter of lijnrechter te verplaatsen of te vervangen.

Bij een **toernooi** moet de wedstrijdleider altijd op het park/in de hal/op de baan aanwezig zijn, zoveel mogelijk op een vaste plaats.

Wanneer de wedstrijdleider afwezig is, moet er een plaatsvervangend wedstrijdleider zijn aangewezen. De plv.wedstrijdleider kan door de toernooi-organisator zowel als door de wedstrijdleider zelf worden aangewezen.

In de lagere klassen van de **competitie** is er meestal geen wedstrijdleider aanwezig. Een beroep op zo'n official is dan niet mogelijk. Er zijn in het Competitiereglement geen bepalingen die in gevallen van verkeerde uitleg van een spelregel voorzien. De (verplicht op het park aanwezige) Verenigingscompetitieleider heeft die bevoegdheid in elk geval niet. In de twee hoogste klassen van de landelijke (zondag) competitie is er wel zo'n beroepsmogelijkheid, omdat bij die wedstrijden een door de Bond aangewezen hoofdscheidsrechter/competitiegedelegeerde aanwezig is.

Zie ook het uitgebreide hoofdstuk "Procedures voor wedstrijdleider/hoofdscheidsrechter bij partijen die zonder scheidsrechter worden gespeeld." (blz 150 bij P.)

Hoofdscheidsrechter

Aan het verzorgen van een goede arbitrage is nogal wat werk verbonden. Daarom zal voor iedere wedstrijd en voor elk toernooi van behoorlijke omvang en/of enig belang, voor de arbitrage een hoofdscheidsrechter worden aangewezen.

Bij toernooien waar een hoofdscheidsrechter optreedt, neemt deze alle arbitrage-bevoegdheden van de wedstrijdleider over. E.e.a. is geregeld in het WTR en v.w.b. Ranglijsttoernooien eveneens in het Reglement Nationale Ranglijsttoernooien.

Bij de landelijke gemengde (zondag)**competitie** worden door de Landelijke Werkgroep Arbitrage hoofdscheidsrechters als competitiege-delegeerde aangewezen voor de hoogste klassen, tw. de Eredivisie en de Hoofdklasse.

Taken en bevoegdheden van hoofdscheidsrechters/competitiegedelegeerden in de competitie zijn geregeld in het Competitiereglement (CR) en in een aanvullende instructie.

De hoofdscheidsrechter dient natuurlijk een zeer gedegen kennis te hebben van de spelregels, het Wedstrijd- en Toernooireglement c.q. het Competitiereglement en alle verdere specifieke bepalingen m.b.t. de wedstrijd of het toernooi waar hij als hoofdscheidsrechter optreedt.

De taken van de hoofdscheidsrechter zijn de volgende:

- Hij zorgt voor voldoende scheidsrechters en/of lijnrechters voor iedere wedstrijd.
- Hij zorgt er zondig voor dat deze officials tevoren goed geïnstrueerd zijn, b.v. door een schriftelijke instructie, waarin de belangrijkste regels en procedures vermeld zijn.
- Hij zorgt voor een goede rooster-indeling van de fungerende scheids-/lijnrechters en maakt de indeling zo vroeg mogelijk bekend.
- Hij zorgt voor een bijeenkomst (briefing) van alle scheids-/lijnrechters vóór de aanvang van de wedstrijden. Bij een toernooi doet hij dit zo mogelijk dagelijks. Hij geeft daarbij een overzicht van belangrijke zaken, regels en aanwijzingen, en bespreekt evt. gemaakte fouten. Wanneer zo'n bijeenkomst om een of andere reden niet kan worden gehouden, deelt hij schriftelijke informatie uit aan alle functionerende scheidsrechters.
- Hij zorgt voor de uitgifte en inname van de telbladen en de ballen aan de scheidsrechter(s).
- Hij draagt m.b.t. de scheidsrechters de verantwoordelijkheid t.a.v.:
 - tijden van functioneren;
 - voldoende rust;
 - rust - of ontspanningsruimte;
 - verstrekking van consumpties en evt. maaltijden;
 - toegangskarten voor de scheidsrechters en hun evt. introduc e(s);

- tribunepplaatsen voor de scheidsrechters en hun introduc e(s);
- onderkomens voor de nacht, enz.;
- vergoedingen en declaraties.
- Hij heeft de verplichting de verrichtingen van de scheidsrechters en lijnrechters te beoordelen en hierover rapport uit te brengen aan de Landelijke Commissie Arbitrage.
- Hij dient voor het goede verloop van het toernooi of de wedstrijden de vertrouwensman van de scheidsrechters te zijn.
- Indien de omvang en de belangrijkheid van een toernooi dit vereisen, kan de wedstrijdleader een assistent-hoofdscheidsrechter aanwijzen.

Toezichthouder

Sinds een aantal jaren kennen we ook de functie van **toezichthouder**.

Toezichthouders zijn (oud-)bondsscheidsrechters die door de Landelijke Werkgroep Arbitrage of door een districtscommissie Wedstrijdtennis worden aangewezen bij evenementen, waar geen hoofdscheidsrechter en/of scheidsrechters aanwezig zijn. Ook hun bevoegdheden worden omschreven in het WTR.

De toezichthouder zorgt op de hem toegewezen banen voor de juiste toepassing van de spelregels en het Strafpuntensysteem.

De toezichthouder:

- zorgt bij de loting van het wedstrijdschema aanwezig te zijn, zodat hij door de wedstrijdleader aan de spelers kan worden voorgesteld;
- dient voor de spelers herkenbaar te zijn. Hij is daarom gekleed in scheidsrechterstenu en draagt een toezichthouders clip;
- stelt zich zodanig op dat hij de banen goed kan overzien en bij problemen meteen ter plekke is;
- hanteert het principe dat de speler aan wiens kant de bal stuit bepaalt of die bal in of uit is. Hiervan wordt alleen afgeweken als de spelers, na de toezichthouder gehoord te hebben, alsnog bereid zijn tot een let of als de toezichthouder zelf heeft geconstateerd dat een bal in dan wel uit was. In deze laatste situatie mag de toezichthouder bepalen aan wie het punt toekomt.

Bovendien neemt hij de bevoegdheden van de wedstrijdleader over om het SPS toe te passen.

Het staat niet met zoveel woorden in het WTR, maar het zal duidelijk zijn, dat een toezichthouder slechts kan functioneren bij die partijen, waarvoor geen scheidsrechter is aangewezen. Uiteraard wordt beoogd om ook die partijen, ondanks het ontbreken van een scheidsrechter, conform de regels te laten verlopen. Een toezichthouder vervangt dus niet de scheidsrechter - temeer daar hij op een aantal banen tegelijkertijd in die hoedanigheid in functie is - maar hij moet a.h.w. de garantie vormen dat ook die partijen op een reglementaire wijze worden afge-

werkt.

In de „Instructie voor Toezichthouders”, uitgegeven door de LWA, staan de taken en bevoegdheden van de toezichthouder uitvoerig beschreven.

Verenigingscompetitieleider

Sinds 1 januari 1998 moeten de verenigingen die deelnemen aan de competitie beschikken over een verenigingscompetitieleider (VCL).

Deze functionaris is verantwoordelijk voor een ordelijk verloop van de competitie op het park van zijn vereniging.

Tot de belangrijkste taken van de VCL op competitiedagen behoren:

- de ontvangst van bezoekende teams en zich als VCL bekend maken;
- toewijzing van de banen aan de diverse teams;
- uitgifte van de ballen;
- toezicht op het naleven van de gedrags-, kleding- en reclameregels;
- beslissen over het evt. onderbreken c.q. hervatten van een partij i.v.m. de weersomstandigheden of de toestand van de baan.

F. SCHEIDSRECHTER

De scheidsrechter is degene die een partij leidt. Zijn voornaamste rol is erop toe te zien dat de partij eerlijk verloopt. Dit betekent dat hij:

- ervoor moet zorgen dat de spelregels, zowel naar de letter als naar de geest, worden nageleefd;
- moet voorkomen dat het spel ten onrechte door oorzaken van buitenaf wordt beïnvloed of opgehouden.

Een tweede taak van de scheidsrechter is het publiek op de hoogte houden van het verloop van de partij.

Tenslotte moet hij er voor zorgen dat het spelverloop correct wordt geregistreerd.

De scheidsrechter moet de partij onder controle houden, maar nooit proberen te domineren. Hij moet autoriteit hebben, maar niet autoritair zijn! De scheidsrechter heeft - ook wanneer hij door lijnrechters geassisteerd wordt - de uiteindelijke beslissingsbevoegdheid over alle zaken m.b.t. waarneembare feiten, dus b.v. over het al of niet „in” of „uit” zijn van een bal. Een speler kan daartegen niet in beroep gaan bij de wedstrijdleider of hoofdscheidsrechter.

Gaat het echter om toepassing of uitleg van de regels (bijv. of voor een bepaald geval van hinder al of niet een let moet worden gegeven) of wanneer een speler de competentie van de scheidsrechter wil aanvechten cq. deze of een lijnrechter vervangen wil hebben, dan is beroep mogelijk bij de wedstrijdleider of hoofdscheidsrechter (Bijlage V).

Terwijl de wedstrijdleider opgeroepen of gehaald wordt - b.v. door een ballenjongen - moet het spel in principe doorgaan, tenzij het om een interpretatie of kwestie gaat, waarbij de wedstrijdleider moet beslissen aan wie een bepaald punt moet worden toegekend.

Weigert een speler intussen verder te spelen, dan “klokt” de scheidsrechter de speler (20 sec. c.q. 90/120 sec. regel) en past bij overschrijding van die tijdslimieten het Strafpuntensysteem (SPS) toe.

Vóór de partij heeft de scheidsrechter de volgende taken:

- hij neemt het telblad en de ballen bij de wedstrijdleiding in ontvangst;
- hij informeert met hoeveel ballen er gespeeld wordt en of en zo ja wanneer deze gewisseld dienen te worden;
- indien hij lijnrechters krijgt toegewezen, deelt hij deze in, voorzover de wedstrijdleider/hoofdscheidsrechter dit nog niet gedaan heeft;
- hij verzamelt zo nodig zijn lijnrechters en gaat dan met hen naar de baan; hij zorgt ervoor op de baan te zijn voordat de spelers er zijn.
- hij controleert of de netkabel voldoende strak gespannen is, de netband glad zit en de nettrekband recht hangt;
- hij controleert - indien een enkelspel gespeeld wordt - of de enkelspelpaaltjes op de juiste plaats staan en of de nethoogte

- correct is;
- hij informeert zo nodig naar de correcte uitspraak van de spelersnamen;
- hij verricht de toss;
- vlak voordat de partij begint controleert hij of de spelers correct gekleed zijn; dit betekent dat zij in **tenniskleding** spelen, geen trainingspak aanhouden (ook niet alleen een broek of jack, tenzij de weersomstandigheden of latente blessures van een speler de **wedstrijdleider** binnen 15 minuten correct te (ver)kleden. Bij twijfel moet de wedstrijdleider geraadpleegd worden. Het niet voldoen aan deze opdracht kan leiden tot onmiddellijke diskwalificatie;
- hij zorgt ervoor dat hij genoeg ballen heeft, ook voor evt ballenwisseling(en);
- hij ziet toe op het inspelen (max. 5 minuten) en vult intussen zijn telblad voor zover nodig in;
- hij waarschuwt de spelers wanneer er nog 2 minuten resp. 1 minuut inspeeltijd over is;
- hij kondigt vervolgens aan wat voor partij er zal worden gespeeld, wie de spelers zijn en wat het resultaat van de toss is;
- hij geeft het einde van de inspeeltijd aan en verzoekt de spelers zich gereed te maken om te beginnen („Tijd, wilt u zich gereedmaken om te spelen”).

Tijdens de partij heeft de scheidsrechter de volgende taken:

- hij roept zelf met duidelijke stem de beslissing over een let, geraakt, tweemaal, en hinder. Als hij een dergelijke beslissing over het hoofd ziet, blijft het punt bestaan. Overige beslissingen (fout, uit enz.) worden door de lijnrechters afgeroepen;
- hij noteert de gemaakte punten (zo nodig de geslagen aces, servicefouten, enz) op zijn telblad en voorts het moment voor het wisselen van de nieuwe ballen en alle evt. onderbrekingen door oorzaken van buitenaf (b.v. door regen), met de tijdstippen waarop die onderbrekingen beginnen en eindigen;
- hij roept duidelijk de stand in het spel af na elk gemaakt punt, de stand in de set na elk spel, de stand in de partij bij het einde van elke set en daarna elk oneven spel;
- hij attendeert de spelers - zo nodig - op het wisselen van speelhelft;
- hij zorgt ervoor dat de ballen tijdig worden gewisseld;
- hij zorgt voor een vervangende bal wanneer er een bal zoek raakt of lek wordt;
- hij ziet erop toe, dat de partij zonder onderbreking wordt uitgespeeld met dien verstande dat er maximaal 20 seconden mogen verlopen tussen twee punten en maximaal 90 seconden tijdens het wisselen van speelhelft (behalve in de tiebreak), c.q. 2 minu-

- ten bij een setpauze;
- bij letsel mag hij max. 3 minuten blessuretijd geven; bij het wisselen van speelhelpt is de blessuretijd max. 4 1/2 min. (de 90 seconden daarbij inbegrepen) en bij een setpauze max. 5 minuten;
- hij beslist of het zin heeft dat hij naar de afdruk van een bal gaat kijken om te controleren of de oorspronkelijke waarneming juist was;
- hij laat de lijnrechters zoveel mogelijk merken, dat hij het met door hen genomen beslissingen eens is;
- hij wijzigt een beslissing van een lijnrechter, indien hij er helemaal zeker van is, dat deze een duidelijke fout heeft gemaakt;
- indien hij daartoe aanleiding ziet verplaatst of vervangt hij een lijnrechter;
- hij past zonodig het Strafpuntenstelsel toe en noteert e.e.a. op zijn telblad en na de partij op het strafpuntenblad;
- hij is ook, tot vlak na de partij, verantwoordelijk voor de toepassing van het SPS;
- hij laat - evt. op verzoek van een speler - de wedstrijdleader of hoofdscheidsrechter erbij halen indien er een geschil ontstaat over de toepassing van de regels of indien een speler om zijn (de scheidsrechters) vervanging vraagt (N.B. totdat de wedstrijdleader of hoofdscheidsrechter op de baan is moet het spel zo mogelijk intussen wel doorgaan!);
- hij geeft leiding aan evt. aanwezige ballenkinderen.

Na de partij levert de scheidsrechter het telblad en evt. het strafpuntenblad (na deze volledig te hebben ingevuld) en de ballen bij de wedstrijdleader of hoofdscheidsrechter in en bespreekt met deze de evt. voorgekomen problemen.

Pre-match meeting

1. Ga voor de toss op de baan bij het net staan - ongeveer midden tussen de scheidsrechtersstoel en de middenservicelijn - en laat de spelers naar u toe komen. Als een speler niet direct komt en zegt "toss maar alvast", zegt u dat u de tijd hebt en wel even wacht.
Bij een dubbel kunt u evt. tossen met twee spelers (van elk van beide partijen).
2. Informeer de spelers over aantal sets, al of niet toepassen van de (super) tiebreak en (indien van toepassing) over de ballenwissel, het aantal lijnrechters en welke lijnen u zelf voor uw rekening neemt.
3. Controleer of de kleding aan de voorschriften voldoet.
4. Verricht de toss.
5. Gebruik niet een te kleine munt om te tossen. Als u zich moet bukken om te zien of het kop of munt is, hoe kunt u dan bij de

- verre langelij n zien of een bal uit of in is?
6. Geef met een handgebaar aan wie de toss gewonnen heeft en vraag dan naar de keus van de betrokkene(n).
 7. Pak de munt pas op als de spelers weglopen.

Algemeen

- Zorg voor uw eigen „opwarming” door al tijdens het inslaan de bal te volgen en vast te stellen of hij „in” of „uit” is.
- Kijk altijd eerst naar de serveerder als deze zich voorbereidt om te serveren, kijk daarna of de ontvanger klaar staat en kijk vervolgens weer naar de serveerder.
- Concentreer u volledig op de wedstrijd en volg de in het spel zijnde bal goed, ook als u met hulp van lijnrechters scoort.
- Neem uw beslissing snel en vooral gedecideerd. Bedenk dat de spelers elke aarzeling of onzekerheid in uw stem onmiddellijk opmerken.
- Inspecteer zonodig - evt. op verzoek van een speler - de balafdruk (alleen op gravelbanen).
- Laat slechts in uiterste noodzaak - als u zelfs na een inspectie van de balafdruk niet zeker weet of de bal „uit” of „in” was - het punt overspelen.

Indien een speler een beslissing van u of één van uw lijnrechters aanvecht, mag u niet aan de tegenpartij vragen wat die ervan denkt. U mag hem niet met uw verantwoordelijkheid „belasten”.

- Roep de stand pas af nadat u de verliezer van het punt kort hebt geobserveerd. Evt. bezwaren - waar u direct op moet inspelen - zullen nl. meestal van die kant komen.

In een enkele situatie moet u eerst de winnaar observeren, nl. wanneer u net met hem een woordenwisseling hebt gehad of na een „let” tegen hem.

- Roep de stand kort en bondig af, niet te snel, maar duidelijk verstaanbaar voor spelers en publiek, dus met opgeheven hoofd. Zorg ervoor dat u dit niet tijdens het evt. applaus van het publiek doet.
- Noteer daarna het punt op het telblad.
- Zit „actief” in uw stoel.
- Probeer enige variatie in uw stem te brengen wanneer u de score afroept. i.p.v. met een monotone en saaie stem af te roepen.
- Wanneer u merkt dat u bij het afroepen van de stand een vergissing hebt begaan, zeg dan: „Correctie, de stand is...”
- Wees niet „over-officieel”. Houd de geest van de regels en de sfeer van de partij in het oog.

Wijze van optreden tegenover spelers

- Behandel de spelers altijd correct en vriendelijk. Blijf daarbij echter wel beslist. **U moet autoriteit hebben, niet autoritair zijn!**

- Spreek gewoon "huis, tuin en keuken" Nederlands en gebruik geen hoogdravende termen of "regel-taal".
- Probeer evt. kritiek zoveel mogelijk positief te uiten. Zeg dus niet: "u mag die pet niet op" wanneer er commerciële reclame op staat, maar zeg: "Hebt u een andere pet bij u?"
- Gebruik waar mogelijk de term "we" i.p.v. "ik". Zeg bv.: "We zijn de ballenwisseling vergeten" en niet: "Ik ben vergeten de ballen te wisselen".
- Ga geen lange discussies aan met spelers. Luister wel naar hun argumentatie, deel hun dan uw beslissing mee en de gronden waarop die berust.
- Probeer onder alle omstandigheden kalm te blijven, hoe onbeschoft spelers zich evt. ook tegen u gedragen. Word niet boos (of laat niet merken dat u boos bent) en ga vooral geen lelijke dingen (terug)zeggen.
- Denk er aan de (volwassen) speler/spelster, zeker in conflictsituaties met „meneer” of „mevrouw” aan te spreken.
- Wanneer u een speler tijdens een speelhelftwisseling een vermaning (soft warning) wilt geven, geeft u die indien betrokkene het laatste spel gewonnen heeft, onmiddellijk. Heeft de betrokkene het laatste spel verloren, dan laat u hem even afkoelen en geeft u de vermaning na 40-45 seconden tijdens de wisseling of pauze.

Wijze van optreden tegenover publiek

Laat het publiek tijdens het spel zoveel mogelijk „zijn gang gaan”. Laat de mensen „ach” en „och” roepen en van hun enthousiasme blijk geven. De tijden dat een tenniswedstrijd in absolute stilte gespeeld moest worden, zijn voorbij. Ga ook niet in op evt. afkeurend gefluit en gejoel van de tribune n.a.v. een beslissing van u of een van uw lijnrechters. Vraag hooguit om stilte vlak voor de service en slechts dan wanneer u aan een speler merkt, dat hij last van het rumoer heeft. Vraag dan op een beleefde en vooral vriendelijke manier om stilte, bijv.:

- "De spelers staan klaar (dank u)"

Behandel het publiek altijd respectvol met aankondigingen (liefst in de eigen taal)in de trant van:

- "Wilt u snel gaan zitten"

- "Wilt u niet met een flits fotograferen"

G. DE LIJNRECHTER

Algemeen

Een lijnrechter „bewaakt” een bepaalde lijn en heeft primair tot taak aan te geven wanneer een bal buiten „zijn” lijn neerkomt, dus „uit” is.

Concentratie

De lijnrechter moet zich goed op het spel concentreren. Dat betekent echter niet, dat hij voortdurend naar zijn lijn moet staren. Hij kan rustig het spel volgen (behalve als service- of middenservice-lijnrechter, zie verderop), maar moet extra opletten als de bal in de buurt van zijn lijn neerkomt.

De zit- of sta-houding en de wijze waarop een lijnrechter roept bepalen in grote mate zijn geloofwaardigheid voor de spelers. De beslissingen van een lijnrechter, die er correct en actief bijzit (op dwarslijnen) of staat (op langelijnen) en op een korte, duidelijke en vooral besliste wijze roept, wekken bij de spelers veel meer vertrouwen dan de beslissingen van een lijnrechter, die op zijn gemak onderuit zit en zacht en/of aarzelend roept.

Roepen

Is een bal „uit” d.w.z. dat hij helemaal buiten de lijn valt en dus zelfs geen millimeter daarvan raakt, dan roept de lijnrechter luid en duidelijk „uit” (of „fout” wanneer het een geserveerde bal betreft) en steekt direct daarna een arm uit in de richting waarin de bal uitging.

Men moet exact op het moment dat de bal de **grond** buiten de lijnen **raakt**, roepen, niet eerder (ook als de bal meters uit gaat) en niet later.

Men moet ook **altijd even luid** roepen, of de bal nu vijf centimeter of vijf meter uit is.

Veel lijnrechters hebben de neiging zachter te roepen naarmate de bal verder uit is, uit een soort misplaatste verlegenheid, dat men zich belachelijk maakt. Het tegendeel is echter waar. Altijd even hard roepen is correct en straalt zekerheid uit - Amerikanen noemen dat treffend „sell your call” (verkoop je afroep).

Handsignalen

Zoals hierboven al is vermeld, volgt het „uit”-teken met de arm direct op het roepen, dus een fractie erna.

Behalve het normale „armsignaal” - gestrekt met de handpalm naar voren - kennen we nog twee bijzondere tekens, nl. het zgn. „safe-signal” en het „unsighted-signal”.

Wanneer een bal vlak vóór de lijn (vanaf ca. 15 cm ervoor) of op de lijn neerkomt of de lijn nog net aan de achterkant of de zijkant raakt, zgn. „close calls”, dan moet de lijnrechter dit aangeven door beide handen naast elkaar met de handpalmen naar beneden, even boven de knieën,

vóór zich te houden. We noemen dit het **safe-signal**. Dit signaal moet even worden aangehouden en men moet hierbij naar de scheidsrechter kijken om te zien of deze het teken heeft opgemerkt. Is het punt hierbij beslist, doordat de bal onhoudbaar was, dan mag men het signaal nog even aanhouden t.b.v. de speler die het punt verliest. Gaat de rally door, dan moet men het teken slechts kort aanhouden.

Ziet de lijnrechter een bal in de buurt van zijn lijn niet, dan moet hij een **unsighted-signal** (niet-gezien-signaal) geven door beide handen naast elkaar voor zijn gezicht te houden (met de handpalmen naar het gezicht toe). Ook dit signaal moet even worden aangehouden, zodat de scheidsrechter het goed kan zien. De scheidsrechter zal, als hij de bal „in” ziet, laten doorspelen (door niets te zeggen) respectievelijk zelf „uit” roepen. Laat hij doorspelen, dan moet de lijnrechter snel zijn handen voor zijn gezicht weghalen, om niet een protest uit te lokken van de speler die de bal liever „uit” had gezien.

Overrulen

Zoals bekend mag en moet de scheidsrechter beslissingen van een lijnrechter corrigeren (overrulen), wanneer deze naar zijn mening een duidelijke fout maakt (clear mistake). Hoewel lijnrechters bijna altijd van mening zijn dat de scheidsrechter hen ten onrechte corrigeert, behoren zij een overrule sportief op te vatten en door woord noch gebaar te demonstreren dat zij het daarmee niet eens zijn.

Tips

Kijken naar de bal

- volg het spel
- concentreer je extra wanneer de bal in de richting van jouw lijn wordt geslagen
- probeer globaal de plaats te bepalen waar de bal naar toe zal gaan
- volg de bal niet tot het laatste moment, maar
- richt je ogen op de lijn en het gebied er vlak achter
- houd je hoofd stil en je ogen strak gericht op de plek waar de bal ongeveer moet terechtkomen.

Bij het einde van het punt

- op gravel: houd je oog op de bewuste plek, maar let ook op de scheidsrechter
- op een harde baan: kijk naar de scheidsrechter als je een „eindepunt” afroep of teken hebt gegeven
- kijk niet naar de speler nadat je een zgn. close-call hebt gegeven
- roep onmiddellijk „correctie” en steek daarbij je hand omhoog, als je per abuis „uit” of „fout” hebt geroepen. De scheidsrechter zal dan het punt laten overspelen of - bij een onhoudbare bal - toekennen aan de speler die de bal heeft geslagen.

Aandachtspunten

- Geef een balafdruk (uitsluitend op gravelbanen en op Canada Tenn en French Court banen) alleen aan, wanneer de scheidsrechter je daarom vraagt. Loop dan naar de bewuste plek, buk, kijk (nog eens) goed en wijs vlak boven de baan de balafdruk aan. De scheidsrechter die intussen van de stoel is afgekomen, beslist dan of de bal „uit“ of „in“ wordt gegeven.
- houd oogcontact met de scheidsrechter bij elk teken dat je geeft en bij speelhelftwisselingen
- vang geen ballen op die bij je in de buurt komen
- houd geen handdoeken van/voor spelers vast
- praat niet met toeschouwers
- applaudiseer niet voor spelers
- maak geen paniekerige of clowneske bewegingen bij het ontwijken van op je afkomende ballen, m.a.w. laat het publiek niet om je lachen
- ga naar een andere plaats als de scheidsrechter je dat vraagt
- verlaat de baan niet zonder toestemming van de scheidsrechter.
- ga mee met een speler die voor een sanitaire onderbreking de baan af moet en controleer of deze de onderbreking niet voor andere doeleinden gebruikt. Bij misbruik, licht dan de speler en de scheidsrechter in.

Specifieke taken

Voor de **service-lijnrechter** en de **middenservice-lijnrechter** geldt een aparte „techniek“ van kijken.

Omdat de service-ballen vaak met zeer grote snelheid aankomen, is het beslist niet aan te raden te proberen de bal te volgen van het moment van raken door de serveerder tot het neerkomen op de grond. De praktijk heeft uitgewezen, dat de beste wijze om de servicelijn en/of middenservicelijn te bewaken is: naar de serveerder kijken totdat hij de bal opgooit en dan onmiddellijk naar de lijn kijken. Komt een geserveerde bal buiten het servicevak terecht dan roept de (midden-)service-lijnrechter: „Fout“ en steekt zijn linker- resp. rechterhand uit, al naar gelang de kant waarheen de bal uit ging.

Lijnrechters die **lange lijnen** moeten „bewaken“, dienen te staan, vooral wanneer zij ook de lange lijn aan de andere kant van het net (dus door het net heen) in de gaten moeten houden. Wanneer er naar hen toe geserveerd wordt, is de kans groot dat de ontvanger - bij een scherp naar buiten geslagen service - „door hun beeld loopt“ en het zicht op de bal ontnemt. Om dat te voorkomen kan men ofwel op zijn hurken - recht achter de lijn - gaan zitten zodat men tussen de benen van de ontvanger door kan kijken, ofwel één à anderhalve meter naar buiten (voorover) gaan staan zodat de lijn vrij in het zicht ligt. Denk eraan zo snel mogelijk na de service-terugslag, zonder bruuske bewegingen, weer in het verlengde van de lijn te gaan staan!

De **lijnrechters op de achterlijn** hebben ook tot taak op „voetfouten” (Zie Spelregel 18) te letten. Zondigt de serveerder tegen deze regel, dan moet de lijnrechter - nadat de bal is geslagen (!) - „voetfout” roepen en zijn hand opsteken.

Ook de **middenservice-lijnrechter** en de **langelijn-lijnrechter** moeten op voetfout letten. De serveerder mag immers niet op of over de denkbeeldige verlenging van de middenservicelijn /of over de denkbeeldige verlenging van de buitenkant van de lange lijn gaan staan voordat de servicebal is geslagen. Het bestraffen van voetfouten is misschien wel de meest ondankbare taak van de scheidsrechter of de daarvoor verantwoordelijke lijnrechters. De meeste spelers vinden het om één of andere onverklaarbare reden onsportief, wanneer zij voor voetfout worden bestraft en zeker wanneer zij daarvoor niet eerst een waarschuwing hebben gehad. Dit laatste berust op een hardnekkig misverstand. Een voetfout behoort, evenals elke andere fout, DIRECT te worden bestraft en dan ook vanaf de eerste keer dat het gebeurt en niet pas aan het einde van de set, wanneer het belangrijk gaat worden. Overigens mag slechts voetfout worden gegeven, als men er absoluut zeker van is dat de overtreding werd begaan. De serveerder heeft dus elk voordeel van de twijfel. Wanneer de betrokken speler daarnaar vraagt, moet de lijnrechter aangeven met welke voet hij voetfout heeft gemaakt.

„Uit”-ballen moeten worden aangegeven door de afroep „uit” en het uitsteken van een arm.

De **netrechter** zit bij de netpaal - bij voorkeur vóór de scheidsrechtersstoel - en heeft tot taak geserveerde ballen die het net, de netband of de nettrekband raken en vervolgens over het net gaan te signaleren, alsmede ballen die door het net gaan. Hij roept hierbij „net” resp. „door het net” en steekt een hand op.

Bij de uitvoering van de service behoort de netrechter de wijsvinger van de hand aan de kant van de serveerder (licht) op de netband te houden (bij een enkelspel voorbij het enkelspelpaaltje), aan de kant van de ontvanger langs de netband te kijken en daarbij zijn oor dichtbij de netband te houden. Dit geeft de beste waarborg om een netbal - zelfs als deze het net slechts heel licht aanraakt - te constateren.

Onmiddellijk nadat de geserveerde bal het net is gepasseerd, moet de netrechter zijn wijsvinger van het net nemen.

Voorts heeft de netrechter tot taak na elke set de nethoogte in het midden te controleren. Dat moet hij ook - maar alleen op aanwijzing van de scheidsrechter - doen na elke forse aanraking van het net door spelers en/of hun rackets. De netrechter ziet in voorkomende gevallen ook toe op het wisselen van de ballen en geeft zondig aanwijzingen aan de ballenkinderen.

Samenwerking met scheidsrechter

Teamwork van scheidsrechters en lijnrechters is onontbeerlijk voor een goed verloop van de arbitrage bij een wedstrijd. Één van de belangrijkste zaken hierbij is het „**ogcontact**” tussen de scheidsrechter en zijn lijnrechters, met name bij ballen die in de buurt van een lijn komen.

Geeft een lijnrechter een bal uit, dan moet hij niet alleen roepen en zijn arm uitsteken, maar ook naar de scheidsrechter kijken, totdat hij merkt dat deze zijn signalen heeft gezien en gehoord.

De scheidsrechter moet in elk geval bij ballen, die de lijn net niet of net wel geraakt hebben, zgn. „**close-calls**” met een knikje van zijn hoofd in de richting van de betrokken lijnrechter aangeven dat hij het met de beslissing eens is. Is hij het er beslist niet mee eens, dan moet hij uiteraard overrulen. Twijfelt hij dan zou hij kunnen volstaan met even naar de lijnrechter te kijken ten teken dat hij diens signaal in elk geval opgemerkt heeft.

Vooraf wanneer een lijnrechter een „**safe-signal**” geeft is het van groot belang dat hij hierbij tegelijkertijd naar de scheidsrechter kijkt. Ook dan moet de scheidsrechter met een knikje aangeven, dat hij het gebaar gezien heeft en het ermee eens is. Dit wederzijdse vluchtige oogcontact en de evt. daarmee gepaard gaande hoofdknikjes van de scheidsrechter zijn vooral van belang voor het zelfvertrouwen van de lijnrechters. Zij merken daaraan dat de scheidsrechter ook scherp oplet en hun „lijnwerk”/hulp positief beoordeelt en op prijs stelt.

Voor een scheidsrechter zijn vooral de safe-signals van een lijnrechter een grote steun. Hij merkt daaraan dat de betrokken lijnrechter de betreffende moeilijke bal echt positief „in” heeft gezien en dat het uitblijven van een „uit”-roep niet het gevolg is van onoplettendheid of twijfel.

Wanneer een lijnrechter een **strafbaar feit** constateert (obscene gebaren, vloeken, enz.) dient hij wèl de aandacht te trekken van de scheidsrechter door handopsteken of door - als het spel stil ligt - naar hem toe te lopen om de geconstateerde overtreding te melden.

Indeling lijnrechters

Een volledige bezetting bestaat uit 1 scheidsrechter, 9 lijnrechters en een netrechter.

De lijnrechters kunnen op de volgende lijnen worden geplaatst (vanaf de scheidsrechtersstoel gezien):

- linkerachterlijn en rechterachterlijn
- linker/rechterservicelijn (overlopen na 2 spellen)
- linkerzijlijn eigen zijde en linkerzijlijn overzijde (linker verre lange lijn)
- rechterzijlijn eigen zijde en rechterzijlijn overzijde (rechter verre lange lijn)
- linkermiddenservicelijn en rechtermiddenservicelijn

Het minimum aantal lijnrechters, nodig om alle lijnen te bewaken is 5, t.w. 2 voor de achterlijnen, 1 voor de servicelijnen en 2 voor de langelijnen, waarbij de laatste twee „door het net heen” naar de achter het net gelegen lange lijn kijken.

Zijn er minder dan 5 lijnrechters beschikbaar voor een partij, dan kan de scheidsrechter deze naar eigen voorkeur indelen, tenzij de hoofdscheidsrechter deze indeling vaststelt.

De meest gebruikelijke indeling is de volgende:

- 1 lijnrechter:
verre lange lijn („door het net heen”)
- 2 lijnrechters:
verre lange lijn + overloop-service of twee achterlijnen of twee lange lijnen
- 3 lijnrechters:
twee achterlijnen + overloop-service of
twee achterlijnen + verre lange lijn of
twee lange lijnen + middenservice lijn (alle „door het net heen”)
- 4 lijnrechters:
twee achterlijnen + verre lange lijn („door het net heen”) + overloop-service, of
twee lange lijnen + middenservice lijn (alle „door het net heen”) + overloop-service.

Bewegende lijnrechters

De laatste jaren wordt - niet in het minst uit kostenoverwegingen - veel gebruik gemaakt van allerlei systemen om met een zo klein mogelijk aantal lijnrechters het hele speelveld zo effectief mogelijk te bestrijken. Diverse opstellingen van „Moving linesmen” (bewegende lijnrechters) worden daarbij beproefd. Dit bewegen houdt bijv. in, dat een middenservice-lijnrechter, na een „goede” service zich zo snel mogelijk begeeft naar een langelijn-positie - hij loopt dus tijdens een rally - om deze lijn tot het einde van het punt te bewaken. Bij het volgende punt neemt hij

opnieuw de positie achter de middenservicelijn in, enz.

De overloop service-lijnrechter is inmiddels overal een normale verschijning. Bij de Grand-Slam toernooien bedient hij - althans in het enkelspel - de elektronische service-lijn bewakingsapparatuur (line-monitor), op de „show courts”.

Al naar gelang de bezetting bestaat uit een scheidsrechter en 5, 6 of 7 lijnrechters, varieert hun positie, zoals op de bijgaande tekeningen wordt verduidelijkt. Overigens is het gebruikelijk dat de lijnrechters op de middenservicelijn en de lange lijnen staan i.p.v. zitten, al was het alleen maar om zich snel te kunnen verplaatsen. Bij al deze systemen wordt de middenservicelijn aan de ontvangstkant „gecalled”.

De lijnrechters die de zijlijn van het service-vak bewaken, doen dit „door het net heen”. Ofschoon dit als een nadeel moet worden beschouwd, is de winst van die positie dat de ontvangende speler tijdens de service niet door hun beeld kan lopen. In dat opzicht hebben zij dus een vrij uitzicht.

In het 5 en 7-lijnrechters-systeem wordt de middenservice-lijnrechter dus direct na een geslaagde service, langelij-nlijnrechter.

Het lopen van de middenservice-lijn naar de lange lijn dient snel, maar onopvallend te gebeuren.

Bij het „7-systeem” hoeft niet door het net heen gekeken te worden. In het 5 en 6-systeem wèl, met de aantekening dat in het 6-systeem de middenservice-lijnrechter niet tijdens de rally van positie moet wisselen. Opmerkelijk is voorts dat in dit 6-systeem aan de ene achterzijde van de baan twee lijnrechters staan en aan de andere zijde slechts één.

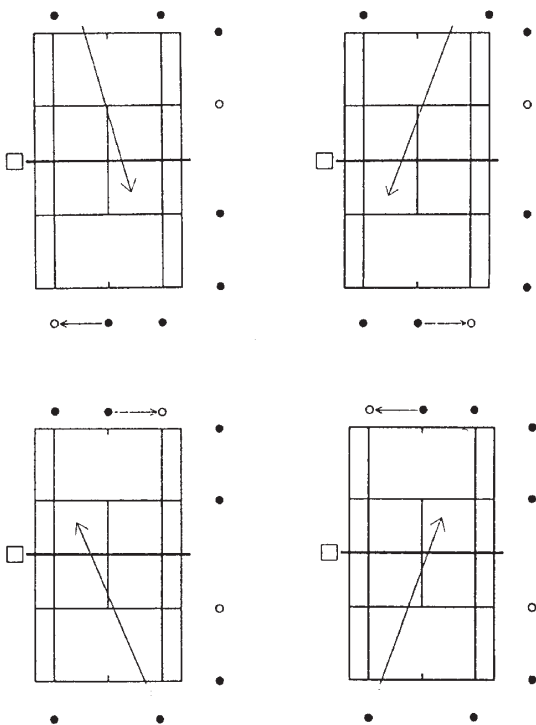
Aflossen van lijnrechters

Het is bij grote evenementen goed gebruik om lijnrechters, indien mogelijk, na een van te voren afgesproken tijd - bv. na anderhalf uur - af te lossen (het hele team of een gedeelte van het team) en hen een half uur rust te gunnen. Dat is beter dan een team een hele wedstrijd op de baan te laten, en wel om de volgende redenen:

- ze zullen minder snel moe worden en de concentratie verliezen;
- vaste rustperiodes zorgen ervoor dat lijnrechters zich kunnen ontspannen en dat ze precies weten wanneer zij weer op de baan moeten zijn;
- regelmatig rouleren geeft de mogelijkheid om een lijnrechter onopvallend te wisselen van een lijn waar zich een probleem heeft voorgedaan.

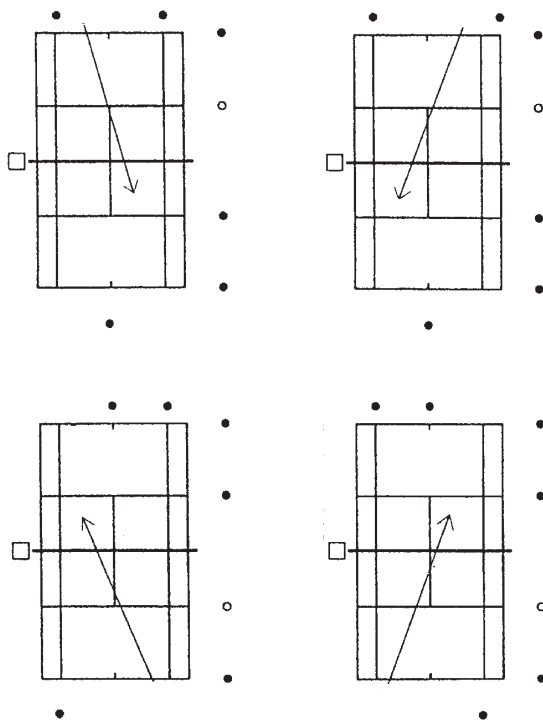
Zeven (7) lijnrechtors

1. Met 7 lijnrechtors moet er (door de middenservice-lijnrechtors) worden gelopen tijdens het punt.
2. De zijlijnen en de middenservice-lijnen worden bewaakt door vier (staande) lijnrechtors.
3. Alle zijlijnen worden slechts tot aan het net bewaakt,
4. Services worden gecalled aan de kant van de ontvanger en de middenservice-lijnrechtors gaat, na een goede service, naar de zijlijn die nog niet bewaakt is.

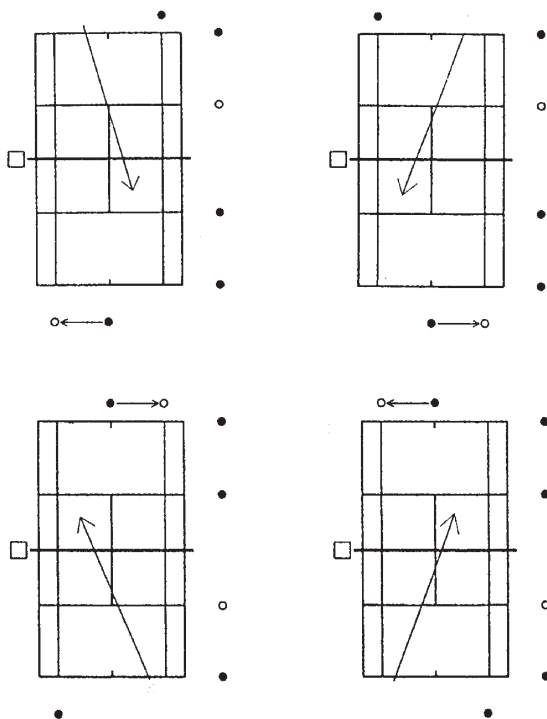
Zes (6) lijnrechters

1. Met 6 lijnrechters hoeft er tijdens een punt niet te worden gelopen.
2. De zijlijnen en de middenservicelijnen worden bewaakt door drie lijnrechters.
3. De zijlijn waar naartoe geserveerd wordt, wordt door het net heen bewaakt vanaf de kant van de serveerder. De middenservice-lijn wordt gecalled aan de kant van de ontvanger.

Vijf (5) lijnrechtters

1. De zijlijnen en de middenservicelijn worden bewaakt door twee lijnrechtters.
2. De posities zijn dezelfde als die voor 6 lijnrechtters, behalve dat de middenservice-lijnrechtter, na de service, naar de niet-bewaakte zijlijn loopt.
3. Met 5 lijnrechtters moet er worden gelopen tijdens het punt.

H. RICHTLIJNEN VOOR PARTIJEN DIE ZONDER STOELSCHIEDS-RECHTER WORDEN GESPEELD

Als een partij wordt gespeeld zonder stoelschiedsrechter dienen de spelers zich aan de volgende uitgangspunten te houden:

- Iedere speler is verantwoordelijk voor alle beslissingen aan zijn kant van het net.
- De speler moet onmiddellijk nadat de bal de grond buiten de lijn heeft geraakt "uit" of "fout" roepen, en wel zo luid dat de tegenstander het kan horen.
- Bij twijfel moet de speler zijn tegenstander het voordeel van de twijfel geven. Dit betekent dat - op banen waarop geen balafdruk is te zien - elke bal die niet met zekerheid "uit" kan worden gegeven, als "goed" moet worden beschouwd en dat het spel dus doorgaat.
- Als een speler ten onrechte een bal "uit" geeft en zich dan realiseert dat de bal "in" was, moet het punt de eerste keer worden overgespeeld, tenzij de bal voor hem onbereikbaar was (een "scorend punt"), in welk geval het punt voor de tegenstander is. **Bij elke volgende onterechte uit-call verliest de betrokken speler het punt.**
- De serveerder moet, hoorbaar voor de tegenstander, vóór iedere eerste opslag de stand afroepen.
- Als een speler wil protesteren tegen het gedrag of de beslissingen van zijn tegenstander dient hij bij een toernooi de wedstrijdleider (of een assistent) te verzoeken naar de baan te komen.

Voor partijen gespeeld op **gravelbanen** en op andere baansoorten, waarop balafdrukken zijn te zien (French Court en Canada Tenn), dienen de spelers zich, in aanvulling op het bovenstaande, te houden aan de volgende procedures:

- Alleen de balafdruk van de laatste slag van een slagenwisseling mag worden gecontroleerd. Controleren van een balafdruk mag ook als een speler het spel onderbreekt maar in een reflex de bal nog heeft teruggeslagen.
- Als een speler twijfelt aan de juistheid van een beslissing van zijn tegenstander kan hij de tegenstander vragen de balafdruk aan te wijzen. Onder normale omstandigheden moet de tegenstander in staat zijn de balafdruk aan te wijzen. De speler mag dan naar de andere kant van het net gaan om die balafdruk te bekijken (dus niet om een andere balafdruk aan te wijzen!).
- Als een speler de balafdruk uitveegt geeft hij daarmee aan dat het punt voor zijn tegenstander is.
- Als spelers het niet eens worden over de interpretatie van een balafdruk kan aan de wedstrijdleider (of een assistent) worden gevraagd om hierover een beslissing te nemen.

- Als een speler ten onrechte een bal "uit" geeft en zich dan realiseert dat de bal "in" was, verliest de speler die "uit" riep het punt. Tegen spelers die zich niet aan deze procedures houden kan worden opgetreden op basis van de tennisspelregels m.b.t. hinderen. Ook kunnen zij bestraft worden via het SPS wegens onsportief gedrag.

I. CODE VOOR ARBITRAGE-FUNCTIONARISSEN

De KNLTB verwacht van spelers die aan de nationale competitie of aan toernooien deelnemen dat zij zich strikt houden aan de gedragsregels op en rond de tennisbaan. Aan de arbitragefunctionarissen die worden ingezet bij de door de KNLTB georganiseerde evenementen worden dan ook hoge eisen gesteld m.b.t. deskundigheid en gedrag. Deze eisen zijn:

- 1 Scheidsrechters*) beschikken over een goede lichamelijke conditie.
- 2 Scheidsrechters beschikken over een goed gezichtsvermogen en een normaal gehoor.
- 3 Scheidsrechters zijn tijdig aanwezig bij wedstrijden waarbij zij functioneren.
- 4 Scheidsrechters beschikken over een zeer goede kennis van de Tennisspelregels en kunnen deze in alle spelsituaties toepassen. Hetzelfde geldt t.a.v. de procedures voor de tennisarbitrage tijdens wedstrijden, het Competitiereglement, het Wedstrijd - en Toernooireglement en het Strafpuntensysteem.
- 5 Scheidsrechters verschijnen goed verzorgd en correct gekleed bij evenementen waar zij functioneren.
- 6 Scheidsrechters nuttigen op de dagen dat zij functioneren geen alcoholische dranken voor aanvang van de wedstrijden, en voorts op die dagen ook niet op het tenniscomplex zolang er wedstrijden worden gespeeld en zij in scheidsrechtersuniform zijn.
- 7 Scheidsrechters functioneren niet bij een wedstrijd waarbij de scheidsrechter een relatie heeft met een van de spelers, voor zover deze relatie kan leiden tot belangenverstrengeling of tot twijfel aan de onpartijdigheid van de scheidsrechter. Hiermee worden niet slechts echte belangenverstrengelingen voorkomen; alleen al de schijn van belangenverstrengeling maakt een scheidsrechter ongeschikt om te functioneren bij een dergelijke wedstrijd.
- 8 Scheidsrechters bespreken, wanneer dit aan hen wordt gevraagd, met de spelers de uitleg van spelregels en manieren om de arbitrage en het gedrag van de spelers te verbeteren. Scheidsrechters zoeken niet bewust contact met de spelers en gaan niet vertrouwelijk met de spelers om. Het is scheidsrechters echter niet verboden om in hetzelfde hotel als spelers te logeren of om aan sociale verplichtingen deel te nemen waarbij ook spelers aanwezig zijn.
- 9 Scheidsrechters bekritisieren of verduidelijken niet publiekelijk afroepen (calls) of beslissingen van andere arbitragefunctionarissen. Dit is alleen toegestaan rechtstreeks naar de betreffende functionaris of de fungerende hoofdscheidsrechter.

- 10 Scheidsrechters sluiten op geen enkele wijze weddenschappen af met betrekking tot een tennisevenement.
- 11 Scheidsrechters spreken niet met toeschouwers voor, tijdens of onmiddellijk na een wedstrijd, behalve in die gevallen waarbij het nodig is om voor een goede voortgang van de wedstrijd de toeschouwers te informeren of tot stilte te manen.
- 12 Scheidsrechters doen, zonder voorafgaande toestemming van de KNLTB, geen mededelingen aan de pers als hun uitspraken m.b.t. de arbitrage op een bepaald evenement kunnen worden gepubliceerd of uitgezonden.
- 13 Scheidsrechters zijn te allen tijde volstrekt onpartijdig tegenover spelers en gaan geen relaties aan of ondernemen geen activiteiten die twijfel doen ontstaan aan hun onpartijdigheid als arbitragefunctionaris.
- 14 Scheidsrechters gedragen zich te allen tijde op een professionele en waardige wijze en tonen respect voor de hoofdscheidsrechter, andere arbitragefunctionarissen, overige medewerkers van het evenement, spelers en toeschouwers.
- 15 Scheidsrechters verlenen hun medewerking aan een evenement tot het moment dat de hoofdscheidsrechter hen toestaat te vertrekken.
- 16 Scheidsrechters die niet aan deze eisen voldoen kunnen van de arbitragelijst worden afgevoerd.

*) met scheidsrechters worden hier arbitragefunctionarissen bedoeld.

J. GEDRAGSREGELS VOOR SPELERS

Spelers behoren zich op de tennisbaan en op de tennisaccommodatie waar zij competitie spelen of aan een toernooi meedoen, correct te gedragen. Hoewel elk weldenkend mens in grote lijnen weet wat onder „correct gedrag” moet worden verstaan, is er in de loop der jaren de behoefte ontstaan om dit begrip zo duidelijk mogelijk te omschrijven en ook sancties te stellen op het overtreden van de fatsoensnormen.

In de Spelregels komt slechts één artikel voor waarin iets staat over „gedragingen” en over sancties bij overtreding van de bepalingen daarover. Dit is **Spelregel 29**, die gaat over de grondregel dat de wedstrijd **in principe** van het begin tot het einde **ononderbroken** moet worden gespeeld.

Er worden limieten aangegeven voor de duur van toegestane pauzes in het spel, nl.:

- tussen twee punten	maximaal 20 seconden
- bij een speelhelftwisseling	maximaal 90 seconden
- na een set	maximaal 120 seconden
- bij een blessure	maximaal 3 minuten
- bij een evt. toegestane rust na 2 sets
(bij vrouwen) c.q. 3 sets (bij mannen)	maximaal 10 minuten

Als sanctie bij het overtreden van deze bepalingen noemden de Spelregels tot voor kort: diskwalificatie, na een duidelijke waarschuwing.

In de praktijk van met name het profennis bleek er echter behoefte aan een genuanceerder strafstelsel.

Zo is in de zeventiger jaren het Point Penalty System (**Strafpuntensysteem**) ontstaan.

Dit is een systeem waarbij met name omschreven overtredingen van spelers, al of niet in relatie tot bepaalde spelregels, kunnen worden bestraft. Dit Strafpuntensysteem (SPS) heeft inmiddels op brede schaal toepassing gevonden, ook op nationaal niveau. Het moet - onder bepaalde voorwaarden - zowel in het competitie - als in het toernooitenis worden toegepast, zoals ook Bijlage V aangeeft.

Op de werking en toepassing van het SPS wordt in een volgend hoofdstuk nader ingegaan.

Allereerst iets over de gedragsregels. Men heeft deze als volgt gerubriceerd:

A. Ononderbroken spel/Onredelijke vertragingen.

Spelers dienen op last van de scheidsrechter met de wedstrijd te beginnen nadat de toegestane inspeeltijd van **vijf (5) minuten** is verstreken. Daarna moet zonder onderbreking worden gespeeld en is het een

speler niet toegestaan een wedstrijd om welke reden dan ook, op te houden, in geen geval voor zgn. natuurlijk verlies van fysieke conditie (conditiegebrek).

Hierbij gelden de volgende nadere bepalingen:

Tussen twee punten - d.w.z. vanaf het moment dat de bal uit het spel is tot het moment dat de bal wordt geserveerd voor het volgende punt - mogen maximaal **twintig (20) seconden** verlopen.

Indien die eerste service fout is, moet de tweede service direct daarna (zonder ophoud) worden geslagen.

Indien een speler duidelijk moedwillig, dus **met opzet** de 20 secondenregel overschrijdt, wordt dit aangemerkt als „**onsportief gedrag**” (zie „I”).

Bij het **wisselen van spelhelft** mogen maximaal **negentig (90) seconden** verlopen vanaf het moment dat de bal uit het spel is aan het eind van een game, totdat de eerste service voor de volgende game wordt geslagen.

Na **beëindiging van een set** mag maximaal **120 seconden** worden gerust.

De ontvanger moet zich aanpassen aan het „**redelijke tempo**” van de **serveerder** en moet gereed zijn om te ontvangen, wanneer de serveerder gereed is te serveren.

Algemeen wordt een periode van 15 seconden voor de ontvanger redelijk geacht om zich te prepareren.

Ophoud als gevolg van kennelijk gebrek aan conditie, of tengevolge van een verwonding waarvoor nog geen blessuretijd is gevraagd of nalaten om door te spelen betekent een overtreding van deze bepaling.

B. Hoorbaar uiten van onbehoorlijke taal

Spelers behoren zich binnen de tennisaccommodatie te onthouden van het uiten van onbehoorlijke taal.

Onder „hoorbaar uiten van onbehoorlijke taal” wordt verstaan: het gebruik van woorden, die algemeen bekend staan en begrepen worden als schuttingtaal en die zo duidelijk en luid worden geuit dat zij verstaan kunnen worden door de scheidsrechter, toeschouwers, lijnrechters of ballenkinderen.

C. Gecoacht worden

Tijdens een toernooiwedstrijd mag een speler niet gecoacht worden.

Onder „gecoacht worden” wordt verstaan: het in woord en/of gebaar geven van technische of tactische aanwijzingen aan een speler. Een speler mag wèl worden gecoacht indien het spel onderbroken is en hij de baan verlaten heeft (tenzij dit voor een sanitaire stop of kledingwissel is, dan mag het niet).

D. Obscene gebaren maken

Spelers behoren zich binnen de tennisaccommodatie te onthouden van het maken van enig obscene gebaar. Onder „obscene gebaren maken” wordt verstaan het met hand(en), racket of bal(len) maken van gebaren, tekens, die redelijkerwijs als obscene (schunnig) worden aangemerkt.

E. Met opzet wegslaan van de bal

Spelers mogen niet binnen de tennisaccommodatie een tennisbal heftig of uit woede wegslaan, schoppen of gooien.

Onder „met opzet wegslaan van de bal” wordt verstaan: het opzettelijk buiten de baan slaan van een bal, het gevaarlijk of onbesuisd binnen de baan slaan of het wegslaan van een bal zonder met de gevolgen rekening te houden.

F. Ongeoorloofd gebruik van racket of uitrusting

Spelers behoren binnen de tennisaccommodatie niet heftig of uit woede met een racket of ander uitrustingsstuk te slaan, dit weg te schoppen of te gooien.

Onder „ongeoorloofd gebruik van racket of uitrusting” wordt verstaan: het tijdens een wedstrijd opzettelijk en met geweld kapotslaan of beschadigen van (een) racket(s) of uitrustingsstukken of het opzettelijk uit woede of frustratie heftig slaan op het net, de baan, de scheidsrechterstoel of enig ander vast object.

G. Vloeken, schelden enz.

Spelers mogen binnen de tennisaccommodatie op geen enkel moment officials, tegenstanders, toeschouwers of andere personen uitschelden.

Onder uitschelden wordt verstaan een tot een official, tegenstander, toeschouwer of ander persoon gerichte opmerking, die oneerlijkheid suggereert, of vernederend, beledigend of op andere manier grof is.

Ook vloeken en het uiten van verwensingen is niet toegestaan.

H. Fysieke mishandeling

Spelers mogen binnen de tennisaccommodatie op geen enkel moment officials, tegenstanders, toeschouwers of enig ander persoon fysiek mishandelen.

Onder fysieke mishandeling wordt verstaan: het ongeoorloofd aanraken van één van de hiervoor genoemde personen.

I. Onsportief gedrag

Spelers behoren zich binnen de tennisaccommodatie te allen tijde sportief te gedragen en de autoriteit van officials te respecteren, evenals de rechten van tegenstanders, toeschouwers en anderen.

Onder „onsportief gedrag” wordt verstaan: elk wangedrag van een speler dat duidelijk beledigend is of schadelijk voor (het aanzien van) de sport, maar dat niet onder één van de hiervoor vermelde specifieke

soorten misdragingen valt. Wanneer een speler tijdens een door een scheidsrechter geleide partij naar de speelhelft van zijn tegenstander loopt om naar een omstreden balafdruk te kijken, wordt dat ook als „onsportief gedrag” aangemerkt. Dat geldt voorts voor b.v. het uitvegen van een omstreden balafdruk, wanneer de scheidsrechter zijn stoel afkomt om daarnaar te kijken.

Ook het **voortdurend en duidelijk door de ontvanger verstoren van het servicetempo** hoort thuis in de categorie "onsportief gedrag".

J. Partijdig/onsportief publiek

In landenwedstrijden en competitiewedstrijden moeten de betrokken landen c.q. verenigingen hun supporters onder controle houden, opdat het spel niet wordt onderbroken. In het geval dat de supporters van een land of team zich op een zodanige partijdige manier gedragen, dat het spel op een onredelijke manier wordt onderbroken, moet de wedstrijd-leider (referee) de toeschouwers waarschuwen dat ieder verder onreglementair gedrag volgens het Strafpunten-systeem zal worden bestraft, ten nadele van het team dat „ondersteund” wordt.

K. HET STRAFPUNTENSISTEEM

Het Strafpuntensysteem (SPS) is een systeem waarmee overtredingen van een speler in de vorm van wangedrag op de baan en/of tijdrekken kunnen worden bestraft. Het SPS is echter niet in de eerste plaats bedoeld om te straffen, maar heeft als voornaamste doel een sportieve voortgang van de partij te bevorderen.

De te bestraffen overtredingen worden onderscheiden in **gedragsovertredingen** en **tijds-overtredingen**.

Gedragsovertredingen

Tot de gedragsovertredingen behoren:

- A. onredelijke vertragingen
- B. hoorbaar uiten van onbehoorlijke taal
- C. gecoacht worden
- D. obscene gebaren maken
- E. met opzet wegslaan van de bal
- F. ongeoorloofd gebruik van het racket
- G. vloeken, schelden
- H. fysieke mishandeling
- I. onsportief gedrag
- J. partijdig/onsportief publiek

De hoofdletters vormen tevens de codering waarmee de soorten overtredingen worden aangeduid op het Strafpuntenblad, dat als „aangifteformulier” dient voor de Strafcommissie.

Gedragsovertredingen worden cumulatief (d.w.z. olopend in zwaarte) bestraft met achtereenvolgens:

- een **waarschuwing** voor de eerste overtreding
- **puntverlies** voor de tweede overtreding
- **spelverlies** voor de derde en elke volgende overtreding

Na de derde overtreding zal echter de wedstrijdleider c.q. hoofdscheidsrechter (HS) bepalen of een volgende overtreding tot **diskwalificatie** (partijverlies) zal leiden.

Bij een **dubbelspel** gelden de toegekende **straffen cumulatief per paar**.

Gooit bv. speler A zijn racket uit woede tegen het net, nadat eerder in de partij zijn partner B een waarschuwing voor vloeken had gekregen, dan krijgt het dubbel A-B nu een strafpunt tegen!

Wanneer **spelverlies** wordt opgelegd, verliest de bestrafte speler het lopende spel (onafhankelijk van de stand in dat spel). Indien bv. op de stand 40-15 aan de serveerder spelverlies wordt opgelegd, wordt dat spel aan de ontvanger toegekend en begint het volgende spel op 0-0. Indien spelverlies wordt opgelegd na afloop van een spel (game),

verliest de bestrafte speler het volgende spel. Spelverlies telt zowel voor het wisselen van ballen als voor het wisselen van speelheft voor één spel.

Als onderdeel van het systeem behoort de scheidsrechter de **wedstrijd-leider** c.q. HS te **informer**en zodra **puntverlies wordt opgelegd**. Het is dan van belang dat de wedstrijdleader c.q. HS vanaf dat moment de wedstrijd volgt.

Indien de wedstrijdleader c.q. HS echter om praktische redenen - vanwege andere verplichtingen - niet bij de betreffende baan kan blijven, moet de scheidsrechter de partij stilleggen, indien een speler die al eerder met spelverlies is gestraft, wederom een overtreding begaat. Vanaf de **vierde gedragsovertreding** moet de wedstrijdleader c.q. HS bij alle beslissingen m.b.t. spelverlies of diskwalificatie betrokken worden.

Diskwalificatie

Het is niet altijd nodig c.q. gewenst een speler die zich ernstig misdraagt het hele scala van straffen te laten doorlopen.

Er zijn situaties waarbij een speler door de HS of wedstrijdleader - al of niet op advies van de scheidsrechter - direct kan worden gediskwalificeerd, dus ongeacht of hij eerder in de partij al of niet een gedragsovertreding heeft begaan. Onmiddellijke diskwalificatie wordt opgelegd voor zeer ernstige gedragsovertredingen zoals:

- Het wegslijten van het racket of wegslaan van een bal op een zodanige manier dat iemand pijnlijk geraakt wordt (bv. een toeschouwer, official, ballenkind of tegenstander), zelfs indien de speler niet de intentie had die persoon pijn te doen. Het gaat hier om het duidelijk **pijnlijk raken** van iemand, niet slechts het feit dat de bal de betrokkene geraakt heeft.
- Het wegslijten van het racket of wegslaan van de bal waarbij iemand opzettelijk het doelwit is (bv. een toeschouwer, official, ballenkind of tegenstander), zelfs indien die persoon niet geraakt wordt.
- Ernstige belediging of uitschelden direct tot iemand gericht (d.w.z. met oogcontact, wijzen of het dreigend vlak bij iemand gaan staan).
- Fysieke mishandeling. Zeer ernstig onsportief gedrag (bv. een speler die agressief de scheidsrechtersstoel heen en weer schudt of een speler die iemand bespuugt).

In dergelijke situaties moet de scheidsrechter de partij stilleggen en de wedstrijdleader c.q. HS naar de baan (laten) halen om een onmiddellijke diskwalificatie te bespreken.

Hoewel het SPS in theorie de mogelijkheid biedt om een speler vanaf de derde gedragsovertreding voor volgende overtredingen telkens met spelverlies te bestraffen, is dit niet de bedoeling. Er komt na de eerste spelverlies-straft al snel een moment dat de wedstrijdleider c.q. de HS de speler er op moet wijzen dat een volgende overtreding tot diskwalificatie kan leiden, omdat voortdurend onsportief gedrag het tennisspel in diskrediet brengt.

Voorbeelden van het in diskrediet brengen van het tennisspel zijn de volgende:

- Een speler die officials ergerlijk vernedert door hen herhaaldelijk te beledigen.
- Een speler die voortdurend obsceniteiten bezigt, zonder zich ook maar enigszins te bekommeren om het imago van het tennisspel.
- Een speler die voortdurend ballen buiten de baan slaat of rackets breekt, zonder zich ook maar enigszins te bekommeren om de gevolgen.
- Een speler die een set of een partij aan het verliezen is en besluit om opeenvolgende gedragsovertredingen te begaan (met als gevolg continu spelverlies) om de set of de wedstrijd te beëindigen.
- Een speler die blijft weigeren te spelen en zich niet bekommert om de straffen van spelverlies.

Tijd winnen

- Een speler die moe wordt of krampaanvallen krijgt en meer tijd wil hebben om uit te rusten mag niet worden bestraft met een onbepaald aantal malen spelverlies.
- Een speler die een aanvullende sanitaire onderbreking wil hebben en niet op tijd terug is mag niet worden bestraft met een onbepaald aantal malen spelverlies.

Tijdsovertredingen

Behalve gedragsovertredingen onderscheiden we ook tijdsovertredingen.

Deze betreffen het (min of meer **onopzettelijk**) overtreden van de toegestane:

- inspeeltijd (maximaal 5 min.)
- tijd tussen twee punten (maximaal 20 seconden)
- tijd bij het wisselen van speelhelft (max. 90 sec., behalve in een tiebreak)
- tijd bij een setpauze (max. 120 seconden), alsmede
- het zich niet aanpassen aan het redelijke tempo van de serveerder.
- 30 seconden nadat de scheidsrechter aan het eind van een sanitaire onderbreking „Tijd” heeft afgeroepen.

Tijdsovertredingen worden bestraft met achtereenvolgens:

- een waarschuwing
- puntverlies
- puntverlies enz. enz.

Het bestraffen van tijdsovertredingen i.v.m. het te laat wisselen van speelhelpt of na een setpauze moet meestal worden voorafgegaan door de waarschuwing „nog 15 seconden”. De scheidsrechter geeft deze waarschuwing indien een speler 15 seconden na de aankondiging „tijd” (die na 60 resp. 90/120 sec. wordt gegeven) nog geen aanstalten maakt om zich naar zijn speelhelpt te begeven.

Overtredingen van een toegestane tijdslimiet die een duidelijk **opzettelijk** karakter hebben, worden volgens het SPS **bestraft**, dus als een **gedragsovertreding**.

Het betreft de volgende vier overtredingen:

- a. Overschrijden van de 20 seconden nadat de scheidsrechter met de term: “Wilt u gaan spelen/doorspelen” (“Let’s play”) een duidelijke opdracht heeft gegeven het spel te hervatten. Deze term gebruikt de scheidsrechter o.a. om een eind te maken aan een discussie met een speler.
- b. Overschrijden van de blessuretijd, dwz. 30 seconden na de aankondiging “Tijd”.
- c. Overschrijden van de 20 seconden na een gespeeld punt door conditiegebrek of een andere ongemak, waarvoor men geen blessuretijd krijgt. In een dergelijk geval zal de scheidsrechter eerst met de term “Wilt u doorspelen” opdracht geven het spel te hervatten.
- d. Overschrijden van de 90/120 seconden nadat de speler tijdens een speelhelptwisseling of setpauze van een aanvullende sanitaire onderbreking gebruik heeft gemaakt.

Bovenstaande overtredingen worden dus niet als tijdsovertredingen, maar als gedragsovertredingen (“onredelijke vertraging”) beschouwd en dientengevolge volgens het SPS bestraft.

Toepassing straffen

De (stoel) scheidsrechter heeft de eerste verantwoordelijkheid voor handhaving van de gedrags- en tijdregels tijdens een wedstrijd. Indien een speler zich in de zin van het SPS misdraagt, moet hij daarvoor direct worden gestraft, niet pas bij een tweede of volgende keer. Het SPS moet consequent worden toegepast

Wanneer een lijnrechter een strafbaar feit constateert (hoort of ziet) dat de scheidsrechter niet kan zien of horen - bijv. omdat de betrokken speler met zijn rug naar de scheidsrechter toe staat - moet hij de

scheidsrechter hierop opmerkzaam maken door zodra het spel stilligt naar de scheidsrechter toe te gaan en hem de geconstateerde overtreding te melden. Deze roept dan eerst de betrokken speler bij zich, vraagt om uitleg en beslist dan of hij een straf zal opleggen. Mocht het strafbare feit, vanwege de tijd van ontdekking of om andere redenen, niet direct aanleiding zijn om de speler te bestraffen, dan geeft de scheidsrechter aan de speler aan, dat hij de wedstrijdleider na de wedstrijd hierover zal informeren.

In de **competitie** moet het SPS worden toegepast in alle partijen die ofwel door een bondsscheidsrechter worden geleid ofwel door een (niet -bonds)scheidsrechter die door een districtscommissie Wedstrijd-tennis voor het leiden van een bepaalde wedstrijd is aangewezen.

Dit betreft in elk geval alle partijen in de Eredivisie en de (landelijke) gemengde Hoofdklasse.

Is voor deze wedstrijden een hoofdscheidsrechter aangewezen, dan is deze verantwoordelijk voor een correcte toepassing van het SPS. Hij mag het ook zelf toepassen.

Ook in **toernooien** moet het SPS worden toegepast bij alle partijen die worden geleid door een bondsscheidsrechter of door een (niet -bonds)scheidsrechter, die door een districtscommissie Wedstrijdtennis voor het leiden van een bepaalde partij is aangewezen (meestal in het kader van zijn opleiding).

De **wedstrijdleider** is, als hoogste functionaris op het gebied van de rechtspraak verantwoordelijk voor een correcte toepassing van het SPS. Hij moet het dus zonedig ook zelf toepassen, met name in niet door scheidsrechters geleide wedstrijden.

Indien voor een toernooi een **hoofdscheidsrechter** is aangewezen, neemt deze de bevoegdheden van de wedstrijdleider over waar het gaat om de toepassing van het SPS.

De wedstrijdleider kan zijn bevoegdheid tot het toepassen van het SPS ook delegeren aan (een) **toezichthouder(s)**.

Procedure bij strafoplegging

Wanneer de scheidsrechter een straf oplegt, kondigt hij luid en duidelijk publiekelijk aan:

- welke overtreding de speler heeft gemaakt (gedragsovertreding of tijdsovertreding)
- bij een gedragsovertreding een nadere specificatie van het wangedrag (vloeken, wegslaan van de bal, gooien met het racket, enz.)
- welke straf de speler daarvoor krijgt (waarschuwing, puntverlies, spelverlies of partijverlies)
- de naam van de speler.

Voorbeeld:

„Gedragsovertreding, gooien met het racket, strafpunt, mijnheer....”
of

„Tijdsovertreding, waarschuwing, mijnheer (en evt. „wilt u doorspelen”).

Na een strafpunt en na spelverlies moet de nieuwe stand worden afgeroepen.

Daarna markeert de scheidsrechter op zijn telblad het punt, waarop de straf werd gegeven met een „G” (bij een gedragsovertreding) of een „T” (bij een tijdsovertreding). Na afloop van de partij vult hij het strafpuntenblad in dat hij heeft meegekregen.

Op het strafpuntenblad wordt de soort overtreding, die bestraft wordt, aangegeven met één van de letters A t/m J.

Een speler kan niet bij de scheidsrechter in beroep gaan tegenover een straf die zijn tegenstander krijgt.

Straffen wegens partijdigheid of onsportief gedrag van het publiek staan los van de persoonlijke straffen van spelers. Hiervoor worden geen suspensiepunten opgelegd (zie blz. 125).

De aankondiging van zo'n straf is als volgt:

„Gedragsovertreding, onsportief publiek, waarschuwing/puntverlies enz., (teamnaam).”

Gedragsovertredingen leidend tot een eventuele directe diskwalificatie

Als een scheidsrechter een gedragsovertreding constateert die in zijn ogen tot rechtstreekse diskwalificatie van een speler zou moeten leiden, zegt hij het volgende:

„**Gedragsovertreding, fysieke mishandeling, dhr....”**. „**Ik wacht op de Hoofdscheidsrechter om deze gedragsovertreding te bespreken**”.

Als de HS er is en besluit tot diskwalificatie kondigt de scheidsrechter af: „**Gedragsovertreding, fysieke mishandeling, diskwalificatie, dhr....”**.

Protesteert een speler tegen de hem toegekende straf, dan moet de scheidsrechter hem rustig en vriendelijk (!) uitleggen, waarom hij gestraft wordt en hem daarna vragen het spel te hervatten met de term: „**Wilt u doorspelen, 20 seconden**”.

Blijft de speler argumenteren, dan moet de scheidsrechter zeggen „**Ik neem de tijd op meneer/mevrouw**”. De 20 secondenregel gaat - in geval van een protest van een speler - in op het moment dat de scheidsrechter hem duidelijk opdracht geeft het spel weer te hervatten.

Strafpuntenblad

(Per speler één formulier invullen, behoudens bij een dubbelpartij)

Datum	25 MAART 2006
Naam evenement	ZOETERHEERSE OPEN 2006
Soort partij	1/2 FINALE HERENDUBBEL

Namen van de spelers

B. MULDER	en	C. VAN ZANTEN
tegen		
M. HOOGVELD	en	S. WESTERVELD

Gestrafte speler(s)

Naam: B. MULDER				Bondsnummer: 3211457	
Naam: C. VAN ZANTEN				Bondsnummer: 7541123	
Straf i.v.m. gedrag w/p/s/d ¹	Code A.1 ¹	Straf i.v.m. tijd w/p ¹	Stand	Naam speler	Omschrijving van de overtreding
W	B		2-2 30-30	MULDER	RIEP LUIDKEELS „KUTBAAN“ NA VERLIES VAN PUNT
		W	4-5	MULDER	HEEFT ALS SERVERDER, NIET BINNEN 20 SEC. SPEL HERVAT
S	F		6-7, 0-2	VAN ZANTEN	SLOEG, NA VERLIES SPEL, 2X HARD OP HET NET
		S	6-7, 2-4 30-15	MULDER	HERVATTE ALS SERVERDER, NA ERGERE SOFT WAARINGS, HET SPEL NIET NA 20 SEC.

¹ strafcodes

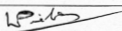
- w = Waarschuwing
- p = Puntverlies
- s = Spelverlies
- d = Diskwalificatie

¹ codes gedragsovertredingen

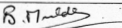
- A = Onredelijke vertraging
- B = Hoorbaar uiten van onbehoorlijke taal
- C = Gecoacht worden
- D = Obscene gebaren maken
- E = Met opzet wegslaan van de bal
- F = Ongeoorloofd gebruik van het racket
- G = Vloeken, schelden
- H = Fysieke mishandeling
- I = Onsportief gedrag
- J = Onsportief publiek

Z.O.Z.

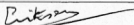
In te vullen door de scheidsrechter / toezichthouder:

Toelichting: GEEN NADER COMMENTAAR	
Naam: W. PIETERSEN	Handtekening:

In te vullen door de speler / aanvoerder:

Toelichting: Had een flauwekul ref, je mag tegenwoordig niet meer.	
Naam: B. MULDER	Handtekening:

In te vullen door de hoofdscheidsrechter / wedstrijdleider:

Is de speler / aanvoerder gevraagd om een toelichting?	Ja	Nee
Nadere toelichting: 		
Naam: W. ERIKSEN	Handtekening: 	

Voorbeeld van notatie van straffen op het telblad

Aanvang 10.00 Einde 10 58

SPEL	SERV.	EERSTE SET										Tie-break		Spellen						
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	X	W	X	W					
1	X	/	/	.	T	/	/	/									X	W	X	W
2	W	/	/	.	G	/	/										Y	Z	Y	Z
3	Y	/	A	/	/												0	1	1	0
4	Z																1	1	1	1
5	X	/	X	X	X												2	1	2	1
6	W																3	2	3	2
7	Y	.	T	/													4	2	2	2
8	Z	/	X	/	0												5	3	3	2
9	X																6	3	3	2
10	W																7	3	3	3
11	Y																		3	4
12	Z																		4	4
																			4	5
																			5	5
																			5	6
																			6	6

Speler(s) X-Y 7

Speler(s) W-Z 6

Suspensiepunten

Straffen, die in het kader van het SPS worden opgelegd, moeten (via het strafpuntenblad) worden doorgegeven aan het Bondsbureau van de KNLTB. Daar registreert men de straffen en zet men deze om in zgn.

suspensiepunten. Opeenvolging van gedragsovertredingen ingevolge het SPS heeft nl. consequenties. De overtredingen worden als volgt in suspensiepunten omgezet:

- een waarschuwing leidt tot : 1 suspensiepunt
- een strafpunt leidt tot : 2 suspensiepunten (incl. een reeds toegekend suspensiepunt i.v.m. een waarschuwing)
- spelverlies leidt tot : 3 suspensiepunten (incl. reeds toegekende suspensiepunten i.v.m. een waarschuwing en puntverlies)
- elk volgend spelverlies leidt tot : 1 extra suspensiepunt
- diskwalificatie leidt tot : aantal reeds behaalde suspensiepunten plus één (min. 4)

Suspensiepunten die in verschillende partijen aan eenzelfde speler worden gegeven, worden bij elkaar opgeteld.

Wanneer aan een speler vier of meer suspensiepunten zijn gegeven, wordt dit door het Dagelijks Bestuur van de KNLTB bij de Strafcommissie aanhangig gemaakt volgens de regels hieromtrent in hoofdstuk XIII, artikel 4 van de Statuten en wordt de betrokken speler opgeroepen zich voor de Strafcommissie te verantwoorden.

De Strafcommissie belegt een zitting, hoort de speler en evt. getuigen en doet daarna uitspraak. De speler heeft daarna gedurende 14 dagen de mogelijkheid tegen deze uitspraak in beroep te gaan.

De op te leggen straffen bestaan uit een waarschuwing en/of berisping, een geldboete en ontzegging voor bepaalde tijd van speelrecht in competitie en/of toernooien en zelfs het betalen van smartengeld. Geldboetes kunnen evenals de berisping en ontzegging van speelrecht (schorsing) deels voorwaardelijk deels onvoorwaardelijk dan wel gecombineerd worden opgelegd. Voorts kan publikatie van deze straffen plaatsvinden in het officiële bondsorgaan.

Wanneer de Strafcommissie uitspraak heeft gedaan in een bij haar aanhangig gemaakte zaak vervallen die suspensiepunten naar aanleiding waarvan de betrokken speler voor de strafcommissie is gedaagd. Suspensiepunten vervallen voorts een jaar na de dag waarop de overtreding welke aanleiding was tot het geven van die suspensiepunten werd begaan.

L. TUCHTRECHTSPRAAK EN ADMINISTRatieve OVERTREDINGEN

Zoals in hoofdstuk H reeds is gebleken, kan de KNLTB bestraffend optreden t.a.v. overtredingen die door een speler **op de baan** zijn begaan.

Echter ook overtredingen van het Wedstrijd- en Toernooireglement (WTR) die **buiten de baan** zijn begaan kunnen worden bestraft. Dat kan ook een vereniging of wedstrijdcomité betreffen. E.e.a. is deels in de Statuten, deels in het Tuchtreglement of het WTR geregeld.

Onderscheid moet worden gemaakt tussen:

- a. Wangedrag (door een speler op de baan of door een official)
- b. Administratieve Overtredingen.

a. Wangedrag wordt onmiddellijk bestraft door middel van het SPS (Strafpuntensysteem); zonodig gevolgd door een strafklacht, die dwingt tot verschijning voor de Strafcommissie. Zo'n strafklacht wordt ingediend door het dagelijks bestuur van de KNLTB of door een Districtsbestuur. Na schuldig bevinden, kan de Strafcommissie bondsleden of bondskaarhouders een straf opleggen, zoals: een waarschuwing, een geldboete of het betalen van smartengeld/schadevergoeding).

Ook is het denkbaar dat een vereniging of wedstrijdcomité zich wegens wangedrag voor de Strafcommissie moet verantwoorden. Dat kan met name voorkomen, wanneer zij zich schuldig maken aan handelingen die direct of indirect het aanzien van de KNLTB schaden. Ook dit wangedrag moet in verband staan met een tennisevenement van de bond.

Bovengenoemde Strafcommissie ontleent haar bevoegdheden aan Hoofdstuk XIII van de Statuten en het Tuchtreglement. De leden van de Strafcommissie worden benoemd door de Ledenraad van de Bond.

b. Administratieve overtredingen zijn overtredingen die als zodanig zijn aangemerkt in het WTR. In een toernooi kan een overtreding vaak direct worden bestraft en afgedaan door de wedstrijdleader, bijvoorbeeld met uitsluiting wegens "te laat komen".

Een bepaald aantal overtredingen van het Wedstrijd- en Toernooireglement bleek echter zo frequent voor te komen, dat men heeft gezocht naar sancties zonder daarmee de Strafcommissie te belasten. Afdoening door de wedstrijdleader is ook niet steeds mogelijk, vandaar dat men heeft gekozen voor afdoening zonder vorm van proces, dus administratief. De bedoelde overtredingen heten dan ook: "Administratieve Overtredingen" (Statuten Hoofdstuk XII).

De in het WTR (hfst IX-05) opgesomde "Administratieve Overtredingen" zijn:

- inschrijven voor twee of meer toernooien die in dezelfde week worden gehouden,
- zich te laat terugtrekken uit een toernooi,
- niet op tijd verschijnen,
- niet betalen van inschrijfgeld,
- niet (af)spelen van een partij.

Ook voor de wedstrijdleider zijn er enige verplichtingen, waaraan hij zich niet kan onttrekken dan op straffe van een "Administratieve Overtreding":

- Het niet (tijdig) opsturen naar het Bonds bureau van de toernooire-sultaten.

Elk District heeft een "Commissie Administratieve Overtredingen", die de bevoegdheid heeft overtreders te bestraffen. Verder is er een Landelijke Commissie Administratieve Overtredingen, benoemd door het Bondsbestuur, die tot taak heeft overtredingen van het WTR als bovenbedoeld, begaan in nationale evenementen en Nationale Ranglijst-toernooien, te bestraffen.

De op te leggen straffen aan leden en bondskaarhouders zijn:

- Waarschuwing/berisping,
- Geldboete tot maximaal € 454,-,
- Ontzegging van het recht deel te nemen aan wedstrijden gedurende een periode van maximaal 6 maanden.

De straffen voor verenigingen of wedstrijdcomités zijn dezelfde, al is het maximum van de boete € 2269,-.

Men kan tegen een opgelegde straf in beroep gaan bij het districtsbestuur, resp. bij het dagelijks bestuur.

M. BLESSURE REGELS

Blessuretijd van 3 minuten

Hoewel het spel volgens Regel 29 in beginsel zonder onderbrekingen moet worden gespeeld, geeft dezelfde regel hierop een aantal uitzonderingen. Zo geeft punt 29c aan, dat het spel **éénmalig** voor **drie minuten mag** worden onderbroken voor een **behandelbare blessure**. Indien de betrokken speler deze blessuretijd kan laten samenvallen met een speelhelftwisseling of setpauze is een onderbreking van vier en een halve minuut resp. 5 minuten toegestaan.

Behandelbare blessures

Blessuretijd is in de eerste plaats toegestaan voor blessures die tijdens het inspelen of tijdens de wedstrijd duidelijk waarneembaar op de baan zijn opgelopen als resultaat van een ongeval. Hierbij valt te denken aan bv. een opgehaalde knie door een val of door een botsing tegen een (vaste) hindernis, een verstuikte enkel of een gezwollen oog door het geraakt worden door een bal.

Voorts mag blessuretijd worden gegeven voor alle blessures, waarbij **bloed** zichtbaar wordt.

Zonodig mag **meerdere malen blessuretijd** worden gegeven, voorzover het **verschillende blessures** betreft.

Tenslotte mag een speler ook blessuretijd vragen (en krijgen) als hij van mening is dat zijn lichamelijke conditie baat heeft bij een medische diagnose en behandeling. Dit betekent o.a. dat **ook kramp mag worden behandeld** en dat hiervoor blessuretijd mag worden gegeven, dit echter **slechts éénmaal per wedstrijd**, ongeacht evt. volgende krampaanvallen aan welk lichaamsdeel dan ook.

Niet behandelbare medische kwalen

Spelers mogen tijdens een wedstrijd nooit worden behandeld voor:

- enige ziekte of medische kwaal die - volgens de medisch deskundigen (arts/fysiotherapeut) - niet naar behoren tijdens een wedstrijd kan worden behandeld of die niet met de beschikbare medische behandeling kan verbeteren;
- reeds bestaande kwalen of ongemakken, tenzij deze tijdens het spel verergerd zijn,
- algehele uitputting van de speler of
- elke behandeling die injecties, intraveneuze infusen of zuurstof toediening op de baan vereist.

Time-out procedures

a. Tijdens het inspelen

Indien een speler tijdens het inspelen een blessure oploopt die hem verhindert de partij op het geplande tijdstip te beginnen, kan hij een time-out (blessuretijd) krijgen of 90 sec. behandelingstijd

aan het eind van de inspeelperiode. Als het duidelijk is dat een speler na een time-out te hebben gekregen fysiek niet in staat is (op zijn niveau) verder te spelen, mag de wedstrijd niet beginnen. Elke blessure die tijdens de inspeeltijd wordt opgelopen zal, zodra de partij begint, worden beschouwd als een bestaande blessure, waarvoor bij verergering nog éénmaal een 3 minuten blessurebehandeling wordt toegestaan.

b. Tijdens de partij

Een speler kan onmiddellijk blessuretijd vragen en krijgen of bij de volgende speelhelftwisseling of setpauze (in welk geval de blessuretijd verlengd wordt met 90 c.q. 120 seconden.)

Een speler kan ook blessuretijd krijgen als de fysiotherapeut of arts op de baan komt, een diagnose heeft gesteld en gereed is hem te behandelen. Het spel moet direct na behandeling worden hervat, behalve wanneer er opnieuw moet worden ingespeeld (dit laatste is het geval wanneer het totale oponthoud 15 minuten of langer heeft geduurd.)

Overigens mag de scheidsrechter ook op eigen initiatief de partij onderbreken en - na raadpleging van de hoofdscheidsrechter of wedstrijdleider - een hulpverlener naar de baan roepen en op diens advies de geblesseerde speler uit de wedstrijd nemen, indien de hulpverlener van mening is dat doorspelen schadelijk is voor de gezondheid van de speler.

Deze bevoegdheid hebben de hoofdscheidsrechter en de wedstrijdleider ook indien er niet (direct) een hulpverlener beschikbaar is.

Aanvullende behandelingen

Een speler die blessuretijd heeft gehad, mag aanvullende behandelingen krijgen gedurende de volgende twee speelhelftwisselingen of setpauze, op voorwaarde dat de behandeling voltooid is en het spel hervat binnen de 90 seconden die voor elke wisseling van speelhelft (2 min. voor een setpauze) is toegestaan.

Indien dit noodzakelijk is mag een speler na toestemming van de scheidsrechter (zonder blessuretijd te hebben gehad) gedurende speelhelftwisselingen c.q. setpauze(s) behandeld worden door een arts of fysiotherapeut.

c. Straf

Na beëindiging van de blessure time-out moet elke vertraging worden bestraft volgens het Strafpuntensysteem (onredelijke vertraging).

Toepassing van het SPS moet „naar bevind van zaken” geschieden. Het is niet de bedoeling dat een speler na een waarschuwing en puntverlies met achtereenvolgende spelverliezen wordt bestraft. Bij de eerste of tweede maal spelverlies zal de hoofdscheidsrechter of wedstrijdleider tot diskwalificatie moeten overgaan.

d. Niet behandelbare medische kwalen

Indien een speler niet in aanmerking komt voor blessurebehandeling, moet de scheidsrechter hem zeggen: "U krijgt geen blessuretijd". Het is dan in eerste instantie de verantwoordelijkheid van de speler of hij geblesseerd door wil spelen en wel binnen 20 seconden, of bij een toevallig samenvallende speelhelftwisseling binnen 90 seconden c.q. in geval van een setpauze binnen 2 minuten. Indien de speler niet binnen de toegestane tijd het spel hervat, wordt het SPS toegepast.

Blessurebehandeling buiten de baan

Het is onder bepaalde omstandigheden toegestaan dat een blessurebehandeling buiten de baan plaatsvindt.

Het betreft blessures waarbij de privacy van de speler (veelal speelster) in het geding is en die zich niet lenen voor behandeling in aanwezigheid van publiek en officials. Op verzoek van de speler of behandelaar kan de wedstrijdleider/hoofdscheidsrechter toestemming geven om de behandeling in de kleedkamer plaats te laten vinden.

De wedstrijdleider/hoofdscheidsrechter vergezelt de speler en behandelaar en klokt de toegestane behandeltijd. Als de speler de baan weer betreedt kondigt de scheidsrechter "Tijd" aan en dient het spel binnen 30 seconden te worden hervat.

Begin blessuretijd

De officiële - te klokken - blessuretijd gaat in op het moment dat met de behandeling van de blessure wordt begonnen, dus nadat de hulpverlener de blessure heeft bekeken en zijn diagnose heeft gesteld. Is er echter op de tennisaccommodatie geen hulpverlener aanwezig, dan gaat de blessuretijd in op het moment dat de (opgeroepen) hoofdscheidsrechter of wedstrijdleider de baan op komt en de tijd aangeeft.

De blessuretijd moet aaneengesloten worden benut, dwz. dat deze niet mag worden verdeeld over meerdere perioden. Mocht de behandeling minder tijd vergen dan de toegestane blessuretijd, dan moet de speler het spel direct hervatten, d.w.z. binnen 30 sec. nadat de scheidsrechter „Tijd" heeft afgekondigd.

Aankondigingen tijdens blessuretijd

Indien een speler te kennen heeft gegeven dat hij blessuretijd wil opnemen, kondigt de scheidsrechter dit aan met de mededeling: "De heer/mevr. heeft om een blessurebehandeling gevraagd. Wij wachten op de dokter/fysiotherapeut".

Zodra deze op de baan is, informeert de speler hem over zijn blessure en stelt de hulpverlener zijn diagnose.

Pas op het moment dat de hulpverlener met de **behandeling** van de **blessure** begint, moet de scheidsrechter zijn stopwatch indrukken en de 3 minuten -blessuretijd klokken.

Hij kondigt dan achtereenvolgens aan:

- begin blessurebehandeling voor meneer/mevrouw.....
- nog 2 minuten
- nog 1 minuut
- nog 30 seconden
- einde behandeling, tijd

De aankondigingen over de resterende tijd (nog 2 minuten, nog 1 minuut, nog 30 seconden) **zijn niet voor het publiek bestemd** en moeten dus slechts hoorbaar voor de spelers en de hulpverlener worden afgekondigd.

Na de aankondiging "einde behandeling" krijgt de speler zonnodig nog de noodzakelijke tijd om sokken en schoenen aan te trekken, voordat de scheidsrechter "tijd" roept.

Als het spel vervolgens niet binnen 30 seconden is hervat, straft de scheidsrechter deze overschrijding van de toegestane tijdslimiet die als "opzettelijk gepleegd" wordt aangemerkt, met het strafpuntensysteem (SPS). Hij gebruikt hiervoor de volgende aankondiging:

"Gedragsovertreding, onredelijke vertraging, waarschuwing, meneer/mevrouw....".

Nadat 20 seconden zijn verlopen zonder dat het spel is hervat bestraft hij de speler met puntverlies, 20 seconden hierna met spelverlies en daarna bepaalt de hoofdscheidsrechter/wedstrijdleder of er na 20 seconden weer spelverlies moet worden opgelegd of dat de betrokken speler gediskwalificeerd wordt.

NB 1. Vindt de blessurebehandeling tijdens een speelhelftwisseling of setpauze plaats, hetgeen betekent dat er extra tijd beschikbaar is, dan heeft dat consequenties voor de momenten waarop de scheidsrechter klokt en afroept. Zie hiervoor het schema op de volgende bladzijde.

NB 2. Indien een speler een ernstige blessure heeft of hevige kramp, verdient het aanbeveling dat de scheidsrechter uit de stoel komt en naar de speler toegaat. In deze situaties moet zijn aandacht in de eerste plaats uitgaan naar de geblesseerde speler en niet naar de toeschouwers.

Procedure bij blessurebehandeling voor scheidsrechter en fysiotherapeut

BEHANDELING NIET TIJDENS SPEELHELFTWISSELING OF SETPAUZE	
FYSIOTHERAPEUT	SCHEIDSRECHTER
	SR start stopwatch
	SR: <i>"Wij wachten op de fysiotherapeut"</i>
Fysio arriveert op de baan	
Fysio begint met diagnose	
Fysio zegt tegen SR: <i>"Ik begin nu met de behandeling"</i>	SR start stopwatch opnieuw (voor 3 min. blessurebehandeling) en zegt: <i>"Begin blessurebehandeling mijnheer/mevr. ..."</i>
	SR: <i>"Nog 2 minuten"</i> *
	SR: <i>"Nog 1 minuut"</i> *
	SR: <i>"Nog 30 seconden"</i> *
Fysio verlaat de baan	SR: <i>"Einde behandeling"; "Tijd" #</i>
	Als de speler het spel na 30 seconden niet heeft hervat, wordt hij bestraft met een GEDRAGSOVERTREDING

BEHANDELING BEGINT TIJDENS SPEELHELFTWISSELING OF SETPAUZE	
FYSIOTHERAPEUT	SCHEIDSRECHTER
	SR start stopwatch voor de 90/120 seconden
Fysio begint met diagnose	
Voordat 60/90 seconden zijn verstreken zegt de Fysio tegen de SR: <i>"Ik begin nu met de behandeling"</i>	SR: <i>"Begin blessurebehandeling mijnheer/mevr. ..."</i>
	60/90 seconden zijn verstreken. SR start stopwatch opnieuw (voor 3 min. blessurebehandeling)
	SR: <i>"Nog 2 minuten"</i> *
	SR: <i>"Nog 1 minuut"</i> *
	SR: <i>"Nog 30 seconden"</i> *
Fysio verlaat de baan	SR: <i>"Einde behandeling"; "Tijd" #</i>
	Als de speler het spel na 30 seconden niet heeft hervat, wordt hij bestraft met een GEDRAGSOVERTREDING

BEHANDELING BEGINT NA VERSTRIJKEN SPEELHELFTWISSELING OF SETPAUZE	
FYSIOTHERAPEUT	SCHEIDSRECHTER
	SR start stopwatch voor de 90/120 seconden
Fysio arriveert op de baan	
Fysio begint met diagnose	
	Na 55/85 seconden, SR vraagt Fysio: <i>"Het is bijna 60/90 seconden. Gaat u de speler behandelen?"</i>
Fysio: <i>"Nee"</i>	→ SR: <i>"Tijd"</i>
	OF:
Fysio: <i>"Ik ben nog bezig met de diagnose"</i>	→ SR wacht
Fysio zegt tegen SR: <i>"Ik begin nu met de behandeling"</i>	SR start stopwatch opnieuw (voor 3 min. blessurebehandeling) en zegt: <i>"Begin blessurebehandeling mijnheer/mevr. ..."</i>
	SR: <i>"Nog 2 minuten"</i> *
	SR: <i>"Nog 1 minuut"</i> *
	SR: <i>"Nog 30 seconden"</i> *
Fysio verlaat de baan	SR: <i>"Einde behandeling"; "Tijd" #</i>
	Als de speler het spel na 30 seconden niet heeft hervat, wordt hij bestraft met een GEDRAGSOVERTREDING

Alleen de vetgedrukte afroepen worden publiekelijk afgekondigd. De overige aankondigingen zijn alleen gericht tot de fysiotherapeut en de spelers.

* Als de behandeling klaar is en de Fysiotherapeut de baan verlaat voordat 3 minuten zijn verstreken, zegt de Scheidsrechter: *"Einde behandeling"; "Tijd"*.

Na de aankondiging *"Einde behandeling"* wordt de speler, indien nodig, enige tijd toegestaan om zijn sokken en schoenen aan te trekken voordat *"Tijd"* wordt afgeroepen.

N. TENNISKLEDING EN RECLAME-UITINGEN

Kleding

Tijdens een **wedstrijd** behoort men **schone en algemeen geaccepteerde tenniskleding** te dragen, die bovendien voldoet aan de reclamebepalingen van de KNLTB. Met het hedendaagse enorme en steeds wisselende aanbod van sport- en vrijetijdskleding is het vrijwel onmogelijk exact aan te geven wat tot tenniskleding gerekend mag worden.

Daarom worden hierover jaarlijks in het Competitie - en Toernooibulletin van de KNLTB, dat in maart uitkomt, nadere richtlijnen gegeven. Wel is uitdrukkelijk bepaald, wat niet als tenniskleding wordt geaccepteerd. Dit zijn:

- Bermuda shorts
- voetbal of gymnastiekbroeken
- zgn. boxershorts
- sweat shirts (katoenen hemden met lange mouwen)
- overhemden

Bij twijfel laat de scheidsrechter de wedstrijdleider of evt. aanwezige hoofdscheidsrechter beslissen, voordat hij de wedstrijd laat beginnen. Het aanhouden van trainingskleding is tijdens een wedstrijd slechts toegestaan na toestemming van wedstrijdleider of hoofdscheidsrechter en voorzover de reclameregels niet worden overtreden.

Deze toestemming kan bijv. worden gegeven bij extreme - te koude - weersomstandigheden of latente spierblessures van spelers.

Kledingreclamecode

De kledingreclamecode houdt in dat commerciële reclame-uitingen en fabrikantenlogo's (beeldmerken) op kleding, schoeisel en/of uitrusting van spelers aan bepaalde voorschriften dienen te voldoen. Deze luiden als volgt:

Zodra het inspelen begint mag een speler slechts reclameboodschappen op zijn kleding of uitrusting voeren, voorzover deze voldoen aan de volgende regels:

1. Shirt, trui en trainingsjack

a. Voorkant, achterkant en kraag

Twee **fabrikantenlogo's** van maximaal 13 cm² elk, d.w.z.:

- of twee logo's op de voorkant
- of één op de voorkant en één op de achterkant
- of één op de voorkant en één op de kraag
- of één op de achterkant en één op de kraag

ofwel (i.p.v. twee logo's van elk 13 cm²): één **fabrikantenlogo** van max. 19,5 cm² op de vóór- of achter kant of op de kraag. Voorts één **commerciële reclame-uiting** van max. 300 cm² op voor- en/of achterkant. Deze reclame-uitingen behoeven niet identiek te zijn. (zie ook punt b)

b. Mouwen

Op elke mouw één **fabrikantenlogo** van max. 13 cm² en één **commerciële reclame-uiting** van max. 19,5 cm². De commerciële reclame-uitingen behoeven niet identiek te zijn.

Indien mouwloze kleding wordt gedragen, mogen de twee commerciële reclame-uitingen van max. 13 cm² op de voorkant worden gevoerd.

2. Broeken/rokken

a. Voorkant en achterkant

Op de vóór- of achterkant **twee fabrikantenlogo's** van max. 13 cm² of één fabrikantenlogo van max. 13 cm².

b. Compressiebroeken

Op zg. Lycrashorts, wieler- of compressiebroeken één fabrikantenlogo van max 13 cm².

3. Jurken

Een jurk wordt m.b.t. de toegestane reclame-uitingen beschouwd als een combinatie van een shirt en een rok, met de taille als grens.

4. Sokken/Schoenen

Op elke schoen/sok **fabrikantenlogo's**. De logo's op de sokken mogen maximaal 13 cm² groot zijn.

5. Racket

Logo's van (racket) fabrikant op het racket en logo's van de (snaren) fabrikant op de snaren.

6. Hoofddekseel, hoofdband en/of polsband

Eén **fabrikantenlogo** al of niet met tekst van max, 13 cm².

7. Tassen, handdoeken of andere uitrustingsstukken of persoonlijke toebehoren

Op elk uitrustingsstuk **fabrikantenlogo's**, alsmede twee commerciële reclames op één (1) tas, van max 26 cm².

Als **criterium** voor het bepalen van de **toegestane grootte van de commerciële reclame** geldt de **afmeting** van het op de kleding aangebrachte lapje stof waarop de reclame staat. Heeft dit lapje stof dezelfde kleur als de kleding waarop het is aangebracht, dan is de afmeting van de tekst of de afmeting van de letters van de reclame bepalend.

Definities

1. Onder **fabrikant** wordt verstaan de fabrikant of het bedrijf dat onder eigen merk de kleding of de uitrusting verspreidt of te koop aanbiedt, bv. Nike, Dunlop, Lotto, Adidas.
2. Een **fabrikantenlogo** is een bedrijfs- of product-beeldmerk dat als lapje stof, opdruk of borduursel op de kleding zit. Ingeweven kledingpatronen worden niet beschouwd als fabrikantenlogo. In het logo mag tekst voorkomen, dus letter(s), woord(en) en/of een zin, mits binnen 13 cm².
3. Onder **commerciële reclame** worden uitsluitend verstaan de reclame-uitingen van een niet-kleding of uitrusting-fabrikant, zoals Fuji, Ford of Coca Cola.

Nadere bepalingen

- a. Binnen de grenzen van de hiervoor genoemde maximaal toegestane reclame-uitingen is het geoorloofd dat, al dan niet in combinatie met commerciële reclame, de verenigingsnaam wordt gevoerd.
- b. Spelers van eenzelfde competitieploeg zijn verplicht om tijdens de competitiewedstrijd, indien zij reclame-uitingen voeren van 300 cm², ervoor zorg te dragen dat deze reclame-uitingen identiek zijn.
- c. Een tekst als "Tennis" wordt niet gezien als reclame en mag dus voor en/of achter op het shirt worden gevoerd (denk bv. aan de Lotto kledinglijnen).

De Nederlandse kledingreclamecode heeft **twee belangrijke verschillen met de internationale regels.**

Zo is het in Nederland toegestaan om in (elk) T-shirt te spelen, terwijl in het internationale tennis slechts T-shirts mogen worden gedragen die er professioneel uitzien, d.w.z. met het logo van een tennismerk (bv. Asics of Dunlop).

Voorts is het internationaal niet toegestaan voor- of achter op het shirt een commerciële reclame van 300 cm² te voeren (1 a).

Sancties

Een speler, die de reclame-bepalingen overtreedt, kan door de wedstrijdleider of de scheidsrechter worden opgedragen zich binnen 15 minuten te verkleden of zijn uitrusting te verwisselen. Het niet opvolgen van zo'n opdracht betekent onmiddellijke diskwalificatie.

Het **binnenste buiten dragen** van b.v. een shirt of trui met daarop teveel reclame **of het aftapen van de reclame is niet toegestaan.**

RECLAME-CODE

hoofddekseel, hoofdband
(6)

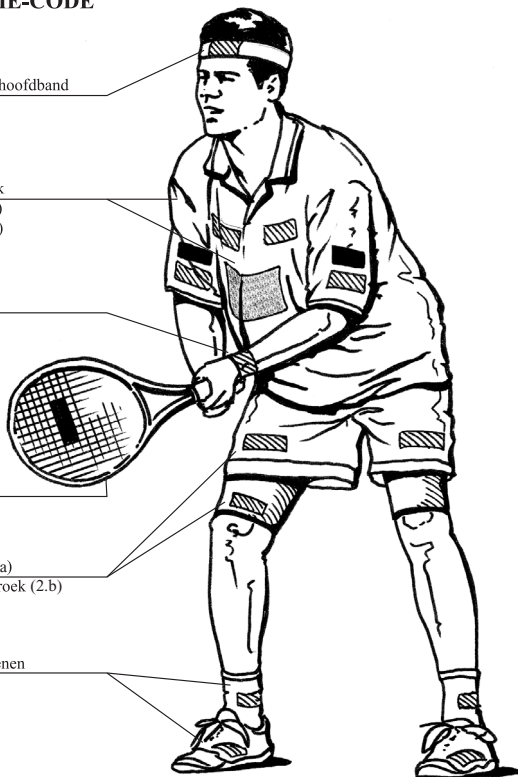
shirt, trui, jack
mouwen (1.b)
voorkant (1.a)

polsband(en)
(6)

racket
(5)

broek, rok (2.a)
compressie-broek (2.b)

sokken, schoenen
(4)

■ Commerciële reclame-uiting NIET van kledingfabrikant (max. 19,5 cm²)

▨ Leveranciers/fabrikanten-logo (max. 13 cm²)

▤ Commerciële reclame-uiting NIET van kledingfabrikant (max. 300 cm²)

Schema van toegestane reclame op kleding en schoeisel van de speler

O. BIJZONDERE ONDERWERPEN

Overrulen

De scheidsrechter mag een lijnrechter alleen overrulen indien deze een **duidelijke fout** (clear mistake) heeft gemaakt en uitsluitend indien de overrule direct nadat de fout is gemaakt plaatsvindt.

a. Duidelijke fout

Het is moeilijk om exact aan te geven wat een „duidelijke fout” is. In de praktijk komt het erop neer, dat de scheidsrechter zich in elk geval in een zodanige positie moet bevinden dat hij met een grote mate van waarschijnlijkheid kan bepalen of een afroep fout is of niet.

De scheidsrechter mag nooit overrulen op een zgn. „close call” d.w.z. een bal die vlakbij de lijn neerkwam. Dit betekent dat de scheidsrechter, om een door de lijnrechter als „goed” bestempelde bal te overrulen - dus „uit” te geven - ruimte moet hebben gezien tussen de lijn en de bal.

Evenzo moet de scheidsrechter de bal op of binnen de lijn hebben zien stuiten, indien hij een „uit” of „fout” afroep van een lijnrechter wil overrulen, dus „in” geven.

b. Direct

In aanvulling op de eis dat de scheidsrechter alleen een „duidelijke fout” mag overrulen, geldt ook de eis dat hij dit direct moet doen, d.w.z. onmiddellijk nadat de lijnrechter de duidelijke fout heeft gemaakt.

De overrule -afroep moet bijna gelijktijdig met de foutieve afroep of beslissing van de lijnrechter worden gedaan.

De scheidsrechter mag nooit overrulen n.a.v. een protest of appèl van een speler.

Het verzoek, de verificatie en de hervatting van het spel moeten in principe plaatsvinden binnen de 20 seconden die toegestaan zijn tussen twee punten, tenzij de scheidsrechter het noodzakelijk oordeelt die tijd te verlengen.

Is dit het geval, dan kondigt hij het einde van die verlenging aan met de term „Wilt u doorspelen” (“Let’s play”).

Een speler kan niet bij de wedstrijdleider/hoofdscheidsrechter in beroep gaan tegen een beslissing op grond van een feitelijke waarneming.

Hinderen

Hinderen kan drie oorzaken hebben:

1. door de tegenstander
2. door oorzaken van buitenaf
3. door officials.

1. Hinder door de tegenstander

Dit kan opzettelijk of onopzettelijk gebeuren

- a. Van opzettelijk hinderen is sprake wanneer een speler een handeling verricht die zijn tegenstander bij het uitvoeren van een slag hindert (Regel 26).

Hiertoe kan bv. worden gerekend:

- het slaken van een kreet vlak voor het moment dat de tegenstander de bal wil slaan
- de tegenpartij op een of andere manier trachten te belemmeren de bal terug te slaan
- het voortdurend nodeloos terugslaan van duidelijk foute eerste services, enz.

Opzettelijk hinderen wordt bestraft met **puntverlies**.

- b. Van onopzettelijk hinderen door de tegenstander kan bv. sprake zijn wanneer tijdens het spel een bal uit de broekzak van een speler valt of wanneer een speler zijn hoofddekseel verliest (Regel 26).

De scheidsrechter moet met een snelle blik naar de tegenstander beoordelen of deze hiervan hinder lijkt te hebben. Lijkt dit niet het geval, dan kan hij eventueel laten doorspelen. Heeft de tegenstander er zichtbaar hinder van - dat kan deze ook zelf laten merken door te protesteren - dan moet de scheidsrechter de eerste keer dat dit gebeurt een let geven, d.w.z. het punt laten overspelen. Bij elke volgende keer dat iets dergelijks gebeurt, verliest de betrokken speler het punt wegens "opzettelijk hinderen". De scheidsrechter moet hem hierop bij de eerste keer attent maken.

Let op: De speler die de hinder veroorzaakt heeft niet zonder meer recht op een let want het basisprincipe is dat een speler zichzelf niet kan hinderen.

2. Hinder door oorzaken van buitenaf

Indien een speler tijdens het spel of tijdens zijn servicebeweging wordt gehinderd door iets buiten zijn toedoen, zoals door een bal die van buiten de baan door komt rollen of een papertje dat over de baan komt wapperen, moet een **let** worden gespeeld (Regel 23). N.B. Lawaai door het publiek, "uit" roepen door toeschouwers en andere dergelijke verstoringen worden niet als hinder beschouwd en mogen niet tot het overspelen van het punt leiden.

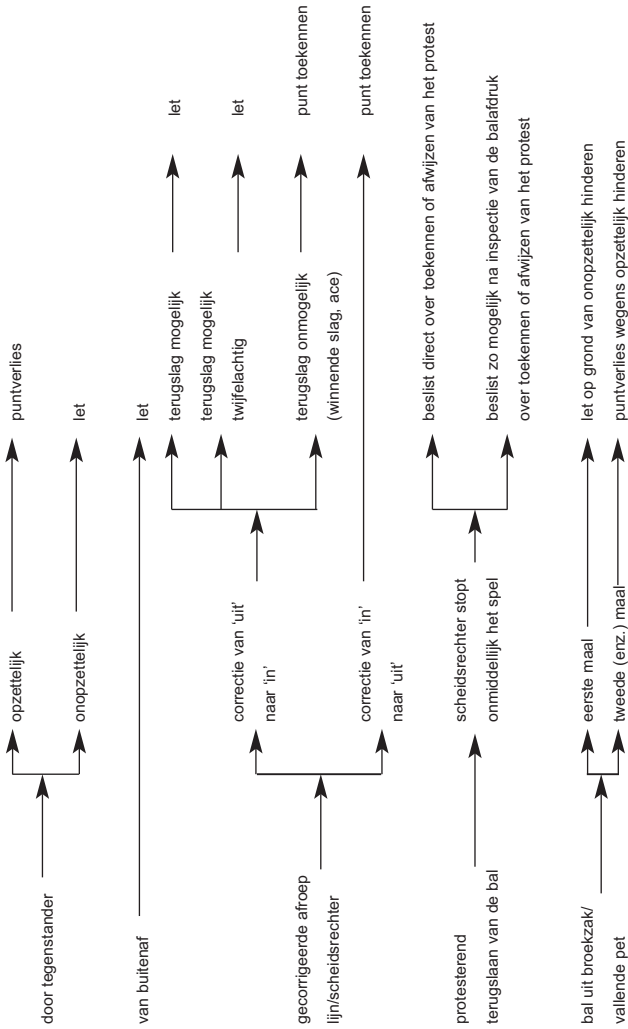
3. Hinder door officials

Van hinder door officials kan sprake zijn in geval van een gecorrigeerde afroep van een lijnrechter of een overruling door de scheidsrechter. Hierbij kunnen zich de volgende mogelijkheden voordoen:

- a. Indien de afroep wordt gecorrigeerd van "uit" naar "goed", moet een let worden gespeeld, tenzij de scheidsrechter - en hij alleen - van mening is dat er sprake was van een duidelijke ace of winnende slag die de andere speler met geen mogelijkheid zou hebben kunnen terugslaan (Bijlage V).
- b. Indien de afroep wordt gecorrigeerd van "goed" naar "uit", dan is het punt beslist en is er geen sprake van hinder.
- c. Indien er een voetfout is afgeroepen vóórdat de serveerder de bal heeft geslagen, moet een let worden gespeeld.

Zie verder "Schematische samenvatting hinderen" op de volgende bladzijde.

Schematische samenvatting "hinderen"

Overzicht onderbrekingsregels

Regel 29 bepaalt, dat er maximaal 20 seconden mogen verlopen vanaf het moment dat de bal uit het spel is aan het eind van een punt, tot het moment dat de bal wordt geserveerd voor het volgende punt.

Bij een speelhelftwisseling mag de onderbreking 90 seconden duren en bij een setpauze 120 seconden.

De volgende procedures moeten worden gevolgd bij het uitvoeren van de 20/90/120 seconden-regel.

1. Twintig (20) seconden regel

a. **Vermaning (soft warning)**

Waarschuw de serveerder bij de eerstvolgende speelhelftwisseling, dat je hebt geconstateerd dat hij de neiging heeft de 20 sec. te overschrijden. Luister naar het antwoord van de speler. Overtuig je ervan dat er geen belemmerende factoren zijn - roepende toeschouwers, ballenkinderen die niet op hun plaats staan, stukjes papier op de baan - die er toe leiden dat de serveerder over zijn tijd heengaat.

b. **Tijdsovertreding: waarschuwing**

De volgende maal dat de serveerder de 20 sec. grens overschrijdt, zonder dat externe omstandigheden dit rechtvaardigen, moet hij wegens een tijdsovertreding worden bestraft. Dit moet als volgt worden aangekondigd:

"Tijdsovertreding, waarschuwing mijnheer....." Zo nodig voegt u daaraan toe: "Wilt u doorspelen".

c. **Tijdsovertreding: strafpunt**

Bij elke volgende maal dat de betrokken speler de bal niet binnen 20 sec. heeft geserveerd, straft u hem met puntverlies. Dit moet als volgt worden aangekondigd:

"Tijdsovertreding, puntverlies, mijnheer....." Wederom, zondig, gevolgd door "Wilt u doorspelen". Daarna kondigt u de nieuwe stand af.

NB. Indien u de speler met de aankondiging "Wilt u (door)spelen" opdracht heeft gegeven te spelen, bv. na een woordenwisseling of incident, dan wordt overschrijding van de 20 seconden bestraft als een gedragsovertreding (waarschuwing, punt -, spelverlies enz.).

2. Speelhelftwisseling (90 sec.) en setpauze (120 sec.)

- Na het verstrijken van 60 resp. 90 sec. kondigt u "Tijd" af.
- Indien één of beide spelers 15 seconden daarna nog op hun stoel zitten en/of nog geen aanstalten hebben gemaakt hun speelpositie in te nemen, roept u "15 seconden".

- c. Bestraf de speler(s) op grond van een tijdsovertreding indien de bal niet binnen de 90/120 seconden geslagen is, vooropgesteld dat er geen externe oorzaak is dat de serveerder binnen die tijd kon serveren.

NB. Een speler die tijdens een speelhelftwisseling of een set-pauze zijn sokken en/of schoenen verwisselt, mag daarvoor de toegestane rustperiode van 90 resp. 120 seconden overschrijven. Deze overschrijding is - onder normale weersomstandigheden - slechts één keer per wedstrijd toegestaan.

3. **Ontvanger houdt zich niet aan redelijke tempo serveerder**

De basiseis waaraan de ontvanger moet voldoen, is dat hij speelt volgens het **redelijke tempo** van de serveerder en dus klaarstaat als de serveerder gereed staat om te serveren. Deze regel is niet eenvoudig af te dwingen, aangezien moet worden beoordeeld wat een redelijk tempo is. Als gedragslijn moet worden aangehouden dat de serveerder niet binnen 15 seconden mag serveren. Indien de serveerder te snel wil serveren en erover klaagt dat de ontvanger nog niet klaar staat, moet hem worden gezegd dat zijn tempo niet redelijk is. Tenslotte heeft de ontvanger ook recht op enige tijd om gereed te gaan staan.

a. **Vermaning (soft warning)**

Indien u constateert dat de serveerder gedwongen wordt zijn (redelijke) tempo te matigen, spreekt u de ontvanger hierop tijdens de eerstvolgende wisseling van speelhelft aan en legt hem uit dat hij niet de volle 20 sec. tussen twee punten kan claimen.

b. **Tijdsovertreding: waarschuwing**

De volgende keer dat de ontvanger de serveerder ophoudt (door hem niet volgens zijn tempo te laten serveren of zelfs tot boven de 20 sec. te dwingen, straft u hem (de ontvanger) met een waarschuwing.

Realiseert u zich overigens dat de tijdsovertreding in dit geval zelfs vóór het verstrijken van de 20 seconden mag worden opgelegd!

c. **Tijdsovertreding: strafpunt**

Bij elke volgende maal dat de ontvanger zich niet aanpast aan het redelijke tempo van de serveerder, moet dat met puntverlies worden bestraft.

Sanitaire onderbreking

Conform Bijlage V heeft de scheidsrechter de bevoegdheid om het spel op elk moment, indien dat nodig en passend is, op te schorten en uit te stellen.

Onder de werking van dit artikel valt ook de toestemming die desgevraagd aan spelers kan worden gegeven om het spel te onderbreken en de baan gedurende **een redelijke tijd** te verlaten voor een "plaspauze" dan wel - voor wat vrouwen betreft - het verwisselen van kleding.

Sanitaire onderbrekingen moeten in principe tijdens een setpauze worden opgenomen en kunnen voor geen enkel ander doel worden gebruikt.

Het verwisselen van kleding door vrouwen mag uitsluitend tijdens een setpauze plaatsvinden.

In een **vrouwenenkelspel** heeft een speelster recht op twee (2) onderbrekingen.

In een **mannenenkelspel** heeft een speler recht op één (1) sanitaire onderbreking gedurende een partij om twee gewonnen sets en twee (2) sanitaire onderbrekingen in een partij om drie gewonnen sets.

In alle **dubbelpartijen** mag elk team in totaal twee (2) onderbrekingen opnemen. Indien partners samen de baan verlaten, telt dit als één van de toegestane onderbrekingen.

Elke keer dat een speler de baan voor een sanitaire onderbreking verlaat, wordt beschouwd als één van de toegestane onderbrekingen, ongeacht of de tegenspeler de baan al dan niet verlaten heeft.

Elke sanitaire onderbreking die wordt opgenomen nadat het inspelen is begonnen, wordt beschouwd als één van de toegestane onderbrekingen.

Een speler mag daarenboven zonodig iedere speelhelftwisseling gebruiken voor sanitaire doeleinden. Overschrijdt de betrokken speler echter de maximaal toegestane tijd van 90 seconden (bij speelhelftwisseling), resp. 2 minuten (bij setpauze), dan wordt hij volgens het Strafpuntensysteem direct gestraft voor het begaan van een gedragsovertreding.

Indien de **gezondheidstoestand** van een speler het noodzakelijk maakt, dat hij op enig moment naar het toilet moet kunnen gaan, bijv. bij maag - of darmklachten, moet hij hierover vóór de partij contact opnemen met de wedstrijdleider c.q. HS. Indien deze zijn verzoek toestaat, moet de scheidsrechter hierover - vóór de partij - worden geïnformeerd en wordt de speler toegestaan zijn **sanitaire onderbreking op een ander moment dan tijdens een setpauze op te nemen.**

Indien zich tijdens een wedstrijd het probleem voordoet dat een speler (anders dan in bovenstaand voorbeeld) plotseling heel dringend naar het toilet moet, dan zal hij dit aan de scheidsrechter kenbaar maken. De scheidsrechter moet hem dan vertellen dat hij moet wachten tot de volgende setpauze. Als de speler blijft aandringen moet de scheids-

rechter vragen of het zo dringend is dat hij echt niet langer kan wachten. Als de speler dit beaamt mag de scheidsrechter hem toestaan om de baan te verlaten voor een toilet-pauze. De overweging hierbij is dat de speler in een dergelijk geval het recht heeft om een verzorger naar de baan te laten komen voor een medische diagnose. Dit zou kunnen resulteren in de beslissing om de speler dan alsnog naar het toilet te laten gaan, waarmee nog meer tijd verloren zou gaan. Dit laat onverlet dat **de scheidsrechter in alle gevallen moet trachten om sanitaire onderbrekingen zoveel mogelijk plaats te laten vinden tijdens setpauzes.**

Voorts kunnen er, in het **vrouwentennis**, andere redenen zijn (die de speelster liever niet met de - mannelijke - scheidsrechter wil bespreken) die het nodig maken dat zij dringend de baan moet verlaten. In deze situaties moet de scheidsrechter de speelster vragen of het inderdaad dringend is en haar zondig toestaan de baan te verlaten voor een onderbreking op een ander moment dan tijdens een setpauze, mits zij haar twee toegestane onderbrekingen nog niet heeft opgenomen.

Begeleiding door official

Indien een speler voor een sanitaire onderbreking van de baan gaat, moet hij/zij door een official (scheidsrechter of lijnrechter) tot in de kleedkamer (en terug) worden begeleid. De official ziet erop toe dat de onderbreking uitsluitend voor het toegestane doel wordt gebruikt.

Hervatting spel

Zodra de speler op de baan terugkomt en de gelegenheid heeft gehad zijn racket te pakken, kondigt de scheidsrechter „Tijd” aan. De speler dient dan binnen 30 seconden het spel te hervatten. Overschrijding van deze 30 seconden heeft een tijdsovertreding tot gevolg.

Opschorting en uitstel

Bijlage V geeft de scheidsrechter de bevoegdheid om - wanneer omstandigheden buiten toedoen van de spelers dat noodzakelijk maken - het spel op te schorten gedurende een zodanige tijd als hij nodig acht. Zo kan de scheidsrechter een partij tijdelijk afbreken als gevolg van duisternis, toestand van de banen of i.v.m. de weersomstandigheden. Indien de scheidsrechter een partij afbreekt, moet hij dit onmiddellijk melden aan de wedstrijdleider. Deze beslist evt. over uitstel van partijen naar een andere dag.

Tenzij en totdat een partij door de wedstrijdleider is uitgesteld, moeten de betrokken spelers, de scheidsrechter en evt. lijnrechters zich gereed houden voor hervatting van het spel.

Indien een partij tengevolge van duisternis moet worden afgebroken, behoort dit aan het eind van een set of na een even aantal spellen in de aan de gang zijnde set te gebeuren.

Bij opschorting of uitstel van een partij behoort de scheidsrechter de volgende bijzonderheden te noteren: tijd van afbreken, exacte score (ook in de game), naam van de serveerder en de kant waar elke speler stond. Voorts moet de scheidsrechter de ballen waarmee gespeeld werd verzamelen en apart houden.

Bij **hervatting** geldt de regel dat wordt begonnen op de stand en in de opstelling (= positie in het veld t.o.v. de oorspronkelijke plaats van de scheidsrechters(stoel)) waarop afgebroken werd. Dus bijv. op 3-1, 40-30, A serveert, tegenpartij C en D in dezelfde ontvangvolgorde als voor de onderbreking. In elk geval zal de serveerder nog twee services mogen slaan, ook al moest men na de eerste service ineens afbreken (voor een stortbui bijv.). De onderbreking ontstond immers door omstandigheden “buiten toedoen” van de spelers die dus volgens Regel 26 aanleiding geven tot een let.

Contactlenzen en brillen

Als een speler voor het begin van een wedstrijd contactlenzen of een bril draagt, worden deze beschouwd als een noodzakelijke uitrusting. Bij het in het ongerede raken hiervan (vieze lenzen of een gebroken glas) mag de speler een “gerede tijd” nemen om e.e.a. te verhelpen. Spelers krijgen echter geen extra tijd voor het verwisselen van brillen naar contactlenzen of omgekeerd.

Bij **hervatting** van een afgebroken of uitgestelde partij gelden de volgende regels m.b.t. de **nieuwe speeltijd**:

- bij een oponthoud van 0-15 min. - geen speeltijd
- bij een oponthoud van 15-30 min. - drie (3) minuten in-
speeltijd
- bij een oponthoud van 30 min. of meer - vijf (5) minuten in-
speeltijd

Rusttijd tussen twee partijen

Indien een speler meer dan één partij op een dag moet spelen heeft hij, wanneer het een **nationaal** evenement betreft, recht op een rusttijd van tenminste:

- een half uur na een partij om 2 gewonnen sets;
- één uur na een partij om 3 gewonnen sets.

Bij Ranglijst-toernooien en bij internationale evenementen gelden andere criteria. Bepalend voor de duur van de rusttijd is daar de tijdsduur van de vorige partij van de betrokken speler, en wel als volgt:

Indien men

- minder dan 1 uur heeft gespeeld 1/2 uur rust
- 1 uur maar minder dan 1 1/2 uur heeft gespeeld 1 uur rust
- 1 1/2 uur of langer heeft gespeeld 1 1/2 uur rust

Indien het spel meer dan 30 minuten is onderbroken door regen of door ander oponthoud, wordt de duur van de partij - voor wat de rust betreft - geteld vanaf het moment van hervatting.

Indien het spel voor minder dan 30 minuten is onderbroken wordt de wedstrijdtijd - voor wat de rust betreft - vanaf het allereerste begin geteld.

Ballen

In Bijlage I staat aan welke **eisen** een bal moet voldoen; ook staan er richtlijnen voor het verrichten van kwaliteitscontroles op ballen.

In Regel 3 staat dat een let (= het overspelen van het punt) moet worden gegeven indien een **bal** onder het spelen - d.w.z. tijdens een slagenwisseling - **lek** wordt of kapot gaat.

Hierbij wordt een bal als „lek” beschouwd als hij geen druk meer heeft, dus helemaal samengeknepen kan worden.

Een bal waarvan de oppervlakte ernstig beschadigd is, wordt ook als kapot beschouwd.

Een (te) zachte bal - dit ter beoordeling van de scheidsrechter - mag worden vervangen. In dit geval blijft echter het laatst gespeelde punt geldig en wordt er geen let gespeeld.

Voorts moet men er rekening mee houden, dat de ballen niet bij het begin van een **tiebreakspel** mogen worden gewisseld. In voorkomende gevallen moet hiermee dan 2 spellen worden gewacht, d.w.z. tot het begin van het tweede spel van een evt. volgende set!

Er wordt ook altijd met een vast aantal ballen gespeeld, gebruikelijk is met 3 ballen.

Bij internationale wedstrijden wordt over het algemeen met 6 ballen gespeeld, met een minimum van 4, d.w.z. dat er max. 2 ballen zoek of onbruikbaar mogen raken alvorens er een vervangende bal **moet** worden ingebracht.

In de praktijk is het echter gebruikelijk het vastgestelde aantal ballen in het spel op peil te houden, d.w.z. direct aan te vullen indien een bal zoek raakt of onspeelbaar wordt.

Voor het **inbrengen** van een **andere bal** gelden ook regels. Zijn er twee of minder spellen met de ballen gespeeld, dan moet een nieuwe bal worden ingebracht. Zijn er meer dan twee spellen met de ballen gespeeld, dan moet een ongeveer gelijkwaardige (gebruikte) bal worden ingebracht.

Tenslotte zijn er ook nog bepalingen, die aangeven hoe men m.b.t. de ballen moet handelen **bij hervatting van gestaakte of onderbroken wedstrijden**. In principe moeten dan dezelfde ballen worden gebruikt als waarmee voor de onderbreking werd gespeeld (tenzij de ballen, volgens schema net gewisseld moeten worden). Teneinde het schema van ballenwisseling niet te verstoren, dient men met andere - even lang

gebruikte - ballen in te spelen. Zijn er geen gelijksoortige gebruikte ballen voorradig en moet dus met de „eigen” ballen worden ingeslagen, dan moet - zoals gebruikelijk - voor de ballenwisseling het inslaan voor 2 spellen worden geteld, indien het inslaan langer dan 3 minuten duurt. Zie ook het overzicht van regels m.b.t. de bal op de volgende bladzijde.

Overzicht van regels m.b.t. ballen

Kleur	Wit of geel
Aantal in spel	2, 3, 4 of 6 (al naar gelang het toernooireglement).
Definities	Kapotte bal: bal zonder druk of ernstig beschadigd. Een kapotte (lekke) bal moet uit het spel worden gehaald en worden vervangen. Als de bal tijdens het spel lek wordt of ernstig beschadigd raakt, moet het punt worden overgespeeld. Zachte bal: bal met minder druk dan normaal.
Wanneer ballen vervangen	Als een bal vervangen moet worden, moet dit z.s.m. worden gedaan (normaal tijdens een speelheftwisseling). Wanneer er slechts 2 ballen over zijn (terwijl er 3 of 4 in gebruik zijn) of 3 ballen (bij gebruik van 6), mag het spel worden onderbroken om andere ballen in te brengen.
Vervangen bal(len) door: Of:	Nieuwe bal Wanneer een bal tijdens of na de inspeeltijd wordt vervangen voordat de partij begint of binnen/na 2 spellen nadat nieuwe ballen zijn ingebracht.
Wanneer ballenwisseling	Gelijkwaardige (gebruikte) bal Na het begin van het 3e spel waarin met nieuwe ballen is gespeeld (d.w.z. dat de ballen meer dan 2 spellen oud zijn) of wanneer een bal moet worden vervangen tussen het begin van de partij en de eerste ballenwisseling.
Of	Na een tevoren bepaald aantal spellen (conform het toernooireglement) 7/9, 9/11, 11/3 ... bv. 7/9 = ballen worden gewisseld gewisseld na de eerste 7 spellen (aangezien het inspelen voor 2 spellen telt) en vervolgens na elke 9 spellen.
Ballenwisseling vergeten	Bij het begin van de laatste set (ongeacht wie er moet serveren).
Te vroege ballenwisseling	Wissel de ballen bij de eerstvolgende keer dat de speler die/het team dat nieuwe ballen had moeten krijgen aan de beurt is om te serveren (dit geldt ook ingeval van een ballenwissel in de laatste set). Volgende ballenwisselingen volgen het originele wisselingschema. (Bv. als in een 7/9 schema de ballen niet na 4-3 in de eerste set maar pas bij 5-4 gewisseld worden, moet de tweede ballenwissel 9 spellen na de werkelijke wissel op 5-4, dus na 18 spellen plaatsvinden).
tiebreaks	Als de ballen te vroeg zijn gewisseld en dit vóór het begin van de game wordt ontdekt, moeten de oude ballen weer worden gebruikt en de nieuwe ballen op het goede moment worden ingebracht. Als dit tijdens de game wordt ontdekt, moet de game met de nieuwe ballen worden uitgespeeld. Als de speler die/het team dat het eerst aan de beurt was met nieuwe ballen te serveren, deze ballen te vroeg kreeg, moeten deze volgens het overeengekomen schema in het spel blijven (dus 9 games bij 7/9 schema). Als de tegenstander per abuis de nieuwe ballen kreeg, moeten deze ballen aan het eind van de game worden vervangen door een nieuwe set ballen, zodat de "goede" speler/team ook met nieuwe ballen serveert.
Opnieuw inspelen	Als de ballen aan het begin van een tiebreak zouden moeten worden gewisseld, moet dit worden uitgesteld tot na het eerste spel van de volgende set. Voor het opnieuw inspelen na een onderbreking, moeten gelijkwaardige ballen aan die van de wedstrijdballen worden gebruikt. De wedstrijdballen worden bij de hervatting van de partij ingebracht. Als de partij met nieuwe ballen moet hervat worden, moeten voor het opnieuw inspelen nieuwe ballen worden gebruikt en bij de hervatting van de partij een nieuwe set nieuwe ballen.

HERSTELLEN VAN FOUTEN (Regel 27)

FOUT	SPEL	tiebreak
Speler serveert van verkeerde kant van zijn speelheft	Het punt blijft staan, Onmiddellijk herstellen	Het punt blijft staan, Onmiddellijk herstellen.
Speler serveert van verkeerde kant van zijn speelheft, Eerste service fout.	Onmiddellijk herstellen, Tweede service.	Onmiddellijk herstellen, Tweede service.
Speler serveert buiten zijn beurt	Het punt blijft staan, Onmiddellijk herstellen. Eerste service fout telt niet. Als in dubbelspel partner buiten zijn beurt serveert, telt eerste service fout wel. Als het spel is beëindigd, dan geldt de gewijzigde volgorde.	Het punt blijft staan. Onmiddellijk herstellen. Eerste service fout telt niet. Als in dubbelspel partner buiten zijn beurt serveert, telt eerste service fout wel. Als de servicebeurt is beëindigd, dan geldt de gewijzigde volgorde
Fout in volgorde van ontvangen in dubbelspel	Gewijzigde volgorde hand- haven tot het einde van dat spel. Herstel de originele volgorde van ontvangen in het volgende spel in die set.	Gewijzigde volgorde hand- haven tot het einde van het spel.
Verkeerd wisselen van speelheft tiebreak vergeten	Het punt blijft staan. Onmiddellijk herstellen. Als de fout wordt ontdekt vóór het tweede punt blijft het punt staan, onmiddellijk corrigeren. Als de fout wordt ontdekt na het tweede punt, gewijzigde situatie aanhouden	Het punt blijft staan, Onmiddellijk herstellen.
Ballen wisselen	Indien vergeten, herstellen als betreffende speler/team weer moet serveren. Geen ballenwissel bij het begin van een tiebreak.	

P. PROCEDURES VOOR HOOFDSCHIEDSRECHTER BIJ WEDSTRIJDEN ZONDER STOELSCHEIDSRECHTER

Partijen die zonder stoelscheidsrechter worden gespeeld

De ITF onderkent dat het niet mogelijk is voor elke partij in bepaalde toernooien een scheidsrechter beschikbaar te hebben.

Teneinde een consistente benadering te hebben, zijn de volgende procedures ontwikkeld om over de gehele wereld bij wedstrijden op een identieke manier te handelen.

Dit is mogelijk door voor de spelers een " Spelers Notitie" te maken voor wedstrijden zonder scheidsrechter.

Indien u , namens de wedstrijdleider, als Hoofdscheidsrechter optreedt bij een evenement waarbij deze omstandigheden zich voordoen, zorg er dan voor dat deze Spelers Notitie onder alle spelers van het toernooi verspreid wordt.

Omdat er zich tijdens de wedstrijden allerlei problemen kunnen voordoen, is het van belang dat u (en uw toezichthouders) zoveel mogelijk langs de banen loopt (c.q. lopen).

De speler waardeert het als hij makkelijk toegang heeft tot een official in geval van problemen.

HS en/of toezichthouders moeten de volgende procedures volgen bij de hierna genoemde situaties.

Geschilpunten bij lijnbeslissingen (bij wedstrijden die niet op gravel worden gespeeld).

Als de HS (of een toezichthouder) naar de baan geroepen wordt voor een geschil bij een lijn en hij heeft de partij niet gezien, dan moet hij de speler die "uit" riep, vragen of hij zeker is van die afroep. Indien de speler zijn afroep bevestigt, moet het punt volgens diens afroep geteld worden.

Als het erop lijkt dat het verstandig is om de wedstrijd officieel te laten begeleiden, probeer dan een voldoende gekwalificeerde scheidsrechter te vinden, die vanaf de stoel alle lijnen voor zijn rekening neemt.

Als dit niet mogelijk is (bijv. omdat er geen ervaren scheidsrechter beschikbaar is) is een andere optie dat de HS (of tzh) bij de baan blijft voor de rest van de wedstrijd. Hij kondigt dan de spelers aan dat hij elke onopzettelijke lijnbeslissing zal corrigeren.

Als de referee (of tzh) niet bij de baan staat en toevallig merkt dat een speler een flagrante incorrecte call maakt, mag hij de baan opgaan en de speler er op wijzen dat de incorrecte afroep beschouwd wordt als onopzettelijke hinder tegenover zijn tegenstander en dat het punt moet worden overgespeeld.

De HS (of tzh) moet de speler ook aankondigen dat alle verdere duidelijke incorrecte afroepen moeten worden beschouwd als opzettelijk hinder en de speler het punt verliest.

Bovendien kan de HS (of tzh) een Gedragsovertreding voor onsportief

gedrag opleggen wanneer hij er zeker van is dat de speler duidelijk incorrect afroept.

HS 's (en of thzs) moeten er op letten niet te direct te worden betrokken bij wedstrijden waar dit niet is vereist of noodzakelijk is noch de Hinderregel toe te passen voor afroepen die niet correct worden gedaan.

In de praktijk betekent dit dat de HS (of tzh) er heel zeker van moet zijn dat er een zeer slechte afroep wordt gedaan, alvorens de Hinderregel toe te passen.

Geschilpunten t.a.v een balafdruk (uitsluitend bij spelen op gravelbanen)

Wanneer de HS (of tzh) naar de baan wordt geroepen om een geschilpunt op te lossen, moet hij trachten uit te vinden of men het over de balafdruk eens is.

Wanneer de spelers het eens zijn over de balafdruk, maar niet over de interpretatie daarvan, moet de HS (of tzh) beslissen over het in of uit zijn van de bal. Wanneer de spelers het niet eens zijn over de plek van de balafdruk, moet de HS (of tzh) via de spelers trachten uit te vinden welke slag werd gespeeld en de richting waarin de bal werd geslagen. Dit moet helpen bij de beslissing welke afdruk de goede is.

Als deze informatie niet helpt, dan is de afroep van de speler aan de kant waar de balafdruk ligt, geldig.

Geschilpunten bij de stand

Wanneer de HS (of tzh) naar de baan wordt geroepen om een geschilpunt over de stand op te lossen, moet hij via de spelers de relevante punten of spellen bepalen over de stand waarmee men het eens is. Alle punten of spellen waarover de spelers het eens zijn, blijven geldig en alleen de punten waarover men het niet eens is, moeten worden overgespeeld.

Een speler claimt bijvoorbeeld dat de stand 40 – 30 is en zijn tegenstander meent dat de score 30-40 is. U bediscussieert de punten met de spelers en ontdekt dat zij het uitsluitend niet eens zijn over het eerste punt in het spel. De correcte beslissing is dan het spel te vervolgen met de stand 30-30, aangezien beide spelers het eens zijn dat zij elk twee punten in dat spel hebben gewonnen.

Wanneer er een geschilpunt over het spel is, geldt hetzelfde principe. Een speler meent bijvoorbeeld dat hij met 6-5 leidt, maar de tegenstander ontkent dat en meent dat hij met 6-5 leidt. Na een discussie ontdekt u dat beide spelers menen dat zij de eerste game hebben gewonnen. De correcte oplossing is dat zij de wedstrijd vervolgen op 5-5, aangezien beide spelers menen dat zij elk vijf spellen hebben gewonnen. De speler die in het laatste spel heeft ontvangen, zal in het volgende spel moeten serveren.

Na de oplossing van een geschilpunt over de stand, moet de HS (of

tzh) ervoor zorgen dat de procedure wordt benadrukt dat de serveerder de stand luid genoeg verstaanbaar voor zijn tegenstander moet afroepen voordat hij zijn eerste service slaat.

Andere voorkomende gevallen.

Er zijn andere voorkomende gevallen die moeilijk te hanteren zijn als er geen stoelscheidsrechter aanwezig is.

Wanneer er een geschilpunt is over lets, tweemaal stuiten en tweemaal geslagen ballen, moet de HS (tzh) via de spelers er achter zien te komen wat er gebeurd is en ofwel de afroep bevestigen of het punt laten overspelen, al naar gelang hij passend acht.

Voetfouten kunnen alleen maar door de HS (of tzh) worden afgeroepen en niet door de ontvanger.

Echter, om voetfouten af te roepen moet de official tijdens de wedstrijd op de wedstrijdbaan staan. Officials die niet bij de baan staan, mogen geen voetfouten afroepen.

Coaching zowel als andere Gedrags- en Tijdsovertredingen kunnen slechts worden opgelost door de HS (of tzh), daarom is het uiterst belangrijk dat er officials (bij de baan) staan die het gedrag van spelers en coaches observeren.

Bij het opleggen van Gedrags- en Tijdsovertredingen moet de HS (of tzh) , zodra de overtreding is begaan, de baan opgaan en de spelers kort informeren dat er een Gedrags- of Tijdsovertreding is begaan.

De beslissing van de HS (of tzh) is bindend.

Spelers die deze procedures niet sportief volgen, kunnen worden onderworpen aan Onsportief Gedrag volgens de Code, maar deze maatregel mag alleen worden genomen in duidelijke situaties.

Q. INTERNATIONAAL TENNIS

International Tennis Federation (ITF)

De Internationale Tennis Federatie (ITF) is op 1 maart 1913 in Parijs opgericht door vertegenwoordigers van 12 landen (van de 19 waar destijds getennist werd). Op het ogenblik telt de ITF, die haar zetel in Londen heeft, meer dan 200 landen-leden. De ITF is verantwoordelijk voor elk aspect van het spel: van het vaststellen van de spelregels en het organiseren van coachingscursussen in ontwikkelingslanden tot het coördineren van wereldwijde evenementen voor junioren, senioren en veteranen.

Binnen de ITF kunnen de landenleden zich ook regionaal groeperen. Zo bestaan er op het ogenblik zes regionale onderbonden van de ITF, o.a. de Aziatische Tennis Federatie, de Zuid-Amerikaanse Tennis Confederatie, de Afrikaanse Tennis Confederatie, de Centraal Amerikaanse Caraïbische Tennis Confederatie en **Tennis Europe** waarvan 48 Europese landen lid zijn. **Tennis Europe** heeft haar zetel in Bazel.

Association of Tennis Professionals (ATP)

De ATP is de in 1972 opgerichte belangenvereniging van prof tennis-spelers en - sinds 1990 - directeurs van ATP -toernooien. De ATP regelt voor zijn leden alle toernooi-inschrijvingen, vliegreducties, hotel-reducties, evt. sponsors en reclame en verzorgt ook hun verzekering, (para)medische begeleiding en een speciale pensioenregeling voor arbeidsongeschikte spelers.

De ATP heeft kantoren in Ponte Vedra Beach (Florida), Monte Carlo (Monaco) en Sydney (Australië).

Daarnaast organiseert de ATP een wereldwijd toernooicircuit van ca. 80 één-weeks toernooien in 40 landen en heeft zij supervisors, referees en profscheidsrechters in dienst. De ATP is dus behalve vakbond ook werkgever.

Women's Tennis Association (WTA)

De WTA is de in 1973 opgerichte belangenvereniging van prof tennis-speelsters.

De WTA heeft kantoren in St. Petersburg (Florida) en Londen.

De vrouwen hebben een eigen circuit, bestaande uit wereldwijd ca. 63 toernooien in 32 landen, met een prijzengeld van minimaal \$ 150,000.- tot een totaal bedrag van ca. \$ 60 miljoen plus een bonus-pool.

Meer dan 1000 speelsters hebben een plaats op de WTA-tour ranking. Daarnaast bestaat er voor prof tennissters het door de ITF gecoördineerde ITF Women's Circuit, bedoeld als „leerschool" voor de WTA-tour. Ook dit circuit kent wereldwijd toernooien, met een prijzengeld van

\$ 10,000 - \$ 75,000.

Onder dit „Women's Circuit" vallen toernooien, die deel uitmaken van een klein circuitje van 3 opeenvolgende toernooien plus een Masters toernooi en individuele toernooien. Bij al deze evenementen kan een speelster computerpunten behalen voor de WTA ranglijst, die in totaal ruim 1000 speelsters telt.

De 16 hoogstgeplaatste speelsters op deze lijst strijden jaarlijks in november tegen elkaar in de WTA Tour Championships.

Een bijzondere regel voor alle vrouwentoernooien is, dat de deelneemsters minimaal 14 jaar oud moeten zijn.

Internationale verhoudingen

In de periode 1974 tot en met 1989 werd het internationale herentennis als het ware geregeerd door de Men's International Professional Tennis Council (MIPTC later MTC genaamd).

Dit was een ongebonden, onafhankelijk instituut, waarin drie groeperingen vertegenwoordigd waren, t.w. de Internationale Tennis Federatie (ITF), de Association of Tennis Professionals (ATP) en de toonaangevende toernooi-directeuren.

De belangrijkste activiteit van de MTC was de jaarlijkse organisatie van een internationaal Grand Prix Circuit van profstoernooien.

Eind 1989 is de MTC echter ter ziele gegaan, voornamelijk door toedoen van de ATP, die vond dat zijn inbreng in met name het toernooigebeuren groter moest zijn dan voorheen.

Beide organisaties hebben hun eigen, vaak van elkaar afwijkende, toernooi-regels en ook hun eigen officials (supervisors en (prof)scheidsrechters), hoewel veel van deze officials bij beide organisaties functioneren.

In tegenstelling tot de ontwikkeling in het mannentennis, is de koepelorganisatie bij de vrouwen nog springlevend. De Women's Tennis Council, gevestigd in New York bestaat uit vertegenwoordigers van ITF, de WTA en enkele gekozen vertegenwoordigers van de erkende toernooien (de toernooi-directeuren). Deze WTC beheerst de hele WTA tour, geeft richtlijnen voor de toekenning van ranglijstpunten en is verantwoordelijk voor het opleggen van sancties aan de toernooiorganisaties en officials.

De ITF officials worden allen door de ATP en WTA erkend.

Bovengenoemde verhoudingen, gevoegd bij het feit dat de WTA voor het vrouwentennis een aantal van de mannen afwijkende regels heeft - o.a. m.b.t. blessures - betekent voor ons dat wij bij internationale evenementen in ons land ook te maken hebben met verschillende regels, afhankelijk van de organisatie die de supervisie over het toernooi heeft.

Daarnaast zijn er natuurlijk onze eigen nationale evenementen waarvoor soms afwijkende regels - b.v. met betrekking tot de reclamebepalingen - gelden. Voor de belangrijkste evenementen zoals

Nationale kampioenschappen, Eredivisie en Hoofdklassecompetitie en Nationale Ranglijsttoernooien wordt zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij de internationale regels, omdat onze topspelers daarmee regelmatig te maken hebben. **Daarbij zal in principe aansluiting worden gezocht bij de ITF regels.**

Internationaal Toemooi-Tennis

ATP-toernooien

Sinds 1990 heeft de ATP een eigen toernooiencircuit, de ATP -Tour, bestaande uit bijna 65 evenementen, met een totaal prijzengeld van meer dan \$ 50 miljoen. De ATP zelf verdient aan de ATP Tour jaarlijks meer dan \$ 55 miljoen; meer dan de helft daarvan wordt verkregen uit de verkoop van tv- en marketingrechten.

De ATP -toernooien zijn - naar de hoogte van het prijzengeld - in de volgende categorieën ingedeeld;

- Tennis Masters Series (minimaal \$ 3,2 miljoen prijzengeld)
- International Series Gold (minimaal \$ 800.000 prijzengeld)
- International Series (minimaal \$ 400.000 prijzengeld)
- Challenger Series (minimaal \$ 25.000 prijzengeld)

Tot de International Series Gold toernooien behoort o.a. ook het ABN-Amro Wereldtennistoernooi in Rotterdam met een prijzengeld van \$ 925,000.

In de International Series -reeks vallen twee Nederlandse toernooien t.w.:

- de Ordina Open op de grasbanen in Den Bosch (Rosmalen) (heren \$ 380.000, dames \$ 175.000).
- de Priority Telecom Open te Amersfoort (\$ 380,000)

Tot de Challenger Series behoort het Siemens Open in den Haag.

De ITF en de ATP organiseren aan het eind van het seizoen de **Tennis Masters Cup** en de ATP de **World Doubles Championships**, waaraan de acht hoogst geklasseerde spelers resp. dubbelparen van dat seizoen mogen meedoen.

In de ATP toernooien wordt vanaf 2006 het herendubbelspel gespeeld met een best of two tiebreak en een beslissende wedstrijd tiebreak (10 punten) bij één set gelijk. De games worden gespeeld met het Beslissend Punt Systeem.

Ook organiseert de ATP de **World Team Championships**. Dit is een kampioenschap voor landenteams, waarvoor de sterkste acht landen worden uitgenodigd. Dit kampioenschap wordt in poulevorm met kruisfinales in één week (in mei) gespeeld (in Düsseldorf) met een formule van twee enkelspelen en een dubbelspel.

ITF-Toernooien

De vier belangrijkste toernooien ter wereld vallen officieel onder auspiciën van de ITF, maar hebben overigens een grote zelfstandigheid. Het zijn de vier zgn. **Grand Slam toernooien** t.w.:

- de Australische open kampioenschappen op **Melbourne Park** (Melbourne).
- de Franse open kampioenschappen op **Roland Garros** (Parijs)
- de Lawn Tennis Championships op **Wimbledon** (Londen)
- de US Open op **Flushing Meadow** (New York)

Het zijn met de Tennis Masters Series in Miami (wel het vijfde Grand Slam toernooi genoemd) vrijwel de enige evenementen die tegelijkertijd een mannen- en een vrouwentoernooi herbergen. In tegenstelling tot de niet-Grand Slam's nemen ze twee weken in beslag.

Belangrijke toernooienreeksen voor aankomende profspelers zijn de „**Satellite Series**” (min. \$ 25.000) en de „**Futures**” (\$ 10.000/\$ 15.000).

Voorts organiseert de ITF de volgende teamwedstrijden;

- De **Davis Cup**. Een landentoernooi voor mannen, waaraan 134 landen deelnemen, met een wereldgroep van 16 landen. In de Davis Cup worden vier enkelspelen gespeeld (twee spelers zgn. gekruist tegen elkaar) en een dubbelspel. Het is een afvaltoernooi gespreid over een heel jaar.
- De **Fed-Cup**. Een landentoernooi voor damesteams, vergelijkbaar met de Davis Cup (88 landen), met een wereldgroep van 16 landen.
- De **Hopman Cup**. Dit evenement, dat in Perth (Australië) wordt gehouden is in korte tijd zeer populair geworden en geldt als het officieuze wereldkampioenschap voor gemengde landenteams. Er worden jaarlijks 12 landen uitgenodigd, die met 1 man en 1 vrouw deelnemen. Er wordt een dames- en een herenenkelspel gespeeld en ter afsluiting een gemengd dubbelspel.
- De **Sunshine Cup**. Een landentoernooi voor jongens t/m 18 jaar.
- De **Connolly Continental Cup**. Een landentoernooi voor meisjes t/m 18 jaar.

Het belangrijkste ITF -evenement voor jeugdige spelers en speelsters is de **World Youth Cup**, een soort Davis Cup, respectievelijk Fed-Cup voor jongens en meisjes, tot en met 16 jaar.

Het belangrijkste individuele jeugdtoernooi is dat van de **Orange Bowl** in Florida (dec).

Internationale Officials

De wereld van de tennis-arbitrage is de laatste 25 jaar enorm veranderd. In die jaren zijn de Gedragsregels (Code of Conduct) en standaard procedures m.b.t. de toepassing van de Spelregels ontwikkeld en vastgesteld.

De noodzaak voor goede arbitrage op alle niveaus van de tennissport

wordt alom erkend en daarom is een wereldwijd programma ontwikkeld om de kwaliteit van de arbitrage te verbeteren van de laagste toernooien tot de Grand Slams.

Tot en met 1998 hadden de ITF, de ATP en de WTA hun eigen opleidingsprogramma's en certificaties voor officials.

Vanaf 1999 hebben zij echter de krachten gebundeld en één gezamenlijk opleidings- en certificatie -programma voor Internationale Officials opgesteld.

Het **opleidingsprogramma** ziet er als volgt uit:

- Level 1 School
Deze opleidingen zijn voor personen die gaan beginnen met tennisarbitrage. Er wordt vooral aandacht besteed aan de Tennisspelregels en de basis technieken en procedures die de scheidsrechter en de lijnrechter moet beheersen. Deze basisopleiding wordt overal ter wereld op lokaal niveau gegeven.
- Level 2 Schools
Deze opleidingen zijn bedoeld voor de officials, die al een behoorlijke ervaring hebben opgedaan als scheidsrechter, hoofdscheidsrechter en/of referee (wedstrijdleader). Ervaring die is verkregen bij belangrijke nationale evenementen en voorts bij Satellite en Challenger toernooien.
Na aanmelding door de nationale organisaties beslist de ITF wie tot de Level 2 opleiding wordt toegelaten. Jaarlijks vinden er op verschillende plaatsen in de wereld 3-daagse cursussen plaats. De cursisten die slagen voor het schriftelijk examen en de praktijk-sessie worden benoemd tot **White Badge Official**.
Om dit certificaat te houden, moet men per jaar minimaal 25 wedstrijden bij voorkeur op internationaal niveau scoren of op enkele toernooien als hoofdscheidsrechter of referee optreden en hiervoor goede beoordelingen hebben gekregen.
Om Internationaal official te worden, moeten White Badge Officials voor een Level 3 School worden geselecteerd.
- Level 3 Schools
Deze opleidingen zijn voor Scheidsrechters, Hoofdscheidsrechters en Referees met een aanzienlijke ervaring als official in het professionele tennis en vanzelfsprekend geschraagd door goede beoordelingen.
De opleiding richt zich op gevorderde technieken en procedures en bereidt de deelnemers voor op de druk die rust op de schouders van internationale officials.
De deelnemers die slagen voor de combinatie van schriftelijke, mondelinge en praktijkexamens worden benoemd tot International Official.

Certificering internationale officials

De certificering van een official weerspiegelt zijn opleiding, kundigheid en het aantal wedstrijden dat hij heeft geleid. Certificeringen worden jaarlijks geëvalueerd door de ITF en de ATP, gebaseerd op de beoordelingen en werkstaten van iedere official.

- **Scheidsrechters**

Er zijn drie certificeringen voor internationale scheidsrechters:

Bronze Badge: moet jaarlijks minimaal 40 profwedstrijden scoren. Om Silver Badge te worden moet men minimaal 100 profwedstrijden als Bronze Badge hebben gescoord.

Silver Badge: moet jaarlijks minimaal 60 profwedstrijden scoren. Om Gold Badge te worden moet men minimaal 200 profwedstrijden als Silver Badge hebben gescoord.

Gold Badge: moet jaarlijks minimaal 60 profwedstrijden scoren.

- **Hoofdscheidsrechters**

Silver Badge

Hoofdscheidsrechters die geslaagd zijn voor een Level 3 School worden benoemd tot Silver Badge Chief of Umpires. Zij moeten jaarlijks bij enkele profevenementen als zodanig functioneren.

Gold Badge

Die Silver Badge hoofdscheidsrechters, die regelmatig en naar behoren bij grote ATP of ITF toernooien functioneren, krijgen de kwalificatie Gold Badge Chief of Umpires.

- **Referees**

Silver Badge

Referees die geslaagd zijn voor een Level 3 School worden benoemd tot Silver Badge Referee. Zij moeten jaarlijks bij enkele profevenementen functioneren.

Gold Badge

Slechts diegenen die bij een Grand Slam, Davis Cup Worldgroup ATP Tour Event, WTA Tour Event of Men's Challenger (of hoger) toernooi als zodanig functioneren, krijgen de kwalificatie Gold Badge Referee.

Professionele officials

Het zal duidelijk zijn dat internationale officials minimaal 6-8 weken per jaar moeten functioneren om aan het vereiste aantal te scoren wedstrijd-

den te voldoen. Voor iemand met een volledige werkkring is dat nauwelijks te doen.

Veel "amateurs" zijn er dan ook niet onder de internationale officials.

Een groot aantal heeft een contract van 15-30 weken met de ITF of de ATP (zgn. free-lancers).

Daarnaast hebben beide organisaties een aantal full profs in dienst. Zo heeft de ATP 6 Supervisors en 5 Chair-umpires. Voor elk ATP toernooi worden een (prof-)supervisor, een referee en minimaal 3 prof-chair umpires (afhankelijk van de grootte van het schema) aangewezen.

R. ENGELSE TELLING

De Engelse telling wordt gebruikt bij officiële internationale evenementen en voorts (in Nederland) bij wedstrijden waarbij buitenlanders zijn betrokken.

Het tellen van de punten in het spel geschiedt als volgt:

0-15-30-40-spel	-	love-fifteen-thirty-forty-game
gelijk	-	deuce
voordeel	-	advantage

De voorgeschreven Engelse **termen** zijn;

fout	-	fault
uit	-	out
voetfout	-	footfault
net	-	net
let	-	let (replay the point)
let 1e service	-	let first service
let 2e service	-	let second service
tweemaal	-	not up
geraakt, netfout	-	touch
door het net	-	through
hinder	-	hindrance
correctie	-	correction
spel	-	game
set	-	set
wedstrijd	-	match

Aankondiging vóór de partij (voorbeeld)

This third round match will be the best of three tiebreak sets. To the left of the chair mr. Pete Sampras, to the right mr. Richard Krajicek. Mr. Krajicek won the toss and elected to serve.

Het afroepen van de stand geschiedt als volgt;

Game Sampras, first game

Game Krajicek, one game all

Game Sampras, Krajicek leads by 4 games to 3

Game and first set Krajicek, 6 (games to)-4

Game Sampras, first game second set, Krajicek leads by one set to love

Game Krajicek, Krajicek leads by 3 games to 2 second set and by one set to love

Game and second set Sampras, 6(games to)-3, one set all
Game Krajicek, first game third set, one set all (in „best of five”)
Game and third set Krajicek, 7(games to)-5, Krajicek leads (by) two sets to one

Game Sampras, first game fourth set, Krajicek leads by two sets to one
Game Sampras, Sampras leads by 2(games to)-0, fourth set
Game and fourth set Sampras, 7(games to)-6, two sets all

Game Krajicek, first game final set
Game Sampras, Sampras leads by 3(games to)-2 final set
Game, set and match Sampras, four six, six-three, five seven, six-two, six-four, óf:
Game set and match Sampras, 3 sets to 2: 4-6, 6-3, 5-7, 7-6, 6-4

Het afroepen in het Engels van de stand in een tiebreak
„Game Sampras, six games all first set... tiebreak.
One-zero (geen love”!) Krajicek, one all, two-one Sampras, three-one Sampras, four-two Sampras, (...change ends please), five-two Sampras, six-two Sampras, game and ...set Sampras, seven (games to) six, two sets all.

Veel voorkomende tennistermen

netband	-	<i>netcord</i>
nettrekband	-	<i>centre-service tape</i>
netpaal	-	<i>post</i>
enkelspelpaaltje	-	<i>singles stick</i>
middenservice-merk	-	<i>centre-service mark</i>
vloerbalk onder net (indoorbaan)	-	<i>pipe support</i>
meetlat	-	<i>measuring stick</i>
telblad	-	<i>scorecard/scoresheet</i>
achterlijn	-	<i>baseline</i>
linkerachterlijn	-	<i>left base(line) (LB)</i>
rechterachterlijn	-	<i>right base(line) (RB)</i>
langelijn	-	<i>side line</i>
langelijn eigen zijde	-	<i>near sideline (NS)</i>
langelijn overzijde	-	<i>far sideline (FS)</i>
linker langelijn eigen zijde	-	<i>left near sideline (LNS)</i>
rechter langelijn eigen zijde	-	<i>right near sideline (RNS)</i>
linker langelijn overzijde	-	<i>left far sideline (LFS)</i>
rechter langelijn overzijde	-	<i>right far sideline (RFS)</i>
servicelijn	-	<i>serviceline</i>
linker servicelijn	-	<i>left serviceline (LS)</i>

rechter servicelijn	- <i>right serviceline (RS)</i>
linker middenservicelijn	- <i>left centre-service(line) (LCS)</i>
rechter middenservicelijn	- <i>right centre-service(line) (RCS)</i>
overlopende service lijnrechter kant (van het veld)	- <i>travelling service linesman (TS)</i>
welke kant?	- <i>end/side</i>
rechterkant	- <i>which end?</i>
linkerkant	- <i>right hand court</i>
rechterkant/even-kant	- <i>left hand court</i>
linkerkant/onevenkant	- <i>deuce court</i>
kleedkamer	- <i>advantage court/odd court</i>
handdoek	- <i>dressingroom/locker (room)</i>
(gewoon) water	- <i>towel</i>
mineraal water	- <i>plain water</i>
zaagsel	- <i>mineral water</i>
indeling wedstrijd	- <i>sawdust</i>
wedstrijdschema	- <i>the draw</i>
wedstrijdleider	- <i>referee</i>
hoofdscheidsrechter	- <i>chief of umpires</i>
scheidsrechter	- <i>(chair)-umpire</i>
lijnrechter	- <i>linesman</i>
netrechter	- <i>netcord judge</i>
ballenrapers	- <i>ballpersons</i>
ballenjongens/meisjes	- <i>ballboys/girls</i>
publiek	- <i>public/audience/crowd</i>
toeschouwer	- <i>spectator</i>
deelnemer	- <i>competitor</i>
speler	- <i>player</i>
degene die geslagen heeft	- <i>striker</i>
ontvanger	- <i>receiver</i>
slag	- <i>stroke</i>
balafdruk inspectie	- <i>ballmark inspection</i>
in het spel	- <i>in play</i>
tijdens het spel	- <i>during play/while play is in progress</i>
handgebaar	- <i>hand signal</i>
de bal slaan	- <i>to hit the ball</i>
de grond raken	- <i>to hit the ground</i>
het net raken	- <i>to touch the net</i>
oefenen	- <i>to practice</i>
inspelen	- <i>to warm-up</i>
inspeeltijd	- <i>warm-up time</i>
trainingspak	- <i>track-suit/warm-up suit</i>
(trainings)jack	- <i>jacket</i>
(trainings)broek	- <i>pants</i>
schoenen	- <i>shoes</i>
veters	- <i>laces</i>

tossen	- <i>to toss (for choice of service or end) to flip a coin</i>
kruis of munt	- <i>head or tail</i>
ballen wisselen	- <i>to change balls</i>
van kant wisselen	- <i>to change ends</i>
(speel)helf(wissel)tijd	- <i>change-over time</i>
oneven spellen	- <i>odd (number of) games</i>
(nog)een minuut	- <i>one (more) minute</i>
wacht	- <i>wait</i>
duidelijke fout	- <i>clear mistake</i>
publiek beheersing	- <i>audience/crowd control</i>
de spelers staan klaar	- <i>players are ready</i>
wilt a.u.b. gaan zitten	- <i>please, be seated/seats quickly please</i>
wilt u het punt overspelen	- <i>replay the point please</i>
wilt u geen flitslicht gebruiken	- <i>no flash photography please</i>
even afdrogen (van hand/gezicht/ racket)	- <i>towel(ing) off</i>
vertraging/oponthoud	- <i>delay</i>
uitstel	- <i>postponement</i>
onderbreking	- <i>interruption</i>
het spel staken	- <i>to stop/to abandon play</i>
het spel opschorten	- <i>to suspend play</i>
de wedstrijd hervatten	- <i>to resume the match</i>
terugtrekken	- <i>to withdraw/to retire</i>
opgeven	- <i>to give up</i>
sanitaire pauze	- <i>bathroom/toiletbreak</i>

Kleding en reclame

uitrusting	- <i>equipment</i>
tenniskleding	- <i>tennisattire</i>
in hoofdzaak gelijke kleding	- <i>substantially identical attire</i>
reclame	- <i>advertisement („ads“)</i>
„13 cm ² “	- <i>2 square inches</i>
„19,4 cm ² “	- <i>3 square inches</i>
handelsmerk	- <i>commercial identification/com- pany logo</i>
normaal etiket/label	- <i>standard tag/symbol</i>
kleding fabrikant	- <i>apparel manufacturer</i>
beeldmerk	- <i>logo</i>
hoofdband	- <i>headband</i>
(pols)zweetbandje	- <i>sweatband (spreek uit swet- bent)</i>

Blessures

verwonding/blessure	- <i>injury</i>
verrekkingen/verstuikingen	- <i>sprains</i>
spierverrekkingen	- <i>muscle strains</i>
(spier)scheuren	- <i>pulls</i>
uitwendige blessure	- <i>external injury</i>
ongeval	- <i>accident</i>
blessure door een ongeval	- <i>accidental loss of physical condition</i>
natuurlijk verlies van lichamelijke conditie	- <i>natural loss of physical condition</i>
verstuikte enkel	- <i>sprained ankle</i>
hinken	- <i>limping</i>
kramp	- <i>cramps</i>
kramp in de benen	- <i>leg cramps</i>
uitputting	- <i>exhaustion</i>
duizeligheid	- <i>dizziness</i>
misselijkheid	- <i>nausea</i>
3 min. blessure-tijd	- <i>3 minutes injury time-out</i>
dokter	- <i>physician, doctor</i>
fysiotherapeut	- <i>physiotherapist</i>
fysieke behandeling	- <i>hands on treatment</i>
verzorger	- <i>trainer</i>

Incidenten

strafpuntensysteem	- <i>point penalty system</i>
overtreding/vergrijp/schending	- <i>offense/violation</i>
strafbaar	- <i>punishable</i>
gestraft worden	- <i>to be penalised</i>
waarschuwing	- <i>warning</i>
strafpunt	- <i>penalty point</i>
diskwalificatie	- <i>default</i>
boete	- <i>fine</i>
cumulatief	- <i>cumulative</i>
gedragsovertreding	- <i>code violation</i>
tijdsovertreding	- <i>time violation</i>
onredelijke vertraging	- <i>unreasonable delay</i>
treuzelen	- <i>stalling</i>
tijdrekken	- <i>delay of game</i>
uiten van onbehoorlijke taal	- <i>verbal abuse</i>
ongeoorloofd gebruik van racket	- <i>racket abuse</i>
hinderen	- <i>hinder/hindrence</i>
onopzettelijk	- <i>unintentional/inadvertent</i>
opzettelijk	- <i>intentional/deliberate</i>

Varia

de lijn raken	- <i>to fall on the line</i>
zo'n stuk (aangeven hoevèr) over de lijn	- <i>that much over the line</i>
ik zag de bal in/uit	- <i>I saw the ball in/out</i>
ik zag geen ruimte tussen de bal en de lijn	- <i>I saw no space between the ball and the line</i>
de bal was achter de lijn	- <i>the ball was beyond the line</i>
boven op de lijn	- <i>on the top of the line</i>
uit	- <i>out</i>
uit (naast de zijlijn of middenservicelijn)	- <i>wide</i>
uit (achter de service-of achterlijn)	- <i>long/beyond the line</i>
dichtbij de lijn	- <i>close to the line</i>
de afroep was goed	- <i>the call was correct</i>
naar mijn mening	- <i>in my opinion</i>
het is mijn oordeel	- <i>it is my judgement</i>
ik verander de afroep/beslissing	- <i>I change the call/decision</i>
u kunt mij alleen vragen de wedstrijdleider te roepen voor een beslissing over de uitleg van de regels	- <i>you can only require me to summon the referee to settle a point of law.</i>
niet gezien	- <i>unsighted</i>
kwestie van feiten	- <i>question of facts</i>
kwestie van regels(uitleg)	- <i>question of law</i>
een niet-aanvechtbare afroep	- <i>a judgment call</i>
de wedstrijdleider laten komen	- <i>to summon the referee</i>

S. DE GESCHIEDENIS VAN HET TENNISPEL

Van jeu de paume tot tiebreak

Oudheidkundige vondsten en schriftelijke overleveringen getuigen er van dat balspelen zo oud zijn als de vroegste menselijke beschavingen. De sporen naar het verre verleden zijn grotendeels uitgewist, maar men mag aannemen dat de balspelen die tijdens de middeleeuwen beoefend werden, hun wortels vinden bij o.a. de oude Egyptenaren, Grieken en Romeinen.

Jeu de paume in Frankrijk

In de 13e eeuw werd in Frankrijk een balspel gespeeld, dat vrijwel zeker als directe voorloper van het moderne tennis kan worden beschouwd, het Jeu de paume.

Het wordt overigens heden ten dage nog steeds gespeeld. Dit kaatspel, waarbij een met haar gevulde bal met de palm van de hand geslagen werd, was aanvankelijk bij de geestelijkheid zeer geliefd, maar werd al spoedig het favoriete spel in adellijke kringen. Van Lodewijk X is bekend dat hij stierf aan een kou opgelopen tijdens een partijtje Jeu de paume in het Bois de Vincennes.

Verspreiding over West-Europa

In de 14e eeuw verspreidde het spel zich onder de hogere standen in geheel West-Europa, maar werd al snel populair bij alle bevolkingslagen in Frankrijk, Vlaanderen, Italië, Engeland, Spanje en Duitsland. E.e.a. tot ongenoege van adel en geestelijkheid, die tevergeefs trachtten het spel voor het gewone volk te verbieden.

In Engeland bijv. werden de kerkdiensten vaak verstoord, omdat men aan het spelen was tegen de muren van het kerkhof. En daarbij werd bepaald geen salontaal gebezigd.

Racket rond 1500

In de eerste periode van zijn bestaan werd Jeu de paume uitsluitend met de blote hand gespeeld, maar in de loop der tijd werd er ook van hulpmiddelen gebruik gemaakt.

Eerst een handschoen, later ook een slaghout, dat zich rond 1500 ontwikkelde tot een met schapedarm bespannen racket met een lange steel. Dit racket - de naam is afgeleid van het Nederlandse woord kaatsen (ketsen) - is de directe voorganger van alle moderne rackets bij tennis, badminton, squash, etc.

Volkssport

Tegen 1600 was het Jeu de paume in Frankrijk uitgegroeid tot een waar nationaal tijdverdrif. Het werd zowel buiten in het open veld en in parken gespeeld, (Jeu de longue paume) als op speciaal aangelegde binnenbanen in steden, universiteiten en kastelen (Jeu de courte paume).

De stad Parijs telde in die tijd naar schatting zo'n 250 binnenbanen. Met de opkomst van het theaterleven na 1600 begon het Jeu de paume op de achtergrond te raken. De baaneigenaren vonden het financieel aantrekkelijker de accommodaties als theater te exploiteren.

De Engelsen komt de eer toe de aanzet te hebben gegeven tot het tennis, zoals het nu wordt gespeeld. De vroegste vermelding van de term „tennis” (of „Tenetz” zoals het vroeger gespeld werd) dateert van 1399. Over de oorsprong van het woord bestaat geen absolute zekerheid. De meest geloofwaardige theorie is echter dat „tennis” een verbastering is van het Franse „tenez” een ook nu nog veel gebezigde uitroep met de betekenis van „**daar-komt-ie!**” Hoewel er geen bewijzen van bestaan, neemt men aan dat Jeu de paume-spelers de opslag van de bal met deze kreet aankondigden. Op zijn Engels uitgesproken klinkt dat als „tenetz”

Wingfield's sphairstike

Zo'n 500 jaar nadat het Jeu de Paume Schotland had bereikt, ontwierp de Britse majoor Walter Wingfield het basis-idee voor het huidige tennisspel (1873).

In 1874 nam hij patent op zijn uitvinding, die hij Sphairstike (in de volksmond „sticky”) noemde.

De puntentelling was dezelfde als die van het Jeu de paume.

Raadselachtige telling

De herkomst van deze eigenaardige telling is raadselachtig.

Waarschijnlijk is die gebaseerd op het middeleeuwse zestig-tallige reken stelsel. Er bestaat een theorie volgens welke het te maken heeft met het gebruik van een wijzeruurwerk bij het Jeu de paume. Elk spel ging om het halen van 60 punten bij 4 gewonnen slagen. Per gewonnen slag is dat 15 punten (15-0/15-15/30-15/enz.)

Volgens anderen vindt de telling zijn oorsprong in het spelen om 15 stuivers per gewonnen slag. Men kende in die tijd een zilveren kroon, die 60 sous waard was; 4 x 15 sous was dus een kroon. Hiermee kan een telling van 15-30-45 game worden verklaard. Verondersteld mag worden, dat naar analogie van de tweelettergrepige uitspraak in het Engels voor 15 en 30 de 45 tot 40 is „afgesleten”.

Het blijven echter gissingen en een bevredigende verklaring waarom de telling ineens met 10 i.p.v. 15 punten van 30 naar 40 springt is er niet. Ook over de oorsprong van de termen „love” (nul) en „deuce” (gelijk) is veel gespeculeerd. De vorm van het ei (“l'oeuf” in het Frans) staat mogelijk model voor de nul en werd door de Engelsen verbasterd tot „love”. „Deuce” is vermoedelijk te herleiden tot „deux” of „deux à jouer”: nog twee (te spelen).

Wimbledon

Wingfield's spel sloeg direct aan bij een aantal cricket -en croquet clubs, hoewel de spelregels aan kritiek werden blootgesteld. Elke club gaf er zijn eigen interpretatie aan, met als gevolg dat de afmetingen van het veld en de hoogte van het net overal verschilden. In 1877 werd voor de eerste keer het fameuze toernooi van Wimbledon georganiseerd op de grasbanen van de All England Croquet Club. Nu, meer dan een eeuw later, is deze bakermat uitgegroeid tot het Mekka van de tennisliefhebber. In 1880 stelde de Marylebone Cricket Club vaste normen op voor de banen en spelregels e.d. voor lawn tennis.

Van het oorspronkelijke Sphairistike waren vele elementen verdwenen en Walter Wingfield raakte verbitterd om het feit dat zijn oorspronkelijke idee pas in de sterk gewijzigde vorm op grote schaal succes had. De regels uit 1880 gelden nog steeds, al zijn ze in de loop der jaren hier en daar wat bijgesteld, o.a. met de invoering van de tiebreak. Tennis is aan een ware triomftocht begonnen over de gehele wereld, met als belangrijkste exponenten Amerika, waar de bovenhandse service geïntroduceerd werd en Australië, waar de smash furor maakte. In de eerste jaren werd alleen 's zomers in de open lucht op gras gespeeld, maar al snel ook op gravel en in latere jaren op beton, kunststof e.d. het gehele jaar zowel buiten als binnen.

Voor miljoenen en miljoenen mensen is het een ideale vorm van sportieve (gezins)recreatie of wedstrijdsport. Geen middeleeuwer die voorzien zal hebben dat het Jeu de Paume zich ooit nog eens zou ontwikkelen tot een van de meest beoefende sporten ter wereld.

T. WEDSTRIJDTENNIS REGLEMENTEN

- Competitiereglement (CR)
 - Reglement Eredivisie
- Wedstrijd- en toernooireglement (WTR)
 - Reglement Nationale Ranglijsttoernooien
- Tennisarbitrage reglement (TAR)
- Dopingcontrole reglement

U. TREFWOORDENREGISTER

	Blz.
Aankondigen van de partij	78
Afroepen stand	78
Baan	13
Baanafmetingen	8, 13, 75
Bal	16, 63, 148
- afwisselend spelen in dubbelspel	30
- in het spel	28
- inspectie balafdruk	73, 74, 150
- lek worden	16, 146, 148
- omschrijving	63, 67
- raakt een lijn	28
- raakt vaste hindernis	28
- wisselen van ballen	16, 148
Ballenrapers	
- al dan niet vaste hindernis	14, 15
Beslissend punt systeem (BPS)	70
Beslissende wedstrijd tiebreak	70, 71
Bevoegdheden	
- scheidsrechter	93
- lijnrechter	98
- bondsgedelegeerde	88
- wedstrijdleader	70, 88
- hoofdscheidsrechter	90
- toezichthouder	91
- verenigingscompetitleider	92
Blessures	128
Coachen	58
Elektronische inspectie	74
Engelse tennistermen	160
Gedagsregels	112
Goede terugslag	42
Herstellen van fouten (overzicht)	48, 149
Hinderen	46, 138
Hoofdscheidsrechter	90
Inspecteren balafdruk	73, 74
Inspeeltijd	78
Internationale organisaties	153
Invullen telblad	81
Kleding	133
Leiden van een partij	93
Let	
- „normale”	38
- service let	38

Loting	26
Lijnrechter	71, 98
Net	8
Netbal	38
Netpaal	8
Netrechter	72, 101
Niet klaar zijn	36, 142
Officials	70, 88, 138, 150
Onderbreking (bij regen of duisternis)	144
Onjuiste volgorde ontvangen	48
Onjuiste volgorde serveren	48
Ononderbroken spelen	54, 141
Oponthoud	54, 141
Overrulen	137
Partijen zonder scheidsrechter	108, 150
Point Penalty System	116, 124
Racket (maten enz.)	8, 66
Raken vaste hindernis	15, 28, 40
Reclame - op kleding en racket	133
Reclame - op de baan	67
Referee	72, 88
Reglementen m.b.t. wedstrijdtennis	165
Rolstoeltennis	60
Rust(pauze)	54, 145
Samenwerking scheidsrechter en lijnrechters	102
Sanitaire onderbreking	143
Serveerritme	36, 113, 143
Service	30, 34
Sets (maximum aantal)	24
Speelhelft	11, 28
Speelveld	8, 12
Speler	
- gedragsregels	108, 112
- rechten van	70
Straffen	116
Strafpuntensysteem	116
Telblad	81
Telling	22, 24, 70, 76, 160
Tiebreak	22, 48
Toezichthouder	91
Toss	26
Tijdregels	54, 116
Tijdsovertreding	119, 141
Vaste hindernis	11, 14, 28
Verenigingscompetitie leider	92

Verlies van een punt	40
Voetfout	32, 77
Volgorde ontvangen	30
Volgorde serveren	30
Wangedrag	113, 116
Wedstrijdleader	70, 88
Wedstrijd tiebreak	68

AANTEKENINGEN:

AANTEKENINGEN:

AANTEKENINGEN:

AANTEKENINGEN:

AANTEKENINGEN: